

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Odprte strani

Slavko Zalokar Marija Volčjak
Vedno znova ZIS sodi, da ima najbolj prav, podeli karte, če ni vse po njegovem okusu, jih jemlje nazaj

Jože Košnjek
Ustavna kriza: v Jugoslaviji doslej neznana, vendar možna

Mato Gostiša:
So res vsi ugovori zoper vsesplošno ukinjanje tozdov samo še politična ropotija?

Edo Torkar
Izpoved jeseniškega kulturtregerja

Helena Jelovčan
Velja na dan 24. novembra, ob 9. uri

Ivo Antič
Bes besed in pes pesmi

Dan republike je tudi za malčke poseben dan, zlasti za prvošolčke, ki jih te dni slovesno sprejemajo med pionirje. Na sliki: zaprisega pionirčkov na kranjski šoli Staneta Žagarja. — Foto: G. Šinik

Avnojski temelji kljubujejo

Praznik republike nas vsakič spominja, da smo se novembra leta 1943 odločili, da bomo gospodarji svojega doma na svoji zemlji, da bomo živeli skupno, nacionalno strpni, svobodni in neodvisni, gospodarsko in kulturno napredni, v bratstvu, enotnosti in enakopravnosti, federalizmu. To je srž načel Avnoja, ki so doslej kljub napadom doma in od zunaj vzdržali. Ko smo v krizi, jih priključimo iz spomina, in nanje se sklicujemo, ko nam ni ravno z rožicami poslano.

Danes imamo več razlogov kot v dosedanjih štiriinštiridesetih letih, da se vprašamo, če bodo avnojska načela tudi tokrat vzdržala, smo jih zgradili dovolj trdne. Kriza na Kosovu po letu 1981, ko so izbruhnili neredi, še nikdar ni bila tako ostra kot sedaj, ko korakajo vstric in se medsebojno spodbujajo nacionalni, gospodarski in prenapeti, nespravljivi politični elementi. V Srbiji je prišlo do obračuna med demokratičnim in s pozicij sile ter oblasti naklonjenim načinom reševanja družbenih zadev v korist prvih. V vseh delih Jugoslavije, predvsem pa v manj razvitih delih, so težnje po centralnem urejanju zadev, po vztrajanju na povprečjih, kar sicer pomeni napredovanje manj razvitih, vendar tudi stagnacijo

razvitih, zoper upoštevanja odprtosti v svet in zakon zdravega gospodarstva. Nevarno je pretirano politizirati razprave o spremembah ustave in protiinflacijskem programu, se igrati zmagovalce in užaljene. Popolnoma nasprotna avnojskemu dogovoru je vedno bolj pogosta težnja po preglasovanju, tudi o stvareh, kjer bi bilo nujno soglasje, in kjer bi morala prevladati argument in razum, ne pa številčna in politična premoč. Menim, da je prav težnja po preglasovanju, ki je bilo uporabljeno tudi pri sprejemu tako pomembnih dokumentov kot devizni zakon in protiinflacijski program, pa tudi pripombe k spremembi ustave, trenutno največja nevarnost strpnemu in ustvarjalnemu sožitju na avnojskih načelih. Ne samo zaradi preglasovanja kot nasilnega dejanja, ampak tudi zaradi sejanja medsebojnega nezaupanja.

Zato ob letošnjem prazniku, ki ga praznujemo tudi z zaupanjem vase, ne kaže biti pretirano brezbrizen, če nam je kaj do ohranitve avnojske države in do ponovnega ugleda, zdrave in trdne Jugoslavije. Kakršnokoli igranje v tej situaciji je nevarno kurjenje v suhem listju.

J. Košnjek

Likovna vez prijateljstva

Kranj — V prvih dneh decembra bodo v prodajni galeriji v Mestni hiši na Titovem trgu slovenski in seveda kranjski ter zamejski slikarji začeli z akcijo, ki so jo imenovali vez prijateljstva. Postopoma bo okoli 40 slikarjev, akcija sodi tudi v sodelovanje dežel Alpe-Adria, v dveh tednih ustvarilo likovna dela, ki jih bodo na poseben način nato zleplili in razstavili. Posnetke te likovne vezi prijateljstva bo mogoče kupiti tudi kot razglednice, izkupiček od prodaje pa je namenjen v humanitarne namene. Tudi likovna stvaritev sama, ki bo na ogled pred kranjsko Mestno hišo in še v kakem drugem primernem razstavnem prostoru, bo ob sodelovanju sponzorjev prinesla nekaj dohodka in tudi ta bo namenjen za humanitarne namene. L. M.

Žirovska cesta odprta?

Skofja Loka, 26. novembra — Delavci kranjskega Cestnega podjetja in loškega Tehnika še odstranjujejo zemljo s plazovitega pobočja pri Zelenakovi grapi na odseku žirovske ceste od Trebiže do Sela. Najbolj sveža informacija, s katero je danes dopoldne postregel Lado Bernard iz Lokainvesta, je, da naj bi po operativnemu planu v soboto delavci končali odvoz vse zemlje, nakar bi cesto takoj odprli za promet. Komisija si bo razmere ogledala jutri, v petek, ob 11. uri. Menda ni tehtnega vzroka, da promet za praznike po novi Žirovski cesti ne bi stekel. — H. J.

Svetovno prvenstvo kegljačev na ledu

Se bodo Jeseničani vrnili s kolajno

Jesenice, 25. novembra — V nedeljo se bo v Brixnu v Italiji končalo 2. svetovno prvenstvo v kegljanju na ledu. S prvega, ki je bilo leta 1983 v Frankfurtu, so se jeseniški kegljači vrnili z dvema kolajnama: bronasto v ekipnem tekmovanju (Šapek, Perič, Bazo in brata Obreza), Šapek pa je bil tretji tudi v zbijanju in bližanju med posamezniki. Z upanji na kolajno odhajajo naši kegljači, med katerimi je največ Jeseničanov, tudi na to prvenstvo. Moštveno reprezentanco sestavljajo Jeseničani Rudi Šapek, Milan Radonič, Franc Kralj, Lado Sodja in Borut Berčič ter Sašo Obreza z Bleda. Med posamezniki bodo tekmovali Šapek, Sodja, Obreza, Berčič in Kralj, med posamezniki v metu na daljavo pa Stane Koprivnikar (Mislinja), Jože Špolad in Jože Jelovčan (Kranjska gora) in Lovro Pudgar (Jesenice). J. Rabič

Jesenice, 24. novembra — Občinski komitej ZKS Jesenice je pred praznikom republike pripravil srečanje s komunisti, ki so v ZK že štirideset let. Od 60 vabljenih se jih je udeležilo 33. Predstavniki občinske skupščine in občinskih družbenopolitičnih organizacij so jih seznanili z gospodarskimi in političnimi razmerami v občini. Ob tej priložnosti so sprejeli v ZK tudi devet novih članov. — C. Z.

Našim naročnikom in bralcem, prijateljem in sodelavcem, vsem Gorenjcem, voščimo za 29. november, Dan republike, in želimo prijetno praznovanje.
Gorenjski glas

Novo obdobje jeseniške železarne

Ugasnil je zadnji plavž

Jesenice, 26. novembra — Konec proizvodnje surovega železa v plavžih pomeni za tovarno in okolico veliko spremembo, za delavce jeseniške železarne pa zaključek pomembnega obdobja razvoja. Pripravljajo se na poskusno proizvodnjo v novi jeklarni, ugotavljajo pa tudi, da se bodo izgube v tovarni do konca leta še precej povečale.

Današnji dan, 26. november, za razvoj jeseniške železarne pomeni zaključek pomembnega obdobja, saj so po točno petdesetih letih ustavili proizvodnjo grodlja še v zadnjem plavžu, kajti v naslednjem mesecu se pripravljajo na začetek poskusnega obratovanja nove jeklarne. S tem bodo tehnološko, energetsko in transportno izredno zahtevno in ekološko problematično proizvodnjo zamenjali z moderno izdelavo jekla. Nova tehnologija bo vplivala tudi na druga področja, predvsem pa na večjo količino in kvaliteto končnih izdelkov. To bo omogočilo tudi ustavitve še zadnje Siemens Martinov peči v stari jeklarni, kar predvidevajo za sredino januarja prihodnjega leta. Železarjem na Jesenicah so plavži v preteklih petdesetih letih pomenili simbol dela, zaradi ekonomskih razlogov pa so bili v zadnjem času vedno večje breme in ovira pri izdelavi kvalitetnih vrst jekla. V petdesetih letih so predelali pet milijonov 700 tisoč ton surovega železa, za to pa so po železnici na Jesenice morali pripeljati 6 milijonov ton koksa in 8 milijonov ton rude. Na današnji seji delavskega sveta Železarne so tudi povedali, da je pri tesni proizvodnji v novi jeklarni še nekaj težav, vendar upajo, da jih bodo do sredine decembra rešili in nato začeli s poskusno proizvodnjo. Povedali pa so tudi, da se bo nekaj več kot devet milijard izgube v prvih devetih mesecih do konca leta povečalo še za tri do štiri milijarde, kajti v oktobru in novembru so imeli tako veliko izgubo, da jo tudi nove cene njihovih izdelkov do konca leta ne bodo prida omilile. V. Stanovnik

nismo popolni
gostilna **SEJEM**
se pa trudimo

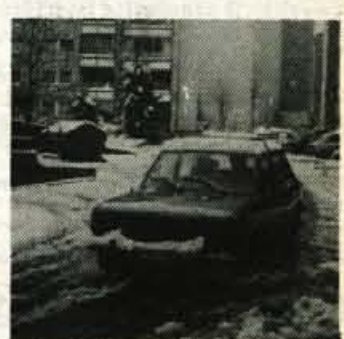
Kranj, tel. 21-890

NOV LIST JEDILNI

PESTRA PONUDBA — STARE CENE

Prvi uspeh Mateje Svet

Sestrieries, 26. november — Španka Blanka Fernandez, Jugoslovanska Mateja Svet, Vreni Schneider iz Švice. Tak je vrstni red prve trojice v uvodni slalomski tekmi za svetovni ženski pokal v slalomu. Katja Lesjak pa je bila deveta, Veronika Šarec je enaindvajseta, na dvaindvajseto mesto pa se je uvrstila Mojca Dežman. Danes bo na sporedu moški slalom, jutri ženski super veleslalom in v nedeljo še moški veleslalom. D. H.

S ponedeljka na torek nam je nasulo prvega snega, ki ga je do danes deževje že večinoma spralo s pločnikov in cest. Pa vendar je bil spet svojevrstno presenečenje za cestarje in voznike. Srečni tisti, ki jim je že uspelo obuti jeklene konjičke za zimo! — Foto: G. Šinik

hala
PODEN
škofja loka

smučarski sejem

27. 11. od 15h-20h
28., 29., 30. 11. od 9h-20h

vsak dan zrebanje vstopnic in kuponov
30.11 finalno zrebanje

NON STOP
VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUG

KOMPAS

LETALIŠČE BRNIK
TEL.: 22-347

NON STOP

JOŽE KOŠNJEK

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Spoštovana dama se mora pomladiti

Mislim na socialistično zvezo delovnega ljudstva, o kateri smo pretekli in ta teden še posebno veliko govorili: po krajevnih in občinskih konferencah, na republiški konferenci in tudi na zve-

zni ravni. Ne samo zaradi priprav na programske in volilne seje po občinah in v republiki, ampak tudi zaradi spoznanja, da se mora, še posebej v Sloveniji spoštovana dama (pravijo ji tudi marsikaj drugega, od dežnika, pod katerim se zbirajo različni interesi, do deklice za vse, kar vedno ni dobro, saj to pomeni tudi početi tisto, kar bi moral drugi), pomladiti v metodah dela. V Sloveniji smo prav zaradi tega spremenili statut in poslovnik o delu socialistične zveze.

Veliko dejavnikov vpliva na oblikovanje sodobnih, prodornih in tudi učinkovitih metod dela. Tako kot nobena organizacija tudi SZDL ne sme zabresti v kalne vode manipulacije z ljudmi, ampak mora organizirati in mobilizirati njihovo pamet in ideje, ki jih ni malo in jih večina vodi k poštenemu, skupnemu cilju: boljšemu, pravičnejšemu in bogatejšemu socializmu, ne pa k socializmu revščine. Idej ne smemo že vnaprej zavračati z administrativnimi posegi ali s tem, da o njih ne govorimo, da jih prešišimo. S tem nevede (ali tudi vede) ljudem mašimo usta in jemljemo voljo, da bi skupno reševali svoje življenjske probleme sedanjosti in prihodnosti. S prizadevanji, da bo SZDL resnično vlada v senci in ne le ena od organizacij v senci, da ne bo fronta organizacij in forumov ampak ljudi, je treba korajžneje nadaljevati tudi zaradi tega, da bo skladno z ugledom organizacije poenotila tudi nezainteresirano za aktivno delo v organizaciji. Na to so še posebej opozarjali po krajevnih konferencah SZDL in tudi na občinskih konferencah. SZDL mora misliti s svojo glavo, otrestiti se mora komande partije, kot je dejal na seji predsedstva republiške konference dr. Boštjan Markič, in se oddaljiti od enopartijskega sistema, kar pa ni negacija vloge partije v SZDL. Po organizacijski plati, brez okostenelosti, in trmasti usodnih preteklosti, so tudi za SZDL sodobna gibanja zgled: združevanje in delovanje ob problemih.

V vseh teh pogledih se mora naša prva dama političnega sistema pomladiti, saj razmere, v katerih živimo, to terjajo. To je tudi priložnost, da se zaupanje vrne in da za aktivista SZDL ne bomo predlagali tistih, ki so jih drugje pred tem že odklonili.

Gospodarjenje v tržiški občini

Konec septembra še slabše kot junija

Tržič, 25. novembra — Člani tržiškega izvršnega sveta so se na današnji seji med drugim seznanili s poročilom o gospodarskih gibanjih v občini v tretjem četrtletju letos. Obravnava poslovanja Bombažne predilnice in tkalnice Tržič so zaradi nepopolnega gradiva odložili.

Gospodarski rezultati v tržiški občini se še naprej slabšajo, kar je po eni strani odraz vse težjih razmer za gospodarjenje, po drugi strani pa neuspešnega odpravljanja slabosti, ki so jih v več organizacijah ugotovili v svojih programih za izboljšanje gospodarjenja. Predvsem gre za prevelike zaloge reprodukcijskega materiala, nedokončano proizvodnjo in zalogo končnih izdelkov, kar vse bremeni dohodek, so v uvodu poročila ocenili sestavljavci v komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo.

V tretjem četrtletju je tržiško gospodarstvo doseglo 134.463 milijonov dinarjev celotnega prihodka, kar je 104,8 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Rast celotnega prihodka je bila na splošno nekaj višja kot ob polletju, v štirih organizacijah pa so jo znižali. Glede na leto poprej se je za 5 odstotkov znižal tudi fizični obseg proizvodnje. Z izgubo, ki je znašala 107 milijonov dinarjev, so poslovali v delovni organizaciji Oblačila Novost.

Najbolj zaskrbljuje, kot je na seji izvršnega sveta naglasil predsednik komiteja za gospodarstvo, da se je močno zmanjšala akumulativna sposobnost gospodarstva. Kar 11 delovnih organizacij je konec septembra ugotovilo nižjo rast sredstev za akumulacijo kot ob polletju. Razen tega je položaj zelo slab tudi v negospodarstvu, posebno v zdravstvu, kjer do konca leta ne bo moč nadomestiti dosedanjega primanjkljaja.

Zaradi resnosti gospodarskega položaja je izvršni svet priporočil vsem delovnim organizacijam, naj ponovno preverijo programe ukrepov za izboljšanje poslovanja in jih dopolnijo. Podrobno poročilo o uresničevanju teh ukrepov in analizo o izpolnjevanju naložb pa je zahteval od Bombažne predilnice in tkalnice Tržič. Na osnovi pripravljenega poročila namreč ni mogel obravnati njegove letošnjega poslovanja.

V predilnici se ne bi smeli sedaj ukvarjati samo z analiziranjem gospodarjenja v preteklosti, kot je dobro opozoril član izvršnega sveta iz sosednje tovarne, ampak bi morali takoj razmisliti zlasti o bodoči proizvodnji. V organiziranju proizvodnje bi morali ravnati elastično, da bi bil proizvodni proces čim bolj nepretrgan in čim krajši, zalog med posameznimi fazami pa bi morali imeti čim manj.

S. Saje

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraj in ljudje), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Lea Mencinger (kultura), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Danica Dolenc (za dom in družino), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Vilma Stanovnik (mladina, gospodarstvo), Dušan Humer (šport), Stojan Saje (Tržič), Danica Zavrl-Žlebir (socialna politika), Marjan Ajdovec (tehnični urednik), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija).

Časopis je polteden. Izhaja ob torkih in petkih.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo 28-463, mali oglasi in naročnina 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Jeseniški komunisti s štiridesetletnim partijskim stažem o zdajšnjih razmerah v družbi in o zvezi komunistov

Slabo je, če ljudje po slabih komunistih sodijo tudi dobre

Jesenice, 24. novembra — Zveza komunistov naj bi bila vodilna in gonilna sila v družbi in vzvod napredka, uživala naj bi ugled med ljudmi, njeni člani bi bili delovni in poštene državljani. Naj bi bili... Resnica je, žal, včasih tudi drugačna. V nečedne posle in celo v kriminalna dejanja so vpleteni tudi člani zveze komunistov. Vseh štirideset ljudi, kolikor so jih pripravili ob izbruhu afere Agrokomerc, je imelo v žepu partijske izkaznice; za primer pa nam ne bi bilo treba seči prek republiške meje, lahko bi ga našli tudi na Gorenjskem. Na vseh vodilnih mestih so komunisti, pa vendarle nam gre slabo, kriza je vse hujska, inflacija vse večja... Ugled zveze komunistov je omajen, članstvo upada. Iz vrst zveze komunistov izstopajo tudi ljudje, ki so bili v njej štiri desetletja ali še več. Mladi načelno ne nasprotujejo zvezi komunistov, moti pa jih marsikaj v tej organizaciji in v družbi nasplo.

Slabo je, če ljudje po slabih komunistih sodijo tudi dobre.

To je le nekaj misli iz programa z jeseniškimi komunisti, ki so v komunistični partiji oziroma v zvezi komunistov že štiri deset let, z ljudmi, ki so v svojem življenju doživeli vse kaj hujšega, kot je sedanja kriza.

●Anton Brezovec z Jesenic: »Mnogi so vstopili v zvezo komunistov le zato, da so lažje prišli do dobre službe, da so hitreje napredovali, da so se celo okoristili... To je narobe, to ljudi najbolj moti in to nas zdaj tudi tepe. Mislim, da zveza komunistov ni izgubila ugleda in ga tudi ne more izgubiti, izgubili pa so ga številni člani, komunisti. Agrokomerc? Poštenemu komunistu grede ob tem lasje pokonci. V goljufijo z vpletenimi komunisti, komunisti so bili tisti, ki so afero več mesecev prikrivali, jo skrivali pred javnostjo. Ni dovolj, da v takšnih primerih ugotavljamo le družbenopolitično odgovornost, treba je ugotoviti tudi kazensko.«

●Mirko Dreša z Jesenic: »Po drugi svetovni vojni nas je »nosil« polet. Velika delovna zagnanost, udarništvo, pripravljenost za medsebojno pomoč. Partija je torej uživala velik ugled med ljudmi in je bila dejansko velika sila družbe. Ker smo se komunisti dogovorili, je tudi držalo... Ko danes preiščujemo o povojnem času, o letih zanosa pri obnavljanju porušene domovine, sem razočaran. Ljudje so se prepustili malodušju, partijski sklepi se ne uresničujejo, zdi se mi celo, da so komunisti spustili vodilno vlogo iz svojih rok. Ugled zveze je upadel. Na položajih so sami komunisti, pa se dogajajo čudne stvari, tudi kriminal. Afera Agrokomerc je na Jesenicah izzvala pobudo za izredni kongres zveze komunistov. Četudi bi ga sklicali, ne bi bilo učipka, pa tudi sicer menim, da ne bi bil potreben, ker smo se že na prejšnjih kongresih, konferencah in sejah dogovorili, kaj je treba storiti, da bi se razmere izboljšale. Nekaj pa me v zadnjem času le opogumlja: predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan je človek, ki postavlja stvari na pravo mesto. Če bi imeli več Kučanov, bi partija kmalu pridobila na ugledu.«

●Dante Jasnič z Jesenic: »Dopustili smo, da so se v zvezi komunistov včlanili tudi ljudje, ki nimajo velikega ugleda.«

●Ivanka Kozar z Jesenic: »Še ni tako dolgo, ko mi je nekdo rekel, da ga je v zdajšnjih razmerah, polnih afer, v katere so vpleteni tudi komunisti, sram, da je komunist in da bi najraje izstopil iz zveze komunistov. Mene ni sram, vsa leta sem delala pošteno, vse, kar imam, sem si ustvarila z delom. Sram

ko skupnega z moralnim likom komunistov — s skromnostjo, poštenostjo, delavnostjo... Ne le komuniste, temveč tudi druge ljudi moti, da so na vodilnih položajih tudi komunisti, ki ravnajo nezakonito, v nasprotju z ustavo in iščejo koristi zase, za skupine ljudi ali za določena okolja. Afera Agrokomerc je bila zame veliko razočaranje, ne zaradi milijard, ki so jih »prerazporedili« v okviru Jugoslavije, temveč zato, ker so prav člani zveze komunistov onemogočili delovanje sistema oziroma služb, ki bi morale skrbeti za zakonitost in ustavnost... Oportunizem in malodušje sta zajela tudi osnovne organizacije, vse prevečkrat razmišljamo tako, kot da ne moremo ničesar spremeniti, kažemo le na probleme zunaj nas, namesto da bi najprej pomislili pred svojim pragom, v krajevni skupnosti, v delovni organizaciji... Jeseniška pobuda za izredni sklic kongresa je bila namenjena temu, da bi še vedno »vroče« sklepe desetega kongresa končno že začeli uresničevati, da ne bi čakali rednega mandata, in da bi se s popelom posuli že prej... Zakaj mladi nečajo v zvezo komunistov? Vprašajmo se, ali mladim dovolj zaupamo. Koliko jih je med kandidati za vodilne funkcionarje v Socialistični zvezi, koliko v občinskem komiteju zveze komunistov, koliko v centralnem komiteju? Mislim, da je partija mladim kdaj celo bolj zaupala kot jim danes. Le kako naj si drugače razlagam, da so me pri 25 letih postavili pred predsednika delavskega sveta v Železnari? Danes se to skoraj ne more zgoditi, to bi bil greh. Če si priznamo ali ne, zveza komunistov je toga organizacija — mlad človek pa ne prenese togosti, kalupov. Mladi tudi nečajo v takšno organizacijo, v kateri so tudi ljudje, ki delajo nepošteno, nezakonito.«

●Stanislav Torkar z Javornika: »Komunisti izstopajo iz Zveze komunistov iz protesta proti ljudem, ki so nas pripeljali v družbeno in gospodarsko krizo. Skrbni me, kako se bomo izvlekli iz težav, še posebej zato, ker v Jugoslaviji vsak vleče na svoje. Na vodilnih položajih so že predložili eni in isti ljudje. Nekateri so, žal, bolj (po)skrbeli zase kot za družbo. Starejši smo zadovoljni, da imamo vsaj mir, mladi hočejo več, predvsem pa jasno perspektivo za prihodnost. Če jim te ne moremo zagotoviti, se tudi ne smemo čuditi, da neradi vstopajo v zvezo komunistov. Včasih me je dobesedno sram, da sem komunist, ker ljudje po slabih in nepoštenih članih sodijo tudi dobre in poštene. Komuniste, ki bi zašli na kriva nezakonita pota, bi morali kaznovati ostreje kot druge. Če bi se odločili za izredni kongres — takšno pobudo smo dali jeseniški komunisti — potem bi to moral biti kongres delavcev, ljudi iz baze in ne kongres političnih funkcionarjev. Moti me, ker najprej sprejemajo nove protinflacijske programe, ljudje pa ostajajo isti. Če »pade« program, bi morali zamenjati tudi vlado.«

naj bo druge, tiste, ki so delili nepošteno, ki so krivi za sedanjostno družbeno in gospodarsko krizo. Ne, jaz se ne čutim krive. Ugled komunistov je omajen, še zlasti po aferi Agrokomerc, vendar pa zdaj ni čas za vzdihovanje in jamranje. Delo nas bo rešilo iz težav, pošteno delo na vseh ravneh. Izredni kongres ni potreben, dovolj

imamo že sklepov in obljub pa tudi sicer je govorjenja in sestankovanja že preveč. Samo zapisano je treba uresničiti. Mladi neradi vstopajo v zvezo komunistov in bilo bi tudi narobe, če bi jih silili. Mogoče jih tudi ne znamo pridobiti. Zveza komunistov bo morala zgraditi most z mladimi in tudi bolj prišluhni njihovim zahtevam, interesom...

●C. Zaplotnik

Centrala na trati kot jama brez dna

Škofja Loka, 25. novembra — Če se Ločani pred tremi, štirimi leti ne bi malce naivno podali v gradnjo nove vozliščne avtomatske telefonske centrala na Trati, bi jim korak najbrž zastal že na začetku poti. Tako pa centrala, ki je pogoj za širitev naročniškega omrežja tako v Škofji Loki in okoliških vaseh kot v Poljanski in Selški dolini, vendarle bo, le da bo požrla znatno več živcev in predvsem denarja. Če bo denar zbran do maja prihodnje leto, se bo predvidoma že konec leta centrala in z njo vred nekatera nova krajevna omrežja vključila v telefonski promet.

Za financiranje gradnje nove centrala so v Škofji Loki sklenili samoupravni sporazum. Polovico denarja morajo zbrati sami, polovico PTT. A sporazum je, žal, določal konkretne zneske; z 291,7 milijona dinarjev po takratnem predračunu so zgradili komaj stavbo. Ostal je omembe nevredno drobiž. Nekaj je opravila inflacija, še več pa nepredvideno visoke podražitve in dela, ki jih v sporazumu sploh niso zajeli. Centrala je vse bolj podobna jami brez dna.

Dvojna obremenitev za mestno gospodarstvo

Za dokončanje centrala in prevezave iz sedanje morajo Ločani kot enakovredni partnerji PTT do naslednjega maja zbrati 893,6 milijona dinarjev. Glede na to, da je po ugaslosti samoupravnega sporazuma edini zanesljiv vir denarja iz posebne prispevne stopnje za splošni ljudski odpor, ki pa seveda doteka po »kapljah«, bo treba prek drugih virov do maja dobiti 409 milijonov dinarjev. Ker gre vzporedno z gradnjo centrala tudi za preusmeritev naročniškega kabela omrežja, predelavo sedanje centrala in še nekatera druga dela, ki se tičejo samo mestne telefonije, bi bilo res prav, če bi 45-odstotni delež ali najmanj 200 milijonov dinarjev prispevale samo mestne delovne organizacije, 55-odstotni delež pa združeno delo iz vse loške občine. Nekaj bodo k manjkajoči vsoti vsekakor pridali tudi bodoči telefonski naročniki z mestnega območja; teh je okrog 700, priključek pa stane približno milijon dinarjev.

Krajevna mreža se zaokroža

Delovne akcije pri izgradnji telefonskega omrežja so sklenjene v vseh krajevnih skupnostih Selške in Poljanske doline, razen v Sorici.

Davci in Logu. Od začetka 1986. leta je bilo vključenih v telefonski promet 1500 novih naročnikov, tako da je v loški občini trenutno 6376 naročnikov ali sedemnajst telefonov na sto prebivalcev.

V krajevnih skupnostih Sv. Duh, Godešič, Reteče, mesto Škofja Loka in Trata bodo prihodnje leto zgradili telefonsko omrežje in se, ko bo končana centrala na Trati, vključili v promet. V mestni krajevni skupnosti Zmuncu in Logu se pripravljajo na gradnjo, ki se bo začela predvidoma spomladi s polaganjem medkrajevnega kabela v Poljansko dolino. Tudi v Davci in Sorici se pripravljajo. V Davci že imajo nekdanjo gorenjevaško centralo. Telefoni bodo predvidoma zazvonili čez dve leti, ko bo položen medkrajevni kabel proti Primorski.

Štiri centrale že pretesne

Čeprav so po letih še precej mlade, so centrale v Zireh, Gorenji vasi, Poljanah in Zeleznikih že pretesne in jih bodo morali zamenjati, povečati, kupiti nove, medtem ko bodo v Škofji Loki problem rešili s predelavo sedanje vozliščne centrala. V Zireh, kjer čaka na telefon okrog 300 ljudi, pripravljajo prostor za novo centralo, večja bo potrebna tudi v Gorenji vasi; če pa to še ne, pa zanesljivo v Poljanah, kjer bi gorenjevaško sprostiti za približno 140 števil in ji tako za nekaj let podaljšali življenjsko dobo. V Zeleznikih jim bo nova vozliščna centrala na Trati omogočila 200 do 400 dodatnih števil. Glavno finančno breme bo, podobno kot pri gradnji naročniškega omrežja, seveda padlo na krajevne skupnosti, na ljudi. Najbrž pa se bo dalo marsikje prihraniti denar z zamenjavami central, ki so za en kraj premajhne, za drugega pa ne.

Tudi delovne organizacije iz Poljanske doline, ki so spomladi zbrale denar za glavni telefonski kabel ob Škofje Loke do Gorenje vasi, čaka še en podoben zalogaj, nakup kabela ob Gorenje vasi do Zirov.

Velike finančne žrtve, ki jih je loška telefonija že terjala zase in jih leto, dve še bo, so tega gotovo vredne. Če bodo Ločani breme zdržali, bodo ob koncu te petletke med telefonsko najbolj razvitimi občinami v Sloveniji, saj bo praktično vsaka hiša imela telefon, nove centrale in povezave proti Ljubljani, Kranju, Primorski pa bodo vsi množično telefonov tudi sposobne obvladati.

H. Jelovčan

Kako v Planiki danes ocenjujejo marčevski štrajk in njegove posledice

Učna ura, dolga tri dni

Kranj, 25. novembra — Pred osmimi meseci, 23., 24. in 25. marca so v kranjski Planiki, na strojih za avtomatsko brizganje podplato, štrajkali. Dejanje samo po sebi ni bilo za tisti čas nič posebnega, saj so takrat udarjali ukrepi pri omejevanju plač, če se ne bi zgodilo v Planiki: ugledni tovarni v vzorno organizacijo in tudi ne najnižji plači. Ko danes sprašujemo vodstvo tozda Obutev in delavce, ki so stavkali, je odgovor skorajda soglasen: to je bila dobra učna ura, koristna za vse, predvsem pa je posledica večja in kakovostnejša proizvodnja ter ustvarjalnejši odnosi.

Soglašamo s pripombo predstavnika Planika: štrajki so normalen pojav in normalno je, da se o njih piše. O našem štrajku je bilo pisanje objektivno. Vendar ne bi bilo napak, da pa sedaj napišete, kako smo rešili spore, ali smo odstranili vzroke delavskega nezadovoljstva, so kalmorebitnih novih štrajkov odstraniene.

Za osvežitev spomina: v Planiki so štrajkali, ker so bili sredi marca predlagani višji normativi za delo na DESMA strojih, veljati pa bi začeli 1. aprila, vendar so bili po sodbi delavcev novi normativi narejeni nestrokovno in jih zato realno ni mogoče dosežati; osebnih dohodkov zaradi interventnih zakonov ni bilo mogoče povečati kljub zahtevam in poslovemu uspehu; slaba naj bi bila organizacija dela in skrhanji odnosi med delavci in vodstvom.

Vodstvo tozda Obutev in tovarne pa je razmišljalo drugače. DESMA stroj je avtomatski stroj, pri katerem normirani stoparico nima kaj početi. Udarja avtomatsko, premika se avtomatsko, služiti mu je treba in čim bolj izkoristiti. Čevelj mora biti narejen v svetovnih časih in DESMA dela počasneje le, če jo delavec sam zaustavlja. V Planiki so želeli iz strojev potegniti čim več in izdelavne čase prilagoditi časom v najodobnejših čevljarstvih industrijah, seveda pod pogojem, da se jim strokovno streže. Tri vrste obutve brizgajo v Planiki: enostavnejšo obutev z enobarvnim podplatom, obutev z enostavnejšim podplatom, vendar s predhodnim kosmatenjem zgornjega usnja, in obutev, pri kateri se podplat sestoji iz gume in vmesnega poliuretanskega dela. Čeprav so postopki po zahtevnosti različni, je v Planiki veljal za vse enak izdelavni čas: ena minuta za par. Planika pa je želela normativne prilagoditi zahtevnosti: pri najenostavnejši obutvi bi v osmih urah izdelali 756 parov

ali potrošili 0,80 minute za par, pri zahtevnejši obutvi 672 parov (0,89 minute za par), pri najzahtevnejši obutvi pa bi izdelali 600 parov v osmih urah ali en par v minuti.

Začetek pri organizaciji in disciplini

"Ko je bil štrajk končan, smo imenovali po priporočilu republiškega sindikata paritetni (stavkovni) odbor, v katerem je bilo sedem delavcev in zastopniki vodstva tozda ter strokovnih služb," razlaga razplet štrajka vodja tozda Obutev Stane Pirnat. "Garali smo, se pogovarjali in dogovarjali in prepričevali, da so vsi problemi rešljivi, tudi glede norm in organizacije. Prvega maja smo nove norme uveljavili, zboljšali organizacijo dela in zaostri disciplino. Plače smo določali skladno z akti in dogovori, pred pritiski nismo popuščali in sejali rožice s praznimi obljubami. Po moje bi morali računovodstvo, ki ob štrajku najde denar za višje plače, poklicati na odgovornost, zakaj se je denar našel, prej pa se je prikrivali. Prvega avgusta smo eno od šestih DESEM izločili in sedaj jih obratuje le pet, prvega novembra pa smo ukiniti nočno izmenjo. Število delavcev se je zmanjšalo s 75 na 51. štiriindvajset jih je manj. Ne trdim, da so bili vsi slabi, nekaj pa jih je bilo. Na žalost je v človeški naravi, da se raje zgeduje po slabšem. Nekaj teh delavcev je odšlo iz tovarne, nekaj jih opravlja druga dela. Ne pomnim, da bi bila pri Desmah kdaj tako stalna zasedba kot sedaj. Ko smo ukinjali tretjo izmenjo, smo veliko sestankovali, se pogovarjali. Vendar smo se dogovorili, tudi na ravni tovarne, da norm ne bomo spreminjali, razen če se spremenijo pogoji dela ali tehnologija. V tem primeru bomo držali besedo in ne bomo popuščali. Če bomo, bo medsebojnega zaupanja brz konec."

Štrajk ali nesporazum

"Trdim, da to ni bil pravi štrajk, temveč predvsem nesporazum," pravi Drago Smolovič iz Kranja, ki je že 12 let na tem delu v Planiki, izvoljen pa je bil za predsednika paritetnega odbora. "Dva dni smo zabili, ko smo se dogovarjali in prepričevali. Takoj bi morali ustanoviti odbor, ki bi bil pooblaščen za dogovor, proizvodnja pa bi lahko nemoteno tekla. Prepričan sem, da tako mi kot vodstvo lahko hitro zaznamo, da v tovarni vre. Takoj bi ga bilo treba sklicati in ne čakati, da do štrajka sploh pride. Bolje je ukrepati danes, ker je jutri že prepozno. Prav tako se manjše skupine lahko lažje dogovarjajo kot pa na množičnem sestanku. Sedaj smo se našli: tako delavci kot vodstvo. Norme dosega, ker so pogoji za delo boljši in ker vsak opravlja delo tako kot ga mora. Organizacija dela je boljša, odnosi tudi. Verjemite mi, da lažje delam, če lahko brez zastojev naredim 600 parov dnevno, kot pa samo 300 zaradi tega, ker proces ne klapa. Štrajk je škodoval, vendar pa čas že zaradi izkušenj le ni bil vržen proč."

Vlado Fejzić iz Kranja: "Če veš, da te hočejo oškodovati, greš v štrajk brez pomiselnja, ne pomiselnja na posledice. Sedaj so razmere boljše. Delo je boljše organizirano. Če je vse v redu, norme dosega, jih tudi presegamo. Vsaj upam, da nam ne bo treba več štrajkati."

"Ni enostavno štrajkati," pravi delavec, ki želi biti neimenuvan. "Vendar, naenkrat, brez posebnih pojasnil dvigniti norme za 20 odstotkov, le ni enostavno. Že pred tem smo bili mi za marsikaj obdolženi. Sedaj je boljše, več je treba delati, vendar je tudi organizacija boljša."

Aleksander Šumi iz Kranja pravi: "Zaradi boljše organizacije dela ni zastojev. Dela je dovolj, kakovost je boljša. Več je treba delati. Zadnja moja plača je bila 370 tisoč dinarjev. Bomo še štrajkali? Upam, da ne. Če pa bo treba, je najbolje takoj organizirati odbor, ki naj se dogovarja v imenu stavkajočih."

Prvi presežen plan

O pravilnosti potez govorijo podatki o proizvodnji in osebnih dohodkih. V prvem polletju, ko je delalo šest strojev in je bilo v treh izmenah zaposlenih 75 delavcev, je bilo v osmih urah povprečno izdelanih 382 parov na enem stroju, avgusta, septembra in oktobra so ob petih strojih in 62 delavcih v treh izmenah naredili 424 parov, novembra pa do vključno pretekega petka v

dveh izmenah in ob 51 delavcih 666 parov. Oktobra je prvič letos v tej enoti plan presežen, prav tako bo novembra. Osebnih dohodki so višji (oktobra so bili povprečni v tej enoti 325.000 dinarjev), čeprav ni več dodatka na nočno delo, vendar so že primeri 30 do 50 odstotnega presežanja norm, ki so pred osmimi meseci botrovala štrajku.

Štrajk je bil torej za Planiko težka preizkušnja, pa tudi dobrodoša šola... J.Košnjek

Vedno pogostejše vprašanje vseh, predvsem pa mladih družin

Stanovanje, kdo bo tebe (še lahko) kupil?

Kranj, 25. novembra — Veliko mladih, ki hočejo ustvariti družino, zaživeti po svoje, se spet vedno pogostejše sprašuje, kako do svojega stanovanja. Če se odločijo, da bodo čakali in upoštevali stari rek »najprej študij, potem krovca« imajo malo upanja, da bi bili ob poroki še mlada in ne že kar malo ostarela družina. Kajti pot do svojega stanovanja je lahko zelo težka, zasilna družina pri starih, ki iz zasilne postane večletni stalni dom mlade sobice pa pogosto načne potrpljenje in prijateljstvo med starši in novo družino. Da o ustvarjanju in delovni vni mladih strokovnjakov, ki z otrokom ali dvema mladi živijo v takšnem domu, ne govorimo.

Referenca ZSMS v Kranju.

Na občinski konferenci ZSMS v Kranju že nekaj let spremljajo probleme mladih, ki iščejo svoje stredo nad glavo, svoje stanovanje. Nič kaj spodbudnega ne vedo povedati o tem, po analizi, ki so jo naredili letos lahko le ugotovljajo, da se mladi pri tem srečujejo s hudimi težavami. Najsiho, da iščejo podnajemniško stanovanje, kupujejo svojega, iščejo možnost gradnje, čakajo na solidarnostna stanovanja ali na stanovanja v svojih delovnih organizacijah. O tem smo se pogovarjali z Boštjanom Šefcem, predsednikom občinske konference ZSMS v Kranju.

Sama mladinska organizacija najbrž nima velikih možnosti, da kakorkoli poišče stanovanja mladim?

"Obravnavanja stanovjanjske problematike mladih smo se lotili pred štirimi leti in sicer na pobudo mladincev Save, ki so opozarjali, da je samoudeležba za nakup stanovanj v delovni organizaciji prevelika. Iz pravilnikov o dodelitvah stanovanj je bil ertan termin mlade družine, kar pomeni, da mlada družina nima več nikakršnih prednosti pri dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil. Mislim, da sama mladinska organizacija nima možnosti, da kakorkoli pomaga reševati stanovjanjske težave mladih, lahko pa daje pobude za različne akcije na svetu za družbenoekonomske odnose, lahko daje pripombe na zazidalne načrte, pobude različnim organom in z argumentiranimi analizami opozarja na težave."

Predlagali ste tudi, da bi ugotovili možnosti izgradnje podstrešnih stanovanj v starem delu mesta.

"Gradnja podstrešnih stanovanj v mestu je gotovo ena izmed možnosti za mlade družine, ki so pripravljene in zmorejo tudi same kaj prispevati k novemu stanovanju. Zato smo na seji DPZ sprožili akcijo naj ugotovijo pod kakšnimi pogoji, s kakšnimi krediti, bi se dalo zgraditi takšna stanovanja. Hkrati smo pri komisiji za revitalizacijo mestnega jedra zaprosili za podatke o tem kolikšna je sploh možnost gradnje takšnih stanovanj. Janko Knific, dip.gradbeni inž. je na podlagi analize ocenil, da bi na ta način lahko prišlo do svojega stanovanja več kot petsto družin, stanovanj pa je najmanj za 2 tisoč prebivalcev."

Novi krediti so za mlade družine veliko breme. Dobiti jih ni tako težko, kot odplačevati.

Mladi se pogosto kot podnajemniki znajdejo za prvo silo. Nekateri potem živijo v takšnih stanovanjih več let.

"Tisti, ki oddajajo stanovanja in sobe so hitro ugotovili, da je zaradi stanovjanjske stiske veliko povpraševanja po najemniških stanovanjih. Zato znajo plačila za takšna stanovanja dvigovati do nemogočih vsot. Vse to pa mladim, ki nimajo druge možnosti, kot da najamejo stanovanje, zmanjša možnost, da privarčujejo za lastno stanovanje, za soudeležbo pri nakupu, za odplačevanje kreditov. Upoštevat je seveda treba, da mladi, ki so pravkar začeli delati nimajo velikih dohodkov, morda je eden še študent ali čaka na službo."

V mladinski organizaciji ste imeli predlog, naj bi gradili manjša in cenejša stanovanja, ki bi jih mladi lahko kupili na začetku, nato bi prihranili za večja in takrat bi manjša lahko spet kupile mlade družine.

"Govorili smo o tem, vendar je iz naših osnovnih organizacij prišlo do odklonitve takšnih možnosti, saj mladinci menijo, da bi to le poglabljalo socialne razlike. Zato o tem ne govorimo več."

Kakšne so vaše pripombe na zazidalne načrte v Kranju? "Kljub temu, da je za stolpnično gradnjo rečeno, da ni humana se zavzamemo za to, da bi v Kranju namesto nizkih stolpčev, ki gredo v širino, zgradili več visokih stolpnice. Tako bi pridobili več stanovanj, lahko bi lepše uredili okolico. Kajti vseeno je bolje, da je mladim omogočeno družinsko življenje, kot pa da morajo živeti ločeno vsak pri svojih starših, otroci pa so, tam kjer je več prostora. Kranjske tovarne, na primer Telematika, ki jim primanjkuje strokovnjakov, jih lahko privabijo v Kranj le s tem, da dobijo stanovanje. Teh pa nimajo, oziroma so stanovanja namenjena delavcem z nizkimi osebnimi dohodki, z več otroki, ki so prvi na listah za stanovanja. Mislim tudi, da bi tovarne, ki še vedno "uvažajo delovno silo iz drugih republik", morale dati več sredstev v stanovjanjske sklade, saj imajo te največ težav s stanovanji. Prav tako bi morale dati več za otroško varstvo, socialno...Pri tem je še preveč neupravičenih političnih predsodkov. Ravno to pa bi prisililo delovne organizacije, da bi dobro premislile, če res rabijo te delavce in če jih ne bi mogle dobiti v Kranju. Kajti tudi Kranjčani bomo ob pomanjkanju zaposlitve morali poprijeti za vsakršno delo."

PRVI PRIMER:

Sodelavca, ki delata v isti tovarni iščeta pot do stanovanja. Prvi je zaposlen pet let, drugi pol leta. Prvi je poročen, vendar ima majhno sobo, čaka na stanovanje in odlašja z otrokom, ker ve, da bo v eni sobi težko za vse tri. Drugi ima ženo—študentko, majhnega otroka. Prednost pri dodelitvi stanovanja ima drugi.

DRUGI PRIMER:

Hotela sta graditi svojo hišo. Oba mlada, na začetku, pripravljena. Z otrokom naj bi počakala dve, tri leta, da bo hiša zgrajena. Prosilca sta za kredit vsak v svoji tovarni. Ker sta ugotovila, da bi bilo več možnosti za večji kredit, če bi imela otroka sta premišljevala. Kako do potrdila o nosečnosti, ki je ni?

kov, jih lahko privabijo v Kranj le s tem, da dobijo stanovanje. Teh pa nimajo, oziroma so stanovanja namenjena delavcem z nizkimi osebnimi dohodki, z več otroki, ki so prvi na listah za stanovanja. Mislim tudi, da bi tovarne, ki še vedno "uvažajo delovno silo iz drugih republik", morale dati več sredstev v stanovjanjske sklade, saj imajo te največ težav s stanovanji. Prav tako bi morale dati več za otroško varstvo, socialno...Pri tem je še preveč neupravičenih političnih predsodkov. Ravno to pa bi prisililo delovne organizacije, da bi dobro premislile, če res rabijo te delavce in če jih ne bi mogle dobiti v Kranju. Kajti tudi Kranjčani bomo ob pomanjkanju zaposlitve morali poprijeti za vsakršno delo."

V. Stanovnik

Sukno — od zgubarja do uspešnega gospodarja

Delavka lahko vsak dan izračuna, koliko je zaslužila

Delovna organizacija Sukno iz Zapuž je leto 1985 sklenila s 126 milijoni dinarjev izgube. Če bi to število pomnožili s stopnjo inflacije, bi dobili zdajšnjo vrednost — okrog 400 milijonov. Sukno bi bilo s takšno izgubo ob letošnjem tričetrtletju daleč največji izgubar v občini. Pogled v analizo, ki jo je pripravil komite za družbeno planiranje in gospodarstvo SO Radovljica, kaže povsem drugačno sliko: delovna organizacija, ki je bila še predlani problem števila ena, je zdaj med najuspešnejšimi v občini.

V letošnjem tričetrtletju je med vsemi večjimi gospodarskimi organizacijami v občini najbolj povečala proizvodnjo (za šest odstotkov), po akumulaciji je v 950 milijoni dinarjev takoj za največjima delovnima organizacijama v občini, za Elanom in Verigo, po akumulaciji na zaposlenega je (z 2,3 milijone dinarjev) četrta in druga med "velikimi", takoj za Elanom. Predlani je imela le petino svojega denarja, potrebnega za nemoteno proizvodnjo, zdaj ga ima že polovico. Število zaposlenih je v zadnjih dveh letih zmanjšala za dvajset, proizvodnja pa je kljub temu precej povečala — letos, kot smo že rekli, za šest odstotkov. Z osebnimi dohodki je v prvih devetih mesecih še vedno zaostajala za občinskimi povprečjem, vendar ni več povsem na repu občinske lestvice. Še najslabše ji gre za zdaj od rok izvoz, toda tudi na tem področju pričakuje boljše čase. Ob letošnjem tričetrtletju je bila po uspešnosti na enajstem mestu med vsemi slovenskimi tekstilci, lani je bila okrog 40. mesta, predlani 83.

Uspeh ni nastal sam, dober gospodarski rezultat (ki pa se bo do konca leta nekoliko poslabšal) je bilo treba izbojevati z boljšim delom, večjo poslovnostjo in prodornostjo v močni konkurenci, z boljšo organizacijo dela, z delitvijo proizvodnih programov...

Sukno je primer, kako lepo zveneče besede "prestrukturiranje gospodarstva", izgledajo v praksi. V tozdu Jurjevica, kjer so še do nedavnega delali enake izdelke iz volne kot v Zapužah, so prešli na tržno in dohodkovno bolj zanimive tehnične tkanine (ponjave), dopolnili pa so še izdelavo mikane preje. V Zapužah so dali poučar kakovosti, modnosti, pestrosti, majhnim serijam. To jim je omogočilo prodajo po višjih cenah in tudi boljše finančne rezultate. Klasične statve so nadomestili z avtomatskimi, dopolnili so opremo in izrabljene stroje zamenjali s sodobnimi, visokoproduktivnimi. V Zapužah so v posodobitev proizvodnje vložili po današnjih cenah milijardo dinarjev, v tozdu Jurjevica še precej več. V kriznem obdobju so si delavci kar podajali kljuko tovarniških vrat, fluktuacija je bila visoka, 20-odstotna, zdaj je povsem normalna, 8-odstotna. Uvedli so takšno nagrajevanje, ki delavkam omogoča, da si lahko po končanem delovniku izračunajo, koliko so tisti dan zaslužile. To je dalo dobre rezultate, delovalo je spodbudno. Zaostri so delovno disciplino in iz (površnega) četrtletnega spremljanja proizvodnje, likvidnosti, nabave, prodaje in še zlasti zalog prešli na sportno, mesečno ugotavljanje. Občutno so zmanjšali zalogo, poostri so nadzor kakovosti — in še bi lahko naštevali.

C. Zaplotnik

Tričetrtletni rezultati radovljiškega gospodarstva

Le za sedem milijonov dinarjev izgub

Radovljica, 24. novembra — Radovljiško gospodarstvo je v tričetrtletju doseglo rezultate, ki so precej boljši od povprečja za Gorenjsko in Slovenijo, vendar pa primerjave z minulim letom in s prejšnjimi obdobji kažejo, da se rezultati zaradi nespodbudne ekonomske politike počasi in vztrajno poslabšujejo. To je najpomembnejša ugotovitev iz analize, ki jo je pripravil radovljiški komite za družbeno planiranje in gospodarstvo in jo je v terek obravnaval tudi izvršni svet.

Radovljiško gospodarstvo je imelo ob tričetrtletju le za sedem milijonov dinarjev izgub, kar je v primerjavi s skupnimi gorenjskimi izgubami (24 milijard) malo ali skoraj nič. Izgubo je v devetmesecju "prigospodaril" le Jelplast iz Kamne gorice, ki že nekaj časa posluje na robu rentabilnosti; letošnji izgubi pa je botrovala predvsem slaba oskrba z reprodukcijskim materialom v juliju in avgustu.

Industrijske delovne organizacije so v letošnjih prvih devetih mesecih v povprečju povečale proizvodnjo, manj so naredile le nekatere LIP—ove in Verigine temeljne organizacije, Iskra Otoče, Plamen in Jelplast. V občini ocenjujejo, da industrija ne bo dosegla resolucijskih ciljev, isto pa velja tudi za turizem, kmetijstvo in gozdarstvo. Število gostov in nočitev je bilo v devetmesecju manjše kot v enakem času lani, mleka je bilo že do tričetrtletja odkupljeno čez sedem milijonov litrov oziroma 82 odstotkov načrtovane letne količine. mesa pa le 257 ton ali vsega 57 odstotkov.

Čeprav ekonomska politika ni spodbujala izvoza, so izvozni rezultati za radovljiško gospodarstvo razmeroma ugodni. Izvoz je porasel za dvajsetino, konvertibilni celo za desetino. Prodajo na Zahod so najbolj povečali Kemična tovarna Podnart (za 84 odstotkov), Plamen Kropa (za 51 odstotkov), Iskra Lipnica (za 50 odstotkov), Veriga Lesce (za 30 odstotkov), Elan, ki ustvari domala polovico občinskega konvertibilnega izvoza, za 13 odstotkov, LIP Bled pa je ostal na približno enaki ravni kot lani.

Delež akumulacije v dohodku je v primerjavi z lanskim tričetrtletjem nekoliko upadel, vendar bo akumulacija, vsaj tako ocenjujejo v komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo, ob koncu leta realno enaka lanski. Elan, ki zaposluje vsega 12 odstotkov delavcev v občini, je ustvaril 42 odstotkov akumulacije radovljiškega gospodarstva oziroma 4,8 milijarde dinarjev, Veriga 1,3 milijarde, Sukno 950 milijonov, Žito 614 milijonov, LIP 544 milijon, najmanjši pa je bil ostanek dohodka v kmetijstvu.

Naložbe potekajo po načrtu. Še najbolj odstopa od resolucijskih načrtov Veriga, zaskrbljuje pa tudi uresničevanje programa o ureditvi Bleda do svetovnega veslaškega prvenstva, ki bo čez dve leti.

Osebnih dohodki so bili ob tričetrtletju realno manjši kot lani v enakem času. Povprečje za gospodarstvo občine je bilo 218 tisoč dinarjev. Plače so bile najnižje v Čevljarstvem podjetju Triglav v Bohinjski Bistrici (152 tisočakov), V Almirinem tozdu v Bohinju (154 tisočakov) in v Vezeninah — toz Kmfekcija (180 tisočakov), najvišje pa v skupnih službah Planuma (437 tisoč dinarjev).

C. Zaplotnik

Če ne drugam, na drsališče — V začetku meseca se je v Kranju, v večnamenski dvorani Gorenjskega sejma začela drsalna sezona. V tako imenovanih rekreacijskih dneh, posebno ob koncu tedna, je na drsališču vedno živahno. Zato naj bo tudi tokrat nasvet za praznike: če ne drugam, se lahko podate tudi na drsališče v Kranju. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Uresničeni cilji

Marsikje v krajevnih skupnostih na Gorenjskem bodo drevi, jutri ali pa v nedeljo slovesno proslavili praznik republike. Ponekod bodo praznovanje združili z uspešno končno delovno akcijo, drugje zopet s proslavo in skrbno pripravljenim kulturnim programom. V Podnartu bodo na primer slovesno proslavili krajevni praznik. Za jeseniško občino velja, da je bilo veliko narejenega na komunalnem področju in pri urejanju cest. Enako velja za kraje v trziški, škofjeloški in drugih občinah na Gorenjskem.

Dve svečanosti naj ob tej priložnosti in na tem mestu posebej omenimo:

V Begunjah bodo jutri (v soboto) ob 15. uri slovesno odprli avtomatsko telefonsko centralo in ostale prostore v družbenem centru ter izgradno krajevnega telefonskega omrežja. Že drevi ob 19.30 pa bodo v dvorani bolnišnice v Begunjah odprli razstavo izdelkov pacientov, v kulturnem programu pa bosta nastopila pevski zbor Anton Tomaž Linhart iz Radovljice in Tine Benedičič, ki se bo predstavil s svojimi pesmimi. Razstava ročnih del bo odprta do 3. decembra vsak dan od 9. do 17. ure.

Druga, podobna svečanost, pa bo drevi ob 18. uri v dvorani Doma krajevnih skupnosti Čirče. Tudi tu bodo s proslavo ob dnevu republike proslavili zaključek velike delovne akcije, ki se je začela pred dvema letoma. Ta teden je namreč v Čirčah, Hrastju in Prebačevem zazvonil 353 novih telefonov. V kulturnem programu bodo nastopili mladinci iz Čirč in folkloristi s Kokrice.

A. Ž.

Dom na Kališču za praznike odprt

Kranj — Med prazniki oziroma od 27. novembra do vključno 1. decembra bo dom Koroškega odreda na Kališču odprt. Obiskovalcem pa vzpon naprej proti Storžiču odsvetujemo. Na Kališču in naprej proti vrhu je namreč že prava zima. Po praznikih pa bo zaradi zimskih razmer Dom Koroškega odreda do nadaljnega zaprt.

85 milijonov za cesto v Begunjah

Radovljica — Begunjsčani so nazadnje vendarle dočakali uresničitve dolgaletne želje za ureditev ceste skozi naselje. Predsednik občinske skupnosti za ceste v Radovljici Pavle Tolar je pred dnevi povedal, da so uspeli zagotoviti denar za ureditev ceste in pločnikov v Begunjah. Občinska skupnost za ceste bo prispevala 35 milijonov, Skupnost za ceste Slovenije 30 in krajevna skupnost 20 milijonov. Z deli bi že začeli, vendar vreme trenutno Cestnemu podjetju Kranj ni najbolj naklonjeno.

Sindikati organizirajo ogled dramske igre v Ljubljani

Radovljica — Občinski svet Zveze sindikatov v Radovljici ima letos v programu tudi kulturne akcije za delovne kolektive v radovljiški občini. Mednje sodijo v jeseniško-zimskem času tudi skupinski obiski in ogledi gledaliških in opernih predstav v Ljubljani. Prvi obisk pripravljajo že danes (27. novembra), ko si bodo člani iz radovljiških kolektivov v Mestnem gledališču ljubljanskem lahko ogledali dramo Alenke Goljevšček *Otrok*, družina, družba, ali lepa Vida. Ker je zanimanje za to dramsko prireditev v občini veliko, so sindikati odkupili še eno predstavo. Ta bo v ponedeljek, 14. septembra. Vsak udeleženec mora prispevati 900 dinarjev za prevoz z avtobusom, druge stroške pa plača občinski svet Zveze sindikatov Radovljica.

J. R.

Razstava ročnih del

Kranj — Včeraj, 26. novembra, so v prostorih delovne terapije v domu upokojencev na Planini v Kranju odprli zanimivo in bogato razstavo ročnih del. Razstavo si lahko ogledate vsak dan od 10. do 12. in od 14. do 18. ure do vključno srede, 2. d

Trziški radio praznuje — Radio Tržič se je prvič oglašil 29. novembra 1962 — kot šteti v Sloveniji in drugi (za Smarjami pri Jelšah), ki je deloval na povsem amaterski osnovi. Danes zaposluje štiri, od tega dva novinarja. Pomaga si z zunanji sodelavci, ki delajo kot tehničarji, napovedovalci, dopisniki ali uredniki posameznih področij. Največji problem je dotrajana studijska oprema, za katero pa upajo, da jo bodo posodobili s pomočjo družbene skupnosti in trziških delovnih organizacij. Radio je imel lani 852 ur programa, od tega 560 ur govornega in 292 glasbenega. Oddaja vsak tork in četrtek od 16. do 17. ure, ob sobotah od 18. do 18. ure, ob nedeljah od 10.30 do poznih popoldanskih ur, oglašja pa se tudi ob državnih praznikih. Delavci radia bodo 25-letni jubilej proslavili s praznično oddajo, ki bo v nedeljo, 29. novembra, takoj po uvodnem avizu »Mi smo pa Tržičani!«. — D. Papler

Koprivnikarji in Gorjušci! Teško je še koga primerjati z vami

Z voljo in delom do tistega, kar dolina že ima

Koprivnik — Gorjuše, 20. novembra — Malo čez poldne je začel pihati hladen veter in sneg se je ponujal. Gostilna pri Korošču na Koprivniku na Pokljuki je bila rezervirana za goste. Prišla sta predsednik občinske skupščine in izvršnega sveta iz Radovljice, prišli so predstavniki delovnih organizacij in cestne ter komunalne skupnosti, Zavarovalne skupnosti Triglav iz Kranja in predsednik republiške skupnosti za ceste se je tudi odzval vabilu. Ž (Pridite točno, da se zaska ne stopi in kruh ne ohladi,« je pisalo na vabilu.

Gasilski dom so začeli graditi spomladi

Medjeva hiša je ravno v petek dobila ostrežje...

Pohvala za delo med letom velja tudi njim. Pri pripravi petkovega srečanja pa so se še posebej izkazale...

Za vse to kar so letos delali in naredili v krajevni skupnosti Koprivnik-Gorjuše v radovljiški občini, bi lahko rekli, da so celo vreme ugnali. In čeprav se je minuli petek na srečanju, ko so goste seznanili, kaj so letos naredili, hkrati pa se zahvalili za razumevanje in pomoč, zunaj ponujal sneg, se Koprivnikarji in Gorjušci še niso povsem pomirili v delovni vni. Delali so še na ob-

novi domačije in gospodarstev poslopja Medje in Zupanovih, ki so julija pogoreli, za konec meseca pa so načrtovali še eno akcijo pri gradnji gasilskega doma na Koprivniku. Ta petek in že nekaj dni prej pa so imele največ dela spet ženske na Koprivniku in Gorjušah, saj so pripravile toliko domačih jedi in dobrot, kot da bo srečanje trajalo cel teden.

Predsednik občinske skupščine Bernard Tonej je na srečanju izročil medalje občine Janezu Korošču, predsedniku skupščine krajevnih skupnosti, Francu Staretu, predsedniku sveta krajevnih skupnosti in Janezu Polancu, ki vodi odbor za obnovo pogorelih na Gorjušah.

DOPIŠNIKI SPOROČAJO

Srečanje borcev bo 4. decembra

● Jošt Rolc iz Radovljice sporoča, da bo vsakoletno srečanje borcev, pripadnikov 5. bataljona II. brigade Vojske državne varnosti, ki so se bojevali na območju Gorenjske in Primorske, v petek, 4. decembra dopoldne v prostorih občinske skupščine v Kranju. Na srečanju bodo podelili udeležencem in nekdanjim borcem Monografijo enote, kranjska občina pa bo podelila prapor.

Proslava na Pokljuki

● Pripravljali odbor za proslavo Zmaga mrtvega bataljona pri občinski konferenci SZDL Radovljica je sklenil, da bo tradicionalna proslava na grobišču padlih na Pokljuki v soboto, 12. decembra, ob 12. uri. Na svečanost bo peljal avtobus. Slavnostni govornik bo predsednik občinske skupščine Bernard Tonej, kulturni program pa pripravljata zveza kulturnih organizacij Radovljica.

Oprema šole v Lipnici

● Ciril Rozman s Česnjice se najprej huđuje, ker mu je v eni od zadnjih števil Gorenjskega glasa tiskarski škrat zapisal, da bodo v AMD

Bernard Tonej: »Vsi skupaj na Koprivniku in Gorjušah zaslužite priznanje...«

Janez Korošec: »Napeli smo vse sile in dokazali, da zmoremo...«

Marjeta Sodja, blagajničarka krajevnih skupnosti: »Na trenutke me je bilo kar strah, ko se je nabralo toliko denarja od prispevkov krajanov...«

Janez Korošec, predsednik skupščine krajevnih skupnosti Koprivnik-Gorjuše, je bil v nagovoru in razlagi pregleda letošnjih akcij kratek in jednat. Dajal je vtis, da so tako nekako, brez nepotrebne dolgovze-nja, mobilizatorsko, potekali med letom tudi dogovori za akcije.

»Spomladi smo se sporazumeli s Skupnostjo za ceste, da se letos asfaltira 2,5 kilometra ceste od Koprivnika do Gorjuš. 150 milijonov je vreden asfalt, ki je na celotni trasi prekinjen. Najprej zato, ker ni bilo denarja za celoten odsek, drugič zato, da smo ustregli domačinom ob cesti, tretjič pa tudi zato, da ne bo predolgo tako ostalo, kot je zdaj.

Druga akcija je bila izgradnja vodovoda. Koprivnik ima zdaj vode za lep čas, Gorjuše pa nas čakajo prihodnje leto. Lani smo razširjali letos pa potem asfaltirali dva kilometra in pol cest.

Spomladi se je na pogorišču nekdanjega sokolskega doma na Koprivniku začela gradnja gasilskega doma. Dom je zdaj pod streho, prihodnji teden pa bo še ena akcija. Moram poudariti, da je zdaj končan tudi prvi

Ko smo inž. Jožeta Jermana, predstavnika Skupnosti za ceste Slovenije, na srečanju vprašali, kaj meni o asfaltiranju ceste od Koprivnika do Gorjuš, se je strinjal, da prekinitve asfaltne prevleke na tej cesti »delujemo nekam smešno«...

del urejanja hudournikov na Koprivniku in da smo poleg načrtovanega prostovoljnega dela in prispevkov letos potem zbrali še pet milijonov novih dinarjev za pogorele na Gorjušah. Zdej vem, da bi naredili letos še več, če ne bi bilo tiste nesrečne juljske nevihte in požara na Gorjušah. Vendar smo zmogli tudi to. Gospodarsko poslopje je gotovo, na hiši za Medjo pa so prav danes delali ostrežje.

Naj povem v prispevku, da so šle letos čez obe naši vasi štiri horde, vendar se nismo dali. Napeli smo vse sile in dokazali, da zmoremo in da smo enotni. Seveda pa smo hvaležni vsem za razumevanje in za pomoč. Zato smo vas tudi povabili na to srečanje, ki ne bo prav nič obremenilo blagajne krajevnih skupnosti. To je prispevek domačij in naših žena.

Za asfaltiranje krajevnih cest v krajevni skupnosti so letos nabrali kar 26 milijonov dinarjev in še dodatnih pet milijonov za pogorele na Gorjušah. Posebej so zbrali denar tudi za gradnjo gasilskega doma na Koprivniku. Zbrali so milijon in pol v denarju ter 53 kubičnih metrov lesa. Še zdaj pa so pri izgradnji doma naredili 3500 prostovoljnih delovnih ur. Pri obnovi pogorelega gospodarskega poslopja in domačije pa je bilo do zdaj narejenih že prek 600 prostovoljnih delovnih ur. Ena največjih letošnjih pridobitev pa je tudi izgradnja zajetij in ureditev vodovodov za Koprivnik. Vode je zdaj toliko, da je po ceveh nekaj teče tudi na Gorjuše. Gorjušci pa so na vrsti prihodnje leto.

»Teško je še koga primerjati z vami,« je na srečanju nagovoril Koprivnikarje in Gorjušce predsednik občinske skupščine Radovljica Bernard Tonej. »Za vso to voljo, hotenja, delo, prispevke in odrekavanja letos pri vas, organizatorji, vodstvo krajevnih skupnosti in vsi skupaj zaslužite priznanje. Zadovoljen sem, da so vašim pobudam in prizadevanjem prisluhnili tudi v delovnih organizacijah in interesnih skupnostih. Teško usklajeno delo s hotenji bi moralo biti v prihodnje osnova za uresničevanje programov v občini predvsem pa za izenačevanje hribovitih predelov do doline.

Toliko stvari so pripravile žene s Koprivnika in Gorjuš ta dan, da so se debele tri ure na mizah menjavale dobrote. Padla je celo hudomušna pripomba, kdaj so pravzaprav letos v krajevni skupnosti toliko naredili, če so za kosila porabili toliko časa. Pa vendar, šalo na stran. In vse priznanje hkrati tudi za srečanje ob koncu letošnjih akcij. Tako zares, kot se jih je loteval med letom, so jih v petek prijazno in zadovoljno tudi sklenili. Najpomembnejše pri uresničevanju letošnjega programa na Koprivniku in gorjušah pa je, da z voljo in delom postopoma v tej krajevni skupnosti, kjer mladi še vedno prepočasno nadomeščajo odhajanje starih, dosegajo tisto, kar marsikje v dolini že zdavnaj imajo.

A. Žalar

Podnart pomladili članstvo: Ciril je seveda napisal pravilno, da nameravajo v AMD pomladiti vodstvo.

Sporočila pa tudi, da so na nedavnem sestanku sveta šole Staneta Žagarja v Lipnici precej obširno razpravljali o opremljenosti šole in prostorski tiski. Zato so sklenili, da bodo že na naslednjem sestanku predstavnikov Lipniške doline, ki bo tokrat na Srednji Dobravi, rekonstrukciji šole in opremlitvi v njej namenili posebno točko dnevnega reda.

Proslava na Srednji Dobravi

● Jutri, 28. novembra, bodo v krajevni skupnosti Srednja Dobrava poleg praznika republike svečano proslavili tudi krajevni praznik. Ob tej priložnosti bodo krajanom podelili tudi priznanja za delo in uspehe.

Red v gasilskih vrstah

● Ivan Petrič pa piše, da je gasilska zveza v Ljubljani 1927. leta organizirala poseben tečaj, na katerem so govorili o ravnanju z gasilskim orodjem in se dogovorili tudi za enotno poveljevanje in za enotne znake. Med predavatelji so bili takrat tudi nekateri Gorenjci: Fran Barle iz Cerkel, Janko Sajevec iz Kranja, Julij Spašek iz Radovljice, Jurij Depali iz Kranja in Ivan Rus z Bleda. Slednji je bil takrat tudi urednik Gasilskega vestnika.

Planinska kulturna dediščina

ZA STOLETnico PLANINSKI MUZEJ

Ali bo slovensko planinstvo ob svoji stoletnici dobilo tudi svoj planinski muzej? Kupi gradiva, pričevalni predmeti od najstarejših do naj sodobnejše odpravnarske opreme potrebuje strokovno varstvo. Da se načrti in želje planincev ustavljajo od strokovnih, prostorskih in finančnih zaprekah, je pokazala tudi nedavna okrogla miza ob razstavi Kako in kam s planinsko kulturno dediščino v ljubljanskih Križankah.

Prav gotovo je planinstvo nekaj, kar je zelo trdno povezano z načinom življenja pri Slovencih, prav tako pa je povezano z našo zgodovino. Planinstvo sega tja v 18. stoletje, razmahnilo se je med obema vojnama, postala kar pomembna dejavnost tudi v osvobodilni vojni, v zadnjih desetletjih pa postalo še pomembnejši odraz slovenske kulture. Ob vsej izredni množičnosti, ki je značilna za

zgod - na primer požari, močno načelo planinske arhive. Škoda morda še ni načela arhivov, ki jih veliko planincev hrani kar doma. Tudi po planinskih društvih razen pisanja kronike, še obstajajo svežnji dokumentacije. Predvsem zato, ker je nekatera društva še niso oddala Zgodovinskemu arhivu, ki je pred časom prevzel arhivsko planinsko gradivo. Kaj vse se s tem arhivskim gra-

Dr. Tone Strojnik: »Čim starejši je rod, tembolj išče svojo identiteto; eden od sestavnih delov te identitete je tudi planinstvo.«

Marjan Oblak: »V kratkih petnajstih letih se je naš alpinizem izredno razvil, je sijajno nadaljevanje bogate planinske tradicije.«

Tone Škarja: »Alpinisti bi radi oddali v varstvo muzeju opremo značilno za odprave v visoka gorstva, imajo bogato etnografsko gradivo in podobno.«

Dr. Miha Potočnik: »Oddajanje, zbiranje planinske kulturne dediščine muzeju mora teči neprestano: To, kar je zdaj videti na občasnih razstavah, ni dovolj privlačno, da bi ljudje oddali to, kar še imajo doma. Imajo pa veliko in bojim se, da dediči starih planincev za planinsko zapuščino nimajo ravno velikega posluha.«

dr. Ivan Sedej: »Tej kulturni dediščini bije dvanaesta ura, zadnji čas je, da gradivo shranimo v arhive, kjer je tudi dostopno, in organiziramo muzej, ki bo proučeval, spremljal in prikazoval z razstavami našo planinsko preteklost in sedanost.«

Ivan Jenko: »Planinska društva dokaj vestno zbirajo in hranijo dokumente o svoji dejavnosti, pišejo kroniko. Del tega, a še premalo, je že shranjenega v arhivu.«

Ralf Čeplak: »Doslej zbrano gradivo v Mestnem muzeju je pestro: albumi, bilteni, biografije, ceniki, časopisi, diapozitivi, diplome, dnevniki, filmi, fotografije. Večina gradiva je kar dobro ohranjenega, le nekaj predmetov, kot na primer fotografije, je slabih - celo ožganih ali vsaj obledelih...«

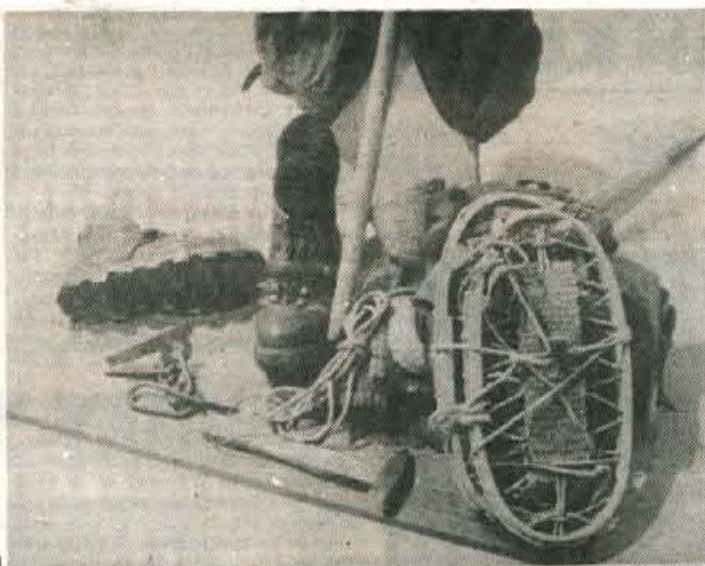

Vpisna knjiga s Češke kože - dokument planinstva.

planinstvo, se je tako iz preteklosti kot tudi sedanosti nabirala kar obsežna kulturna dediščina: dokumenti, muzejski predmeti, knjige, alpinistična oprema. Ta vsekakor pomemben del naše zgodovine je treba zaščititi. Toda kako?

Odgovor je znan pravzaprav že dolgo časa: treba bo ustanoviti planinski muzej. O tem govore planinci oziroma njihova organizacija že čez desetletja. Toda vse, kar se je spremenilo od besed k dejanjem, sta le dva lokalna planinska muzeja - eden v Trenti, v Logu in Triglavski v Mojstrani in nekaj razstav. Zato se tudi okrogla miza, ki sta jo ob nedavni razstavi Mestnega muzeja Ljubljana na temo kako in kam s planinsko kulturno dediščino pripravila Mestni muzej in Planinska zveza Slovenije ni preveč sukala okoli potrebnosti muzejske predstavitve planinstva.

»To so dognane stvari«, je v razgovoru povedal dr. Miha Potočnik, častni predsednik Planinske zveze Slovenije. »Planinci so o muzeju resno govorili že med obema vojnama. Kasneje je več ne-

Slaba oprema in velika srčnost sta spremljali začetke slovenskega planinstva pred več kot sto leti.

divom, med katerim bi najbrž še našli kakšne dragocene in stare pisane dokumente o planinski dejavnosti pri nas, lahko zgodi v zasebnem varstvu, arhivarji zgodovinskega arhiva niti pomistiti nečajo; še posebno, ker je v njihovih pred zobom časa in vsem drugim zavarova-

nih deponijah še dovolj prostora.

Morda se preveč enostavno sliši - muzej bi radi. Muzealci menijo - treba se je dogovoriti, kakšen naj bo. Ali naj bo to muzej, v katerem bo obiskovalec našel vse od a do ž o planinstvu vključno s planinsko floro in fa-

vno. Ali naj bo to muzej, ki se začneja s planinsko zgodovino od prvega pohoda na Triglav pa do danes, in končno, ali naj bo to muzej o obstoju slovenske planinske organizacije. Ali samostojen muzej ali specialne muzejske zbirke pri Mestnem ali katerem drugem muzeju? Skratka potrebujemo celovit program, če naj bi planinsko kulturno dediščino vendarle že enkrat spravili pod tako ali drugačno muzejsko streho.

Planincem pa se zdaj že mudi. Ne le zaradi tega, ker marsikomu na podstrešju propadajo stari zapiski, pa zraven stara planinska oprema, ki prav tako sodi v muzej. Mudi se končno tudi zaradi tega, ker bi vsaj z začetki muzeja radi čez pet let proslavili med drugim tudi stoto obletnico ustanovitve slovenske planinske organizacije. Problem je le - kje? Kaže, da je Ljubljana vendarle najprimernejši kraj za planinski muzej. To pa še ne pomeni, da tako slovenski planinci kot muzealci zdajle vedo, v kateri stavbi bo takšen muzej. Veliko je bilo že idej, od ljubljanskega gradu naprej. Zanimiva ideja je prav gotovo Zoisova hiša v starem delu Ljubljane.

Pravzaprav preostane planincem in muzealcem le eno - treba je zbirati muzejsko gradivo, pa če rav trenutno le za muzejske depoje. Tam je že štiri leta shranjen kar precejšen del gradiva, dejanski zametek bodočega muzeja. Seveda pa se planinska hotenja, da gradivo o začetkih in razvoju ter uspehih slovenskega planinstva ohranimo in predstavimo vsem na ogled, takoj ustavijo ob finančnih zadregah. Časi prav gotovo niso naklonjeni širjenju kulturnih institucij. To se jasno kaže in zato ostajajo planinske želje po lastnem muzeju že nekaj časa le pri tem. Stota obletnica ustanovitve planinske organizacije pa je prav gotovo prava priložnost, da tudi ta kulturna dediščina končno dobi svoje varstvo v muzeju.

besedilo: L. M. slike: G. Šimk

Sto let razlike - Preprosta oprema prvih planincev ob sedanjih moderni in zahtevni opremi odprav v visoka gorstva.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je odprta razstava ob 200-letnici rojstva Vuka Stefanovića Karadžića. Razstavo so pripravili NUK, Gorenjski muzej in Osrednja knjižnica Kranj. V galeriji Mestne hiše se s fotografskim opusom Umetnik v ateljeju predstavlja mojstreski Efiap Tihomir Pinter. V Mali galeriji je odprta prodajna razstava Likovnega društva Kranj.

V kava baru Kavka so na ogled slike (olje na papirju) Jožeta Tisnikarja.

V Prešernovem gledališču gostuje v sredo, 2. decembra, ob 19.30 Mestno gledališče Ljubljana z A. Goljevškove Otok, družina, družba - za red sredo 1. V četrtek, 3. decembra, ob 10.30 bodo predstavili uprizorili za red četrtek 1. V petek, 4. decembra, ob 19.30 bo predstava za red petek 1. Ob 15.30 pa Prešernovo gledališče gostuje s Strindbergovo Gospodično Julijo v Mestnem gledališču ljubljanskega.

Carnium, Mladinski kulturni center, Delavski dom, vhod 6, vrta danes, v petek, ob 19. in 21. uri video film Do n by law. Jutri, v soboto, ob 19. in 21. uri pa video film Razbiti kabaret. V torek, 1. decembra, ob 19.30 je na sporedu glasbeno-tematski večer. Jean Michel-Jarre. V sredo, 2. decembra, ob 14. uri - posvetovalnica za mlade. Ob 18. in 20. uri pa bodo vrteli (kino nekaj več) ameriški film Priča (igra Harrison Ford). V četrtek, 3. decembra, ob 19. uri: film (video) dia - Jadralno padalstvo.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je odprta fotografska razstava Francija Sluge.

RADOVLJICA - V osnovni šoli A. T. Linharta danes ob 17. uri odpirajo 13. republiško razstavo diapozitivov.

V galeriji Kamen razstavlja akrile in gvaše akad. slikar Franc Novinc.

ŠKOFJA LOKA - Zbirke Loškega muzeja so odprte samo ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja na Mestnem trgu danes, v petek, ob 18. uri odpirajo razstavo slik Iveta Subica. Ob otvoritvi bo pel Študentski kvartet likovne akademije.

ZIRI - V galeriji DPD Svoboda jutri, v soboto, ob 18. uri odpirajo razstavo risb Vinka Podobnika.

JESENICE - Danes, ob 18. uri odpirajo v razstavnem salonu Dolik skupinskih razstav likovnih del članov likovnega kluba Dolik. Ob otvoritvi nastopa tudi vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Zirovnica.

KAMNIK - V renesančnem pritličju gradu Zaprice je odprta razstava Umetnine iz depojev Kamniškega muzeja.

LITERARNI VEČER V PREŠERNOVI HIŠI

Vrba - V četrtek, 3. decembra, ob 18. uri bo v Prešernovi rojstni hiši literarni večer. Igralec Aleš Valič in glasbenik Lado Jakša sta pripravila večer Prešernovih pesmi ob spremljavi žive glasbe.

Kranj - V renesančni dvorani Mestne hiše je bil v torek zvečer koncert baročne komorne glasbe. Pred nabito polno dvoranicco so Klemen Ramovš, kljunasta flavta, Paolo Faldi, baročna oboa in kljunasta flavta, Irena Pahor, viola da gamba in Miklos Spanyl, čembalo, zaigrali so skladbe Telemanna, Bacha, Vivaldija in Naudota. Dela istih skladateljev bodo v izvedbi glasbenikov na avteničnih starih glasbilih izšla v začetku decembra tudi na kaseti. Društvo ljubiteljev stare glasbe Radovljica se je namreč odločilo za kasetno produkcijo, ki so jo naslovili Con buen ayre. V novi kasetni zbirki, producent je Klemen Ramovš, bosta prihodnje leto izšli še kaseti ameriške čembalistke Lucy Hallman Russell in slovenskega ansambla kljunastih flavt Capella Carniolae. - L. M. - Foto: G. Šimk

KONCERT MPZ PEKO

Tržič - Danes zvečer, ob 19. uri bo imel mešani pevski zbor Peko celovečerni samostojni koncert na osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici pri Tržiču. Pod vodstvom dirigenta Jožeta Močnika bo zbor predstavil revolucionarne in domoljubne pesmi domačih avtorjev ter ljudske, ponarodele in umetne pesmi. Tokratni koncert je že drugi letošnji nastop zbora, ki v tej sezoni slavi tudi 10-letnico delovanja.

B. Kuburič

Pred koncertom

LAIBACH

Z izdajo zadnje velike plošče »Opus dei« pri licenčnem partnerju angleške Mute records, ljubljanski založbi kaset in plošč, je skupina Laibach končno le dosegla uradno priznanje svojega obstoja tudi na domačih tleh. Slednje naj bi v prihodnosti pomenilo predvsem strpnejši odnos do glasbenikov, ki so si v tujini že uspeli priboriti svoje mesto pod soncem. Če odmislimo vse ostalo, gre za glasbeno skupino, ki je bila na tujih glasbenih lestvicah, pa naj bodo le-te kakršenkoli pokazatelj že, dolgo visoko uvrščeno - prvič že po zaslugi prodorne skladbe Panorama albuma »Nova akropola«. Ob tem imamo v mislih vse, predvsem glasne verbalne poskuse posameznih jugoslovanskih rockerjev, ki so se kdajkoli okušali v tujini in dosegli nič otopljivega.

Laibach tako po svojem koncertu v začetku leta v ljubljanski festivalni dvorani, sodelovanju na Celjskem mladinskem festivalu pred časom in mnogoterih vmesnih nastopih v tujini, zopet prihajajo na domač koncertni oder in to v velikem zamahu.

Predstava/koncert »Živo je življenje« se bo v organizaciji SKUC-FORUM-a namreč dogodila v mali tivolski dvorani, v sredo, 3. decembra, s pričetkom ob 20.30 uri.

Vine Bešter

RAZSTAVA FOTOGRAFIJ

Škofja Loka - Foto klub LTH (sekcija FK Janez Puhar iz Kranja) je pripravil v prostorih svoje delovne organizacije razstavo fotografij nekaterih jugoslovanskih avtorjev, ki so sodelovali na letošnji 7. jugoslovanski razstavi Pokrajina 87 v Kranju. Na omenjeno razstavo je namreč poslalo svoje fotografije izredno veliko število avtorjev. Selektor je za razstavo odbral 53 avtorjev. Preostale slike pa so zdaj razstavljene v LTH Škofja Loka, kjer so sicer fotografske razstave dokaj pogost kulturni dogodek.

Janez Pipan

DOMAČI ZDRAVNIK

Rozine namesto bonbonov

Zrelo posušeno grozdje prihaja k nam večinoma iz Grčije pod imenom rozine, korinte (drobno posušene grozdne jagode) ali cibebe (velike posušene grozdne jagode). Sultanine pa so velike posušene iz Male Azije. Vse te vrste se dodajajo tako imenovanim prsnim čajem.

V ljudskem zdravilstvu se uporabljajo rozine pri polnokrvnosti, in sicer pojemo vsak dan približno 1 uro pred kosilom in večerjo po 1 jedilno žlico drobnih rozin. Te kure učinkujejo odpirajoče in odpravljajo iz telesa vse odvečne snovi. Če zavremo v vinu drobne rozine in pijemo mlečen zavrelek po požirkih, bo pomagalo pri kašlju.

Cibebe in sultanine odpirajo in mehčajo trdo blato. Jemljejo jih med glavnimi obroki po 1 zvrhano kavno žličko.

Francoski zeliščar M. Mességué pa poudarja, da rozine dajejo moč, in da ugodno vplivajo na dihalne organe in narača, da jih dajemo otrokom namesto bonbonov. Tako bodo veliko bolj zdravi...

IZŠLE SO SLASTI SLOVENSkih KUHINJ

Ljubljana, novembra — Pri Delovski enotnosti je te dni v zbirki Utrip izšla v nakladi 12000 izvodov kuharska knjiga **Slasti slovenskih kuhinj**. To je kuharica posebne vrste: prinaša recepte za pripravo jedi iz naših gostiln, hotelov, restavracij. Naši gostinci so nam v njej razkrili skrivnosti jedi, po katerih slovi njihova hiša. Predstavljenih je 200 receptov iz vse Slovenije. Zbiralci receptov, ki jih je na teren poslala Delavska enotnost, so nabrali recepte tudi izven naših meja, pri Slovencih na Avstrijskem Koroškem in v Furlaniji — Julijski krajini. Na koncu knjige je priložen tudi zemljevid s številkami receptov, da imamo takoj pregled, kje v knjigi poiškati recept iz Prekmurja, kje z Gorenjske, Dolenjske, Notranjske, Primorske, Koroške...

Preveč bi bilo naštevati, kaj vse so nam zaupali gostinci. Ob prvi priložnosti knjigo prelistajte. Morda boste v njej našli tudi vašo gostilno in jed, ki jo najraje naročate. No, če se boste zavzeli, si jo boste zdaj, kadar se vam ne bo dalo ven, lahko doma pripravili. Marsikaj praktičnega se bodo iz knjige lahko naučile tudi naše gospodinje, saj je to redka priložnost, pokukati za kulise gostilniške kuhinje, ki je sicer nekakšen tabu. Saj veste, specialiteta hiše je le specialiteta hiše.

Nekatere v knjigi Slasti slovenskih kuhinj zbrane recepte vam bomo kdaj pa kdaj odkrili tudi na tej naši strani. Vendar naj vam povemo, da bodo knjige v teh dneh že v prodaji po vseh naših knjigarnah. Pocenji niso, kajti barvni tisk je danes drag, toda težko se upremo skušnjavi in želji, da bi imeli takšno knjigo na domači polici. Je že tako, da ima vsaka kuharica nekaj svojega, nekaj, kar drugje ni najti.

D. Dolenc

PPRAV JE, DA VEMO Zdravila pred jedjo ali po njej?

(1)Skoraj vsako zdravilo, ki ga jemljemo skozi usta, ima pripis: vzeti pred jedjo, med jedjo ali po jedi. Kdaj ga vzeti, nas navadno vedno opozori tudi zdravnik. Navodilo moramo brezpogojno upoštevati, kajti kako učinkuje zdravilo, je odvisno od tega, ali je želodec prazen ali poln.

Mnoga zdravila moramo jemati na tešče, da učinkovina čim hitreje pride do dela v telesu, ki naj ga zdravi. To se lahko zgodi samo, če vzamemo zdravilo na prazen želodec. Sredstvo pride v želodec in nato v črevesje, skozi črevesno sluznico v kri in kri ga odnese tkam, kjer je namenjeno.

Nekatere zdravila ne morejo potovati iz polnega želodca. Med jedjo se namreč v želodcu izloča povečana količina prebavnih sokov, ki začno razkrajati ti zdravilo. Močno koncentrirane želodčne kisline razkroji, na primer, penicilin.

Tudi to, kako je sestavljena hrana, vpliva na zdravila. Mlečne jedi zavirajo učinek nekaterih antibiotikov (tako imenovanih tetraciklinov) oziroma jim preprečijo, da bi prišli v kri. Snovi, ki so v nekaterih vrtninah — na primer v zelju in cvetači — lahko pospešijo razkrajanje zdravil.

Sadje in meso, pečeno na žaru, spodbujajo jetra k hitrejšemu delu, zdravila se hitreje presnavljajo in tako ne morejo učinkovati tako, kot bi morala.

Zdravila, ki jih pogoltnemo med jedjo, pridejo v zamudo v kri. Tako je tudi prav, ker je želena, da prihajajo učinkovine v organe, kjer naj učinkujejo, polagoma in na enkrat. Če enkrat zlog je: nekatere snovi dražijo želodčno sluznico ali jo celo razjedajo. Tako zdravilo moramo vzeti med jedjo, ker je želodec prebavljivo, če je želodec poln.

Pri zdravilu, ki ga moramo vzeti po jedi, je več razlogov, jih moramo upoštevati, če želimo, da učinkuje. Po jedi se želodec počasi prazni — prežvečeno hrano, ki je prepojena s prebavnimi sokovi, potiska proti črevesju. To dejavnost izkoristimo pri zdravljenju, ki najbolj »primejo«, ko želodec prebavlja. Medsebojnih učinkov zdravil in snovi iz hrane še niso dovolj temeljito raziskani. Kdor je odvisen od zdravil, mora se beti za to, da redno je, da je njegova prehrana raznovrstna bogata z vitamini. Ni modro, če začnemo delati shujševalno kuro prav takrat, ko nam zdravnik predpiše posebno dieto.

ZBIRAMO RECEPTE ZA ORIGINALNE GORENJSKE JEDI

Slepa žonta

V kozico vlijemo 1 liter kislega mleka, dodamo še en jogurtov lonček kisle smetane in to pri zmernem ognju mešamo, da zavre. Ko zavre, usujemo v to mleko 1/4 litra koruznega zdroba (kot za polento), malo osolimo in kuhajmo še 10 min.

Posebej skuhamo koruzne žgance, jih stresemo v veliko skledo in polijemo s »slepo žonto«.

Žonta, ki gleda

Skuhamo koruzne žgance kot ponavadi. V polovico pa vlijemo 2 jogurtova lončka kisle smetane, na ognju jo stalno mešamo, da se stopi in dobi zlato rumene tropine. S tem zabelimo žgance, zraven pa ponudimo toplo sladko ali kisló mleko.

Oba recepta nam je poslala Otilija Žlogar iz Mevkuša pri Zg. Gorjah, dva druga, prav tako zelo zanimiva recepta pa bomo objavili v naslednjih številkah. Otilija, zaenkrat pristrčna hvala.

PET MINUT ZA BOLJŠI VIDEZ

Večno ledene noge

Posebno ženske tarnajo, da jih kar naprej zebe v noge, čeprav imajo toplo obuvanje in tudi v prostoru ni mraz. Najbrž imajo len krvni obtok. Pokrvijo naj, da se bo kri živahneje pretakala po žilah s tem pa bodo pospešile tudi presnovo. Neposredno bodo tako vplivale na dobro počutje svojih stopal.

Kaj storiti za na namen?

Izmenične kopeli. Stopala in meča potopite v vročo vodo za deset minut, nato jih za nekaj sekund pomočite v mrzlo vodo. To kopal si privoščite dvakrat na dan. Končajte vselej z mrzlo vodo.

Krepko otiranje z brisačo. Dvakrat na dan si stopala na suho drgnite, dokler vam ne postane vroče v noge. Noge bodo zanesljivo dobro prekrvavljene.

Gimnastika. Telovadite s prsti na nogah — pobirajte robec s tal; če ste dovolj spretni, je to lahko tudi svinčnik.

Naravna vlakna. Nosite nogavice iz volne ali bombaža, ker noga skozi naravna vlakna laže diha.

Sončenje. Sončni žarki prav tako spodbujajo presnovo, pozimi pridejo v poštev umetni — toda nadvse zmerno.

NAGRADA TEDNA

Domovina

Očka, kaj je to domovina?

Veš, sinko, domovina je velika reka, modra in široka. Ozri se! Domovina je okrog tebe povsod, širi se kot nebesni svod. Domovina je kraj, kjer si se rodil, je zemlja, za katero se tvoj ded je boril. To so zlata žitna polja, vinogradi in gozdovi, breze ob jezeru, doline s topoli. To je morje, sinje, globoko, to je nebo, prostrano, široko. Domovina je tvoj dom, igrišče, kjer se igraš. To sem jaz, tvoja mama, tvoj brat, to je vse in vsakdo, ki ga imaš rad.

To je domovina.

Aleksandra Zupanc, 6. b r. OŠ Matije Valjavca Preddvor

IZ ŠOLSkih KLOPI

Srečanje pionirjev dopisnikov

Ljubljana, 20. novembra — Prejšnja leta so bila srečanja slovenskih pionirjev, dopisnikov mladinskih časopisov, revij in rubrik že v prvih jesenskih dneh in so trajala po cele tri dni. Letos je že kazalo, da srečanja sploh ne bo, ko so nas iz Zveze pionirjev Slovenije le razveselili: srečanje je bilo danes v Ljubljani, kjer sta bila gostitelja Združena Ljubljanska banka in ČGP Delo. In čeprav je trajalo samo slab dan je bil program pester in zanimiv. Srečanje je uspelo.

Na njem so bili tudi trije Glasovi dopisniki, ki so nas minulo šolsko leto razveseljevali v rubriki Iz šolskih klopi: Peter Šolar iz blejske šole Josipa Plemlja, Tjaša Golmajer iz preddvorske šole Matije Valjavca in Tomaž Langerholc iz škofjeloške šole Petra Kavčiča.

Dopolodne, po razglasitvi najboljših šolskih glasil, so se dopisniki v Cankarjevem domu srečali z mladinskimi ustvarjalci Nikom Grafenauerjem, Brankom Hofmanom, Miho Matetom, Borutom Pečarjem, Božom Kosom in Matjažem Schmidom, ki so brali iz svojih del, pripovedovali anekdote, šale, risali. K zabavnemu razpoloženju je pomagal tudi čarovnik. Dopisniki so si zatem ogledali knjižni sejem, po kosilu pa so jih čakali pogovori z uredniki mladinskih časopisov in revij, radia, obiskali so njihove redakcije, medtem ko so se člani uredništva nagrajenih šolskih glasil sprehodili po tiskarni Dela.

V metu mladih obrazov smo pocukali za rokav »našega« Petra Šolarja, blejskega osmošolca, medtem ko sta Preddvorčanka Tjaša in Ločan Tomaž »ušla« v uredništvo Pila.

Peter, ki je veliko bolj zgovoren na papirju kot v pogovoru, je bil zadovoljen s srečanjem, posebno s pesniki in ilustratorji, ki jih je lahko videl tudi v živo. Na knjižnem sejmu so ga najbolj pritegnile miniaturne knjižice, škoda le, ker je bilo okrog knjig preveč gnoče.

»Po navadi pobira nagrade brat dvojček Boštjan. Pri pisanju spisov naju spodbuja predvsem mami, medtem ko v šoli ravno zdaj postavljajo na noge novinarski krožek. Vesel sem, da ste me v glasu izbrali za srečanje. Rubrika Iz šolskih klopi mi je všeč, želel bi le, da bi objavljali več spisov.«

Peter Šolar je osmošolec in zato seveda že resno razmišlja, kaj bo počel v življenju. Vpisal se bo v program elektronike v centru Iskra v Kranju. Malce sramežljivo izda, da je prav zdaj sestavil sirenko, ki jo bo montiral na kolo in z njo »strašil« po Bledu.

H. Jelovčan

Foto: G. Šinik

REZERVIRANO ZA ZVEZDE

Ureja Jasmina Audič
ČAO!

No, pa je spet petek! Tu je odgovor na skrivnostno pismo, v katerem je naročilo, naj za Igorja napišem kaj o Whitney Whitney se je rodila 9. 8. 1963 v Newarku. Že od malih nog je navdušeno prepevala v cerkvenem zboru. Vseseno pa je najprej zaslovela kot manekenka. Tetka Dione Warwick jo je prepričala, da se je profesionalno začela ukvarjati z glasbo. To ji ni bilo težko ob pomoči vseh članov družine, saj so vsi povezani z glasbo. Brat Michael je producent, Gary poje v spremljevalni skupini, mamo Cissy pa poznajo pripadniki srednje generacije, saj jih je navduševala v spremljevalni skupini Elvise Presleya in kot samostojna pevka bluesa.

Vendar je Whitney najboljša in najuspešnejša. Njen glas, ki ima razpon treh oktav, očara vsakogar. Vsaka njena pesem postane uspešnica in Whitney ni le vsak dan popularnejša, ampak tudi bogatejša. Kljub vsej slavi je zelo mirna in vase zaprta, a le do trenutka, ko stopi na oder in zapoje. Veselo in igrivo "I WANNA DANCE WITH SOMEBODY / WHO LOVES ME" in čudovito otožno "DIDN'T WE ALMOST HAVE IT ALL".

Za konec še slika in pesem P.S. IGOR, punca je šel Naslednjič se skorajzi in p. PA PA

DIDN'T WE ALMOST HAVE IT

Remember when we held on in
The nights we almost
lost it once again
We can take the night into town
Living on feelings
Touching you
I feel it all again

Didn't we almost have it all
When love was all
we had worth giving
The ride with you
was worth the fall my friend
Loving you makes life worth it
Didn't we almost have it all
The nights we held on
til the morning
You know you'll never love
that way again
Didn't we almost have it all

The way you used to touch me
felt so fine
We kept our hearts together
A moment in the soul can be
Comfort and keep us
Help me bring the feeling back

Didn't we almost have it all
When love was the best of it
When love was young and n
Couldn't we reach inside an
The world of me and you
We'll never lose it again
'cause once you know who
you never let it end

Didn't we almost have it all
When love was the best of it
When love was young and n
Couldn't we reach inside an
The world of me and you
We'll never lose it again
'cause once you know who
you never let it end

Vsem želimo lepše posebej pa č. prvošolčkom, ki s pionirske vrste.

Naslovnica prvih lanskih glasila učencev osnovnih šol Franceta Prešerna iz naša igralca Romana srečanju pionirjev v prejel glavno nagrado v celoti. Lani so učiteljica mentororjev Marjane Franca Beštra izdali Glavno likovno nagrado v celoti je prejel glasbo ljubljanskih šol Alojz nagrado za posebne med šestimi glasilki gorenjska: Loška Petra kavčiča v Matijev rod iz Valjavca v Preddvor šole Cvetka Golarja

TANJA ŠOKLIČ, GREGOR AMARJE, MIHA IN ZIGA, ČRTOMIR ŠIAR, GREGA HODNIK, PETRA BEŠTER, ALEKSANDRA ZUPANC

ALPININO KARAVANA

Namesto knjižnih nagrad — izlet z Alpinino karavano konec šolskega leta. Kam? K žirovskim čevljarjem, seveda, letošnjim »sponzorjem« naše rubrike. Vsak teden novo ime, en poln sedež več.

ISKRICE

GLASILO OSNOVNE ŠOLE FRANCE PREŠERNA KRAJU LETNIK XXIII ŠOLSKEGA LETU 1987 ŠTEVILKA 1

TV SPORED

PETEK

27. november

9.45 Propagandna oddaja
9.55 Sestriere: Svetovni pokal v smučanju - veleslalom (m), prenos I. teka
11.00 Tehnik
12.00 Po sledih napredka
12.45 Propagandna oddaja
12.55 Sestriere: Svetovni pokal v smučanju - veleslalom (m), prenos II. teka
14.00 S. Lagerlöf: Gosta Berling, ponovitev 3. dela švedske nadaljevanke
14.00 Tehnik
14.00 Po sledih napredka
14.00 Svetovni pokal v smučanju - veleslalom (m), posnetek iz Sestriere
14.30 A. S. Puškin: Pravljica o carju Saltanu, 1. del otroške serije
17.50 Super stara mama, 4. del otroške serije
18.15 Za učinkovito umsko delo: Uporabljal miselne vzorce, 2. oddaja izobraževalne serije
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Obzornik
19.12 Iz TV sporedov
19.17 Propagandna oddaja
19.25 Zrno, vreme
19.30 TV dnevnik
19.30 Propagandna oddaja
19.30 Festival revolucija in glasba, prenos iz dvorane SF
20.55 Propagandna oddaja
21.00 Planet zemlja: Uganka podnebje, 3. oddaja dokumentarne serije
21.50 J. Jakes: Sever in jug, 9. del ameriške nadaljevanke
22.35 Glasbeni ropot
23.20 Odločitve, ameriški film
23.55 Video strani

Oddajniki II. TV mreže:

12.00 Mesta: Priština, ponovitev 6. oddaje
12.30 Glasbena oddaja
12.50 Propagandna oddaja
12.55 Sestriere: Slalom (ž), prenos II. teka
14.00 Video strani
14.25 Mladinski film - Barklejeva z Broadwayja, ameriški film
16.30 Kulturna dediščina
17.00 DP v košarki - Zadar: Jugoplastika, prenos
18.25 Na zvezi
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Knjiga
19.12 Iz TV sporedov
19.17 Propagandna oddaja
19.25 Zrno, vreme
19.30 TV dnevnik
19.30 Zrcalo tedna
20.10 Propagandna oddaja
20.15 Pokvarjena igra, ameriški film
22.10 Propagandna oddaja
22.15 TV dnevnik
22.30 Avnojski portret: Pot v Jajce, dokumentarna oddaja
23.00 M. Lawrence: Vrnitev v paradiz, 6. del avstralske nadaljevanke
23.45 Pesem je ženska: Ditka Haberl
00.15 Video strani

Oddajniki II. TV mreže:

12.15 Test
12.30 Kako biti skupaj
13.00 Otroški program
14.00 Boks, prenos
16.45 V registraturi, 7. del nadaljevanke
17.40 Dallas, ameriška nadaljevanke
18.30 Vaterpolo - Bečej: Mladost, prenos
19.30 TV dnevnik
20.15 Glasbeni večer
21.45 Poročila
21.50 Fitzroy Mc Lean, faljton
22.20 Jazz
22.50 Športna sobota

NEDELJA

29. november

7.55 Video strani
8.05 Živ zav
9.00 Dober dan Jugoslavija, skupna oddaja vseh TV studiov
9.50 Propagandna oddaja
9.55 Sestriere: Svetovni pokal v smučanju - slalom (m), 1. tek, prenos
11.00 Propagandna oddaja
12.55 Sestriere: Slalom (m), prenos 2. teka
13.50 Na zvezi, ponovitev
14.10 Planet zemlja: Uganka podnebje, 3. oddaja
15.05 Poznate Jugoslavijo? - kviz
16.40 Domači ansambli: Ansambel Tonija Hervola
17.10 Dirka za bombo, 1. del dokumentarne serije
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Kino
19.12 Iz TV sporedov
19.17 Propagandna oddaja
19.25 Zrno, vreme
19.30 TV dnevnik

19.25 Propagandna oddaja
20.05 M. Vitezović: Vuk Karadžić, 4. del nadaljevanke TV Beograd
21.25 Propagandna oddaja
21.30 Zdravo
23.00 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

8.00 Danes za jutri in Kotorski mornarji, jugoslovanski film
11.20 Kar znaš, to veljaš
12.20 Dober dan, Jugoslavija - posnetki skupne oddaje jugoslovanskih TV studiov
14.05 Športni magazin - vključitev v Courmayeur
19.30 TV dnevnik
20.00 Dnevi republike, dokumentarna oddaja
21.30 Poročila
21.40 Športni pregled
22.45 Mejaši, dokumentarna oddaja
22.25 A. Strindberg, 5. del švedske nadaljevanke
23.20 Avtomanija, poljudnoznanstveni film
23.05 Poezija

PONEDELJEK

30. novembra

8.50 Video strani
9.00 P. Kovač: Kaj mora sova opraviti jeseni, predstava LGL
9.25 Super stara mama, ponovitev 4. dela angleške nadaljevanke
9.50 Propagandna oddaja
9.55 Courmayeur: Svetovni pokal v smučanju - slalom (ž), prenos I. teka
11.00 M. Lawrence: Vrnitev v paradiz, ponovitev 5. dela avstralske nadaljevanke
11.45 MPZ Zagorje 86, 15. oddaja
12.15 Zrcalo tedna, ponovitev
12.35 Sopek domačih
12.50 Propagandna oddaja
12.55 Courmayeur: Slalom (ž), prenos 2. teka
14.00 Melodije za vse čase - Vransko 87, 2. oddaja
14.30 Radovedni taček: Riba
14.45 Pamet je boljša kot žamet
14.50 Znak, 2. del otroške serije TV Sarajevo
15.20 Čas brez pravljic, slovenski film
17.05 Dirka za bombo, 2. del dokumentarne serije
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Pod drobnogledom
19.12 Iz TV sporedov
19.17 Propagandna oddaja
19.25 Zrno, vreme
19.30 TV dnevnik

TOREK

1. decembra

9.50 Video strani
10.00 Batujina škatljica
10.25 Živ zav iz Strazišča pri Kranju
11.25 Drugačna sneguljčica, madžarski risani film
12.55 Video strani
14.25 Video strani
14.40 Srečanje na festivalu otroka v Šibeniku
15.40 Glasbeni festival Circommissica
17.05 Dirka za bombo, 3. del dokumentarne serije
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Pod drobnogledom
19.12 Iz TV sporedov
19.17 Propagandna oddaja
19.25 Zrno, vreme
19.30 TV dnevnik
19.30 Propagandna oddaja
20.05 T. Osmanli: Zvezde 42, drama TV Skopje
21.50 Propagandna oddaja
21.55 Na tiri življenja - portret Dr. Sergeja Vrišarja
22.35 Okamneli zanos, glasbena oddaja
22.55 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

14.00 Test
14.50 Proslava dneva republike v Westfaliji
14.50 Iz koncertnih dvoran

15.30 Trenutek iz Jugoslavije, mozaična oddaja
16.00 Srečanja v Lipovljanih, dokumentarno-folklorna oddaja
16.30 Izobraževalna oddaja
17.00 Košarka - PPZ - IMT: Bayer 04, prenos
18.30 Manjšine - Bogavstvo Evrope: Albanci v Italiji
19.00 Rezerviran čas
19.30 TV dnevnik
20.00 Umetniški večer: Tito v filmu in TV serijah
22.15 Zrebanje lota
22.20 Zabavnoglasbena oddaja

SREDA 2. decembra

10.00 Integrali
10.40 Dnevi republike, ponovitev dokumentarne oddaje
16.25 Video strani
16.40 TV mozaik, ponovitev
17.20 Ključkeve dogodovščine, 15. del
18.35 P. Zidar - L. Troha: Utonilo je sonce: Franc, Franc, 2. del
18.15 Pota odrasčanja: Nekaj pomembnih reči, izobraževalna oddaja
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Obzornik
19.12 Iz TV sporedov
19.17 Propagandna oddaja
19.25 Zrno, vreme
19.30 TV dnevnik
19.30 Propagandna oddaja
20.05 Film tedna - Ciklus brazilskega filma: Dvojniki
21.30 Propagandna oddaja
21.35 S. Prokofjev: Klasična simfonija in plesni nokturno: Triangel
22.00 TV dnevnik
22.15 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

12.40 Test
12.55 Petrinja: Nogomet-kvalifikacije za OJ - Jugoslavija Belgija, prenos
16.55 Test
17.10 TV dnevnik
17.30 Otroška oddaja
18.00 Izobraževalna oddaja
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke - kviz
19.00 TV koledar
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Glasbeni večer: Zgodba za zahodne strani
21.30 Včeraj, danes, jutri
21.45 Umetniški večer: Tetovirano gledališče
23.15 Šahovski komentar

TV Zagreb I. program

8.25 Poročila
8.30 Otroška oddaja
9.00 TV v šoli: Otroci sveta,

Slovenščina, Josip Račić, P. I. Čajkovski
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli: Pesnik Gvido Tartalja, Risanka, Prvaki v znanju, Veliki odmor, Risanka, Boj za obstanek, Zadnje minute
12.30 Poročila
12.55 Petrinja: Nogomet Jugoslavija: Belgija, prenos
15.00 TV v šoli: Žuželjke-prijatelji in sovražniki gozdov, Za učitelje, Pristop do umetniškega dela
16.00 Dober dan

ČETRTEK

3. decembra

10.00 Šolska TV: Glasbena vzgoja: Zapisi za mlade - Pavel Šivic
Kulturna dediščina: Umetnost Babilona, Asirije in Mezopotanije
10.55 Vlak za potepuhe, ponovitev ameriškega filma
16.15 Video strani
16.30 TV mozaik - šolska TV, ponovitev
17.25 V. Jeraj: Bajke med rožami
17.40 Pisma iz TV klubuka

17.55 Bilo je...
18.25 Zelena straža
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Obzornik
19.12 Iz TV sporedov
19.17 Propagandna oddaja
19.25 Zrno, vreme
19.30 TV dnevnik
19.35 Propagandna oddaja
20.05 Tednik
21.05 Vegetina kuhinja in propagandna oddaja
21.15 S. Lagerlöf: Gosta Berling, 5. del švedske nadaljevanke
22.15 TV dnevnik
22.30 Tokijska saga, dokumentarni film
22.50 Manjšine bogavstvo Evrope: Albanci v Italiji
23.20 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

16.55 Test
17.10 Reka: SP v rokometu (za mladince) Jugoslavija: Koreja, prenos
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke - kviz
19.00 TV koledar
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Narodna glasba
20.45 Poročila
20.55 Dokumentarni večer
22.25 Odprta knjiga

radio žiri

Žiri in Poljanska dolina na Škofja Loka in okolica na Selška dolina na

UKV območju 98,2 MHz
UKV območju 91,2 MHz
UKV območju 96,4 MHz

Nedelja, 29. novembra

9.00 Napoved programa - EP
9.30 Praznična oddaja ob dnevu republike
11.00 Novice in dogodki - Minute za šport in rekreacijo
12.00 Čestitke in pozdravi

Torek, 1. decembra

16.00 Napoved programa - EP in melodije za vas
17.00 Minute za šport in rekreacijo - Start v novo smučarsko sezono
18.00 Novice in dogodki - Predstavljamo KUD Selca - Zgodba iz radijske skrinjice
19.00 Napoved programa za četrtek

Sreda, 2. decembra

16.00 Napoved programa - EP - obvestila - Z nami v studiju je Marjan Smode
17.00 Glasbena lestvica

Četrtek, 3. decembra

16.00 Napoved programa - EP in melodije za vas
17.00 Minute za šport in rekreacijo - Razplet okrog odlagališča Raskovec
18.00 Novice in dogodki - Zakajkova mini šola
19.00 Napoved programa za nedeljo

SOBOTA

28. novembra

15.00 Video strani
15.25 Radovedni taček: klubuk
16.00 Pamet je boljša kot žamet
16.45 Ključkeve dogodovščine
17.00 Utonilo je sonce, 1. del otroške serije
18.45 A. S. Puškin: Pravljica o carju Saltanu, 1. del otroške serije
19.30 Propagandna oddaja
19.30 Sestriere: Svetovni pokal v smučanju - slalom (ž), prenos I. teka
19.50 Zbiramo star papir

RADIO

PETEK, 27. novembra

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za mladi - 8.35 Mladina poje - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Zivalski karneval - 12.10 Pod domačo marelo - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 13.30 Od melodije do melodije - 16.00 Vrtljak želja in EP - 17.00 Studio ob 17 - ih - 18.00 Glasba starih mojstrov - 19.45 Pojemo in godemo - 20.00 Mladi mostovi - 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.30-24.00 Iz glasbene skrinje - 00.05-4.30 Nočni program

NEDELJA, 29. novembra

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program - glasba - 8.07 Posebna oddaja - otroška redakcija - 9.05 Spremenjeni koncert - 11.00-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca doma-

SOBOTA, 28. novembra

Prvi program
8.05 Pionirski tednik - 9.35 Danes smo izbrali - 10.05 Sobotna matineja - 11.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom - 11.20 Minute za staro glasbo - 11.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.05 Kulturna paporarna - 16.00 Vrtljak - 16.30 Srečanje republik in pokrajin - 17.00 Studio ob 17 - ih - 19.45 Minute s Kvartetom godal - 20.00 Radio na dopustu - 22.20 Od tod do polnoči - 00.05-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 29. novembra

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program - glasba - 8.07 Posebna oddaja - otroška redakcija - 9.05 Spremenjeni koncert - 11.00-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca doma-

PONEDELJEK, 30. novembra

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Glasbena lepljenka - 8.40 Pesmice na potepu - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Rezervirano za... - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Ponedeljkov križemkraž - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Vrtljak želja - 18.25 Zvočni signali - 22.30 Zimzelene melodije - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

TOREK, 1. decembra

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za

srednjo stopnjo - 8.35 Igraj kolce - 9.05 Z glasbo v dober dan - 9.35 Napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.35 Iz mladih gri - 15.30 Dogodki in odmevi - 18.00 Sotocja - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 21.05 Radijska igra - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.30 Slovenski pevci zabavne glasbe - 22.50 Literarni nokturno - 23.05 Mozaik lahke glasbe - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

SREDA, 2. decembra

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.30 Instrumenti se vrstijo - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Danes smo izbrali - 12.10 Pod domačo marelo - 12.30 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 14.05 Mehurčki - 17.00 Studio ob 17.00 - 19.25

Obvestila in zabavna glasba - 22.50 Literarni nokturno - 23.05 Jazz za vse - 00.05-4.30 Nočni program

ČETRTEK, 3. decembra

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.30 Koncert za mlade poslušalce - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Danes smo izbrali - 12.10 Pojemo in godemo - 13.30 Od melodije do melodije - 14.45 Naš gost - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Vrtljak želja - 17.00 Studio ob 17.00 - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.45 Lepe melodije - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.30 Večerna podoknica - 22.30 Zbrane melodije - 23.05 Literarni nokturno - Pablo Neruda: Pozabe ni - 23.15 Paleta pevcev jugoslovanskih avtorjev - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

NOVO V KINU

Lepotica v rožnatem je ena redkih komedij, ki so bile zadnje posnete v Ameriki, pa ni čisto nič serijska. To je komedija o mladih, o njihovih željah po napredku, o razlikah v njiju. Se bodo izpolnile želje mladega dekleta iz srednje-enege sloja? Toda njene sanje so, da bi maturantski azvela skupaj z bogatim mladeničem, ki ga rada vidi, a bi si želela tudi za moža.

...dba ameriškega filma **Misija** se odvija v srcu Južne Amerike, sredi 18. stoletja. Takrat je evropski jezuitski red navajal po svetu misijone in enega od teh je v Paragvajju oče Gabriel. Želje se je približati indijanski mentaliteti, to cerkvi ni bilo preveč po godu. Tudi lokalni politiki so proti njemu, saj jim je izobraževal in sovražil človeške dušoni pa so hoteli imeti predvsem podložnike za svoje bojni. Končni rezultat - spor med cerkvi in politiko. Film je ujevo odlična fotografija, čudovita glasba in seveda občudna igra igralca Robert de Niro in Jeremý Irons. Lani je v Cannesu dobil Zlato palmo in Oskarija za fotografijo.

...tija je ameriški film groze. Roger Cobb, uspešen pisec življik, se je odločil napisati knjigo, zasnovano na lastnih izkušnjah iz Vietnamu. Da bi imel potreben im, se useli v praviš svoje tete, ki je nedavno tega naredila samovar. ...te po zraku, pojavljajo se duhovi. Cobb počasi ugotovi, se skupaj le niso prividi, ampak da hiša skriva grozno nošt, ki ima odrešitev v piščevih vietnamskih doživljanjih.

...troci si bodo v nedeljski matineji lahko ogledali prijetno risanko Larifari zajček. Od 30. novembra do 2. decembra bo v kinu Center na sporedu odlična komedija Tajna oboževalka.

KINO

KRANJ CENTER

27. novembra: amer. barv. pust. film OD TARČE DO SMRTI ob 15.30, 17.45 in 20. uri, **28. novembra:** amer. pust. film OD TARČE DO SMRTI ob 15.30, 17.45 in 20. uri, premiera amer. barv. srhljivke HISA ob 22. uri, **29. novembra:** amer. barv. risani film LARIFARI ZAJČEK ob 10. uri, amer. barv. pust. film OD TARČE DO SMRTI ob 15.30, 17.45 in 20. uri, premiera jugosl. filma OFICIR Z VRTNICO ob 21.30, **30. novembra:** amer. barv. komedija TAJNA OBOŽEVANKA ob 15.30, 17.45 in 20. uri, premiera amer. barv. komedija KDO MI UBIJE ŽENO ob 16.18, 18. in 20. uri, **1. decembra:** amer. barv. komedija TAJNA OBOŽEVANKA ob 15.30, 17.45 in 20. uri, premiera amer. barv. komedija KDO MI UBIJE ŽENO ob 16.18, 18. in 20. uri, **2. decembra:** amer. barv. komedija TAJNA OBOŽEVANKA ob 16.18, 18. in 20. uri, **3. decembra:** amer. barv. srhljivka MAŠČEVANJE V ULICI BREŠTOV ob 16.18, 18. in 20. uri, jugosl. barv. film OFICIR Z VR-TNICO ob 20. uri

KRANJ STORŽIČ

27. novembra: hongk. barv. karate film GROMOVITI TIGER ob 16.18, 18. in 20. uri, **28. novembra:** nem. brazil. pust. film ZELENKI PEKEL ob 16.18, 18. in 20. uri, ital. barv. erot. komedija ŽENA NA DOPUSTU - LJUBICA V MESTU ob 16.18, 18. in 20. uri, **29. novembra:** amer. barv. fant. pust. film SUPER-MANN II ob 14. in 18. uri, amer. barv. srhljivka HISA ob 16.18, 18. in 20. uri, **30. novembra:** slov. barv.

film ČAS BREZ PRAVLJIC ob 14. uri, amer. barv. srhljivka HISA ob 16.18, 18. in 20. uri, **1. decembra:** hongk. barv. karate film GROMOVITI TIGER ob 14. uri, amer. barv. srhljivka HISA ob 16.18, 18. in 20. uri, amer. barv. film UPOR NA VOJNI AKADEMIJI ob 18. uri, **2. decembra:** amer. barv. film UPOR NA VOJNI AKADEMIJI ob 16.18, 18. in 20. uri, **3. decembra:** ital. barv. erot. komedija ŽENA NA DOPUSTU - LJUBICA V MESTU ob 16.18, 18. in 20. uri

JESENICE ŽELEZAR

anglavstr. barv. akcij. film BMX BANDITI ob 16.18, 18. uri, premiera angl. barv. znan. fant. filma VESOLJSKI VAMPIRJI ob 20. uri, **28. novembra:** amer. barv. komedija KDO MI UBIJE ŽENO ob 16.18, 18. in 20. uri, premiera angl. barv. zgod. filma MISIJON ob 20. uri, **29. in 30. novembra:** amer. barv. komedija KDO MI UBIJE ŽENO ob 16.18, 18. in 20. uri, **1. in 2. decembra:** angl. barv. znan. fant. film VESOLJSKI VAMPIRJI ob 16.18, 18. in 20. uri, **2.12. in 3. decembra:** jugosl. barv. film OFICIR Z VR-TNICO, **3. decembra:** hongk. barv. karate film KO UDARJA TEAKWANDO ob 16.18, 18. in 20. uri

KAMNIK

28. novembra: amer. barv. pust. film SUPERMAN II ob 16.18, 18. uri, amer. barv. fant. film SUPER-MANN II ob 16.18, 18. uri, amer. barv. fant. film MUHA ob 18. in 20. uri, premiera hongk. barv. akcij. filma KO UDARJA TEAKWANDO ob 22. uri, **29. novembra:** slov. barv. film ČAS BREZ PRAVLJIC ob 15. uri, amer. barv. fant. srhljivka MUHA ob 17. in 19. uri,

premiera amer. barv. komedije LEPOPICA V ROŽNATEM ob 21. uri, **30. novembra:** angl. barv. znan. fant. film VESOLJSKI VAMPIRJI ob 16.18, 18. uri, jugosl. barv. film OFICIR Z VR-TNICO ob 20. uri, **1. decembra:** amer. barv. komedija KDO MI UBIJE ŽENO ob 16.18, 18. in 20. uri, **2. decembra:** amer. barv. komedija KDO MI UBIJE ŽENO ob 16.18, 18. in 20. uri, **3. decembra:** amer. barv. komedija KDO MI UBIJE ŽENO ob 16.18, 18. in 20. uri

TRŽIČ

27. novembra: amer. barv. komedija KDO MI UBIJE ŽENO ob 17. in 19. uri, **28. novembra:** amer. barv. akcij. film NINJA III ob 16.18, 18. uri, amer. barv. komedija TAJNA OBOŽEVANKA ob 18. in 20. uri, premiera jugosl. barv. filma OFICIR Z VR-TNICO ob 22. uri, **29. novembra:** slov. mladi. film KEKEC ob 15. uri, amer. barv. komedija TAJNA OBOŽEVANKA ob 17. in 19. uri, premiera angl. barv. zgod. filma MISIJON ob 21. uri, **30. novembra:** amer. barv. fant. srhljivka MUHA ob 17. in 19. uri, premiera amer. barv. komedije LEPOPICA V ROŽNATEM ob 21. uri, **1. decembra:** amer. barv. fant. srhljivka MUHA ob 17. uri, jugosl. barv. film OFICIR Z VR-TNICO ob 19. uri, **2. decembra:** amer. barv. film UPOR NA VOJNI AKADEMIJI ob 17. in 19. uri

DUPLICA

28. novembra: amer. barv. komedija LEPOPICA V ROŽNATEM ob 20. uri, **29. novembra:** amer. barv. risanka LARIFARI ZAJČEK ob 16.18, 18. uri, amer. barv. fant. film MAŠČEVANJE V ULICI BREŠTOV ob 16.18, 18. in 20. uri, **2. decembra:** amer. barv. komedija KDO MI UBIJE ŽENO ob 20. uri, **3. decembra:** amer. barv. srhljivka HISA ob 20. uri

KRANJSKA GORA

27. novembra: amer. barv. komedija TAJNA OBOŽEVANKA ob 17. in 19. uri, **1. decembra:** angl. barv. zgod. film MISIJON ob 17. in 19.15

CERKLJE

28. novembra: slov. mladin. film SREČNO KEKEC ob 18. uri, angl. barv. akcij. film BMX BANDITI ob 20. uri

RADOVLJICA

27. novembra: amer. barv. film ŠAKALI - AMERIŠKA PRAVICA ob 20. uri, **28. novembra:** amer. barv. film NEKAJ VIJOLIC-ČASTEGA ob 18. uri, jugosl. barv. film PROTESTNI ALBUM ob 20. uri, **29. novembra:** amer. barv. zabavni film DVIGNI SIDRO ob 18. uri, amer. barv. film ŠAKALI - AMERIŠKA PRAVICA ob 20. uri, **1. decembra:** amer. barv. film NEKAJ VIJOLIC-ČASTEGA ob 20. uri, **2. decembra:** jugosl. barv. film PROTESTNI ALBUM ob 20. uri, **3. decembra:** amer. barv. film PEKOČA PAPRIKA ob 20. uri

BLED

27. novembra: ital. barv. pust. film CYBORG ob 20. uri, **28. novembra:** kitaj. barv. film MRAČNE SENCE NAD SOTESKO ob 18. uri, amer. barv. fant. film ELIMINATOR ob 20. uri, **29. novembra:** ital. barv. pust. film CYBORT ob 18. uri, kanad. barv. film BOKSAR ob 20. uri, **1. decembra:** amer. barv. zabav. film DVIGNI SIDRO ob 20. uri, **2. decembra:** franc. film NEDOTA, KLJIVI ob 20. uri, **3. decembra:** amer. barv. film NEKAJ VIJOLIC-ČASTEGA ob 20. uri

BOHINJ

28. novembra: kanad. barv. film BOKSAR ob 20. uri, **29. novembra:** kitaj. barv. film MRAČNE SENCE NAD SOTESKO ob 18. uri, amer. fant. film ELIMINATOR ob 20. uri, **3. decembra:** amer. barv. film ŠAKALI - AMERIŠKA PRAVICA ob 20. uri

ŽELEZNIKI

27. novembra: amer. barv. film PARK JE MOJ ob 18. in 20. uri, **28. novembra:** jugosl. zgod. film RDEČI IN ČRNI ob 20. uri, **29. novembra:** amer. barv. film SUPERMAN II ob 18. in 20. uri, **2. decembra:** amer. akcij. film POLICAJ ŠT. 1 ob 20. uri

POLJANE

27. novembra: amer. avant. film SUPERMAN II ob 18. uri, **29. novembra:** amer. akcij. film POLICAJ ŠT. 1 ob 17. uri, **1. decembra:** amer. drama MASKA ob 19. uri

ŠKOFJA LOKA

27. novembra: jugosl. barv. film RDEČI IN ČRNI ob 18. in 20. uri, **28. in 29. novembra:** amer. film PARK JE MOJ ob 18. in 20. uri, **1. in 2. decembra:** amer. drama KRALJ DISCA ob 18. in 20. uri, **3. decembra:** amer. drama MASKA ob 20. uri

ŽIRI

28. novembra: amer. akcij. film F/X - UMOR S TRIKOM ob 20. uri, **29. novembra:** amer. barv. akcij. film F/X - UMOR S TRIKOM ob 17.10, amer. komedija POLICAJ IZ BEVERLY HILLS ob 20. uri, **30. novembra:** amer. komedija POLICAJ IZ BEVERLY HILLS ob 17.10 in 20. uri, **1. decembra:** amer. krim. film POLNOČNI MAŠČEVALEC ob 20. uri

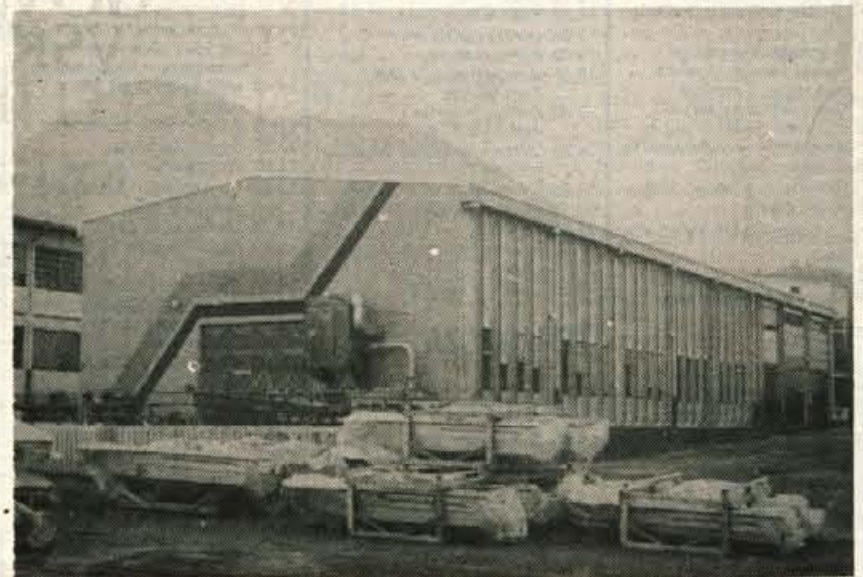
Za praznik republike čestitamo delovnim ljudem in občanom občine Škofja Loka

Skupščina občine Škofja Loka
 Občinska konferenca ŽK Škofja Loka
 Občinska konferenca SZDL Škofja Loka
 Občinski svet Zveze sindikatov Škofja Loka
 Občinska konferenca ZZB NOV Škofja Loka
 Občinska konferenca ZSMS Škofja Loka
 Občinska konferenca ZRVS Škofja Loka

ALI ŽE VESTE

da so v Murkinih prodajalnah MODA v Radovljici, UNION na Jesenicah in PLETNA na Bledu dobro založeni z ženskimi in moškimi plašči, kostimi, krili, bluzami, moškimi in ženskimi oblekami priznanih proizvajalcev. UGODNI KREDITNI POGOJI.

Skupščina občine Radovljica, izvršni svet in družbenopolitične organizacije čestitajo delovnim ljudem za dan republike — 29. november

KEMIČNA TOVARNA
exoterm
 kranj
 jugoslavija

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za dan republike — 29. november

MISIJON

angleška zgod. drama
 Kino CENTER, 30. 11.
 in od 4. do 6. 12. 1987

Dobitnik Canske palme 1986!

ALPETOUR
 HOTEL CREINA

ponovno vabi
 na ZABAVNE
 VEČERE
 vsak petek in soboto
 v RESTAVRACIJI
 od 20. do 1. ure
 Zabaval vas bo
 ansambel
SPEKTER
 Presenečenja
 Rezervacije 23-650

Skupščina občine Jesenice

**Občinska konferenca
 ZKS Jesenice**

**Občinska konferenca
 SZDL Jesenice**

**Občinski sindikalni svet
 Jesenice**

**Občinski odbor
 ZZB NOV Jesenice**

Občinski odbor ZRVS Jesenice

Delovnim ljudem čestitamo
 za praznik republike

metalka blagovnica
 kamnik

Obiščite našo blagovnico v Kamniku

V pritrilčju lahko izberete kuhinjsko pohištvo znanih proizvajalcev, belo tehniko, drobne gospodinjske aparate, električni material, vse vrste barv za zaščito in premaz lesa in kovin ter čistila.

V kletni etaži blagovnice je vse za obrtnike, rezno ali ročno orodje, kmetijska mehanizacija ter vse za vrtničarje. V isti etaži je tudi oddelek vodoinštalacijskega materiala in solarne tehnike. Velika je izbira talnih oblog.

Oddelek črne metalurgije ter gradbenega materiala v Mekinjah vam nudi popoln asortiman za gradnjo hiše in adaptacijo stanovanj.

Pri nas kupljeno blago dostavimo do doma. Prodajalna je odprta vsak dan od 7. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure

Delovnim ljudem
 čestitamo
 za dan republike

ZA VAŠ DOM

bombažna predilnica in tkalnica | tržič

64290 TRŽIČ, CESTA JLA 14, TELEFON (064) 50-571, TELEX 34507 YUTRBPT

IZREDNO UGODNA PONUDBA S POPUSTI

do 50 % tkanine za oblačila
30 % posteljna in namizna konfekcija

v TRGOVINI Bombažne predilnice in tkalnice Tržič v Potrošniškem centru »DETELJICA« v Bistrici pri Tržiču

**POSEBNA PONUDBA
OD 20.11. DO 20.12.87
V TRGOVINI
V TRGOVSKEM
CENTRU DETELJICA**

ženska jesenska konfekcija – izdelki z napako
RAZPRODAJA ŽENSKE POLETNE
KONFEKCIJE – 40 % do 60 % popust

Izkoristite priložnost!

Delovnim ljudem, občanom in poslovnim prijateljem čestitamo ob dnevu republike

SOZD Mercator
n. sub. o.

kmetijsko
gozdarska
zadruga
MERCATOR — SORA
p. o. 64226 ŽIRI

Delovnim ljudem, poslovnim prijateljem, odjemalcem, potrošnikom in kooperantom čestitamo za dan republike — 29. november

KLADIVAR

TOVARNA ELEMENTOV ZA AVTOMATIZACIJO

čestita delovnim ljudem in poslovnim prijateljem za dan republike — 29. november

SKUPŠČINA OBČINE TRŽIČ in DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

čestitajo delovnim ljudem in občanom za praznik republike

zavarovalna skupnost triglav

Gorenjska območna skupnost Kranj

ČESTITAMO OBČANOM, ZAVAROVANEC IN
POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE
— 29. NOVEMBER

Odpri telefon Gorenjskega glasa ali:

Kaj sploh je kabelska in satelitska televizija

Kranj, 26. novembra — Pregrela se telefonska linija odprtega telefona Gorenjskega glasa v torek, 17. novembra, od 10. do 12. ure sicer ni, vendar pa je bilo kar precej klicev, še več pa vprašanj o kabelski in satelitski televiziji. Skušali smo dobiti čimbolj popolne odgovore. Vsa vprašanja pa smo tudi odstopili organizacijskemu odboru v Kranju in posameznikom oziroma službam, ki bodo v prihodnje sodelovali pri uresničevanju sprejetega idejnega projekta za kranjsko občino.

Poznana je sala o krampu in sekiri, ko so s krampom iskali pravi kanal za televizijo, s sekiro pa so skušali dobiti čimbolj ostro sliko na ekranu. No malo dlje od takšnega poznavanja televizije, tudi kabelske in satelitske smo, kljub slabim izkušnjam pri slednji, vseeno že prišli. Marsikje že gledajo več domačih oziroma zemeljskih tele vizijskih programov, ki se prenašajo po kablu, pa tudi satelitski programi niso več posebnost. Vendar pa šala o krampu in sekiri še vedno drži. Ni bil namreč samo en primer v Sloveniji, ko so se volonterko in zagreto lotili izgradnje kabelske televizije in hkrati računalni, da bodo na ekranu videli nekaj satelitskih programov, potem pa so malodane s krampom in sekiro podili tiste, ki so jih v to zapeljali. Izkazalo se je namreč, da je ob dragih stroških, potem v stanovanju prišlo sila malo in še to slabih slik na televizijske ekrane.

Osnova je vsekakor idejni projekt

V Kranju sicer niso bili prvi, ko so se odločili za izdelavo idejnega projekta za kabelsko in satelitsko televizijo za celotno območje. Marsikje so namreč manjše kabelske sisteme za gledanje več programov že zgradili. Vendar pa je način, kako so v Kranju prisluhnili željam in predlogom v krajevnih skupnostih, v obrisih že postal zgled oziroma primer, kako bi se morali nasploh lotevati kabelske in satelitske televizije pri nas. To potrjujejo po eni strani vprašanja, ki smo jih dobili po Odprtem telefonu, še bolj pa odgovori.

Kaj sploh je kabelska in satelitska televizija?

Kabelska televizija je prenos televizijskih in radijskih programov od sprejemne postaje po kablu. Satelitska televizija pa pomeni sprejemanje satelitskih programov.

Jože Jenšterle

Ne televizor, pomembna je izvedba

Odgovor, da je osnova idejni projekt in to kar za celotno občino, najdemo v naslednjih: Na kaj je treba biti pozoren pri gradnji sistema, kako je z rezervnimi deli in aparaturni, ali so televizorji, ki jih danes večina, primerni za sprejemanje programov?

Večina stanovanjskih hiš na podeželju še nima vgrajene inštalacije, zato jo bo treba zgraditi (vendar to ne bo tako zapleteno, kot se morda sliši). Vsekakor pa bo treba upoštevati že zgrajeno inštalacijo in omrežje pa primer v zgostenih naseljih oziroma v stolpnih. Marsikje bo treba sedanjo inštalacijo zamenjati (tudi zaradi dotrajano) predvsem pa v vseh stanovanjskih preureditvi priključke. Sprejemanje televizijskih programov pa praviloma ne bo odvisno od starosti televizorja, marveč mora biti sistem zgrajen tako, da bo večina lahko gledala različne televizijske programe.

Na vprašanja, ki ste jih postavljali 17. novembra, so odgovarjali: Jože Jenšterle, predsednik organizacijskega odbora za izgradnjo kabelske in satelitske televizije v kranjski občini; Jože Pešak, predsednik komiteja za urbanizem, gradbene in komunale zadeve občine Kranj; Janez Gradišar, zadolžen za delo s krajevnimi skupnostmi v občini pri izvršnem svetu; Polde Gregorač, tozd Oddajniki in zveze RTV Ljubljana.

Najprej glavna sprejemna postaja

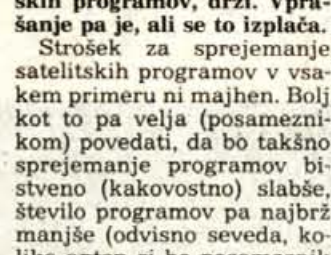
Kar precej vprašani je bilo, kakšna bo zdaj pot, ko je v občini že idejni projekt, kje in kdaj lahko prvi gledali televizijske programe s kabelskim prenosom. Ali je smiselno, da bi se posamezna naselja ali skupine še pred širšo akcijo odločili za izgradnjo omrežja.

Da bo celoten sistem kabelske in satelitske televizije na podlagi idejnega projekta sploh lahko deloval, je najprej (želja pa je tudi čimprej) treba zgraditi glavno sprejemno postajo, ki naj bi bila na podlagi projekta na Šmarjetni gori. Takoj za tem (lahko pa tudi hkrati) bi gradili stranske sprejemne postaje in potem še kabelsko omrežje do naročnikov. Vrtni red, kje in kdaj bodo lahko prvi gledali takšne programe, ta trenutek še ni znan. Najbrž pa bo v občini treba najti denar vsaj za izgradnjo glavne sprejemne postaje, naprej pa bi bila pot do naročnikov oziroma krajevne skupnosti. Nasvet posameznikom in skupinam torej je, da pri tem ne velja prehitovati, marveč počakati morda še leto, dve ko bodo v občini (takšen je vsaj program organizacijskega odbora) tovrstne akcije na posameznih področjih najbrž že v polnem zamahu.

Novi sateliti, manjše antene

Mnenje, da bodo novi sateliti v prihodnje omogočili tudi posameznikom, da si sami uredijo z enostavnejšimi antenami sprejem satelitskih programov, drži. Vprašanje pa je, ali se to izplača. Strošek za sprejemanje satelitskih programov v vsakem primeru ni majhen. Bolj kot to pa velja (posameznikom) povedati, da bo takšno sprejemanje programov bistveno (kakovostno) slabše, število programov pa najbrž manjše (odvisno seveda, koliko anten si bo posameznik finančno lahko omislil. Spodnja meja za ekonomičnost sistema je namreč najmanj 400 priključkov, idealna (če bi že govorili o njej) pa vsaj 1000.

Strošek za sprejemanje satelitskih programov v vsakem primeru ni majhen. Bolj kot to pa velja (posameznikom) povedati, da bo takšno sprejemanje programov bistveno (kakovostno) slabše, število programov pa najbrž manjše (odvisno seveda, koliko anten si bo posameznik finančno lahko omislil. Spodnja meja za ekonomičnost sistema je namreč najmanj 400 priključkov, idealna (če bi že govorili o njej) pa vsaj 1000.

Janez Gradišar

Pravi naslov je Organizacijski odbor

Veliko je bilo vprašanj, kam, kdaj in na koga naj se obrnejo tisti, ki že resno razmišljajo o kabelski in satelitski televiziji v občini? Kakšni bodo postopki in kakšne bodo recimo stranske sprejemne postaje?

Najprej in nasploh za vse (iz občine) v zvezi s kabelsko in satelitsko televizijo velja odgovor, da je pravi naslov v Kranju Organizacijski odbor za izgradnjo televizije pri občinski konferenci SZDL. Že zdaj je tudi jasno in razčišče-

no, da bo za izgradnjo sistema potreben tako imenovani lokacijski in gradbeni postopek. Sicer pa stranska sprejemna postaja najbrž ne bo predstavljala posebnih prostorskih težav. Zavzeli bi nekako 6 kvadratnih metrov prostora, izvedba pa bi bila morda lahko tudi v obliki zabojnika (kontejnerja). Odgovor na vprašanje za Prebačevce je, da bi bila nekje v bližini Prebačevca, kar zadeva izvedbo, pa velja odgovor tudi za Struževo. Za Predoslje pa povejmo, da v krajevni skupnosti Britof o tem že razmišljajo, največ pa dela na tem predsednik krajevne skupnosti Zvone Presek.

Postopek za določitev lokacij stranskih sprejemnih postaj se je v občini začel ta teden. Na podlagi strokovnih ogledov in meritev pa naj bi bile lokacije znane marca prihodnje leto. Kabelski in satelitski sistem v občini pa bo (takšen je predlog) postal

Postopek za določitev lokacij stranskih sprejemnih postaj se je v občini začel ta teden. Na podlagi strokovnih ogledov in meritev pa naj bi bile lokacije znane marca prihodnje leto. Kabelski in satelitski sistem v občini pa bo (takšen je predlog) postal

vsem v občini, znašala neko 70 do 120 tisoč dinarjev na priključek. Temu pa je potem treba prišteti izgradnjo omrežja v krajevnih skupnostih oziroma do naročnikov. Izkopi in kabli pa so najdražji v tej investiciji. Strokovni odgovor je, da bi ta strošek znašal nekako polovico cene današnjega dobrega televizorja. Takšen pa zdaj stane okrog 1,2 milijona dinarjev.

22 TV in 48 HI-FI programov

S prejšnjim vprašanjem in odgovorom je povezano tudi naslednje, o gradnji in stroških sistema v Drulovki in Orehku in o številu programov, ki naj bi jih omogočala izgradnja kabelske in satelitske televizije v občini.

Sistem v Drulovki je usklajen z idejnim projektom, delovati pa naj bi začel morda že prihodnje leto. Stroški pa bodo znašali od 400 do 600 tisoč na priključek. Sicer pa bo izgradnja celotnega sistema v občini omogočala sprejem (maksimalno) 22 TV programov (vključno z internim TV kanalom) in kar 48 kakovostnih radijskih HI-FI programov.

Polde Gregorač

Kako zakopati sekiro?

Zanimivo je bilo razmišljanje Franceta iz Kranja. Menil je, zakaj ob toliko Sisih pri nas ne bi v občini razmislili o ustanovitvi Sisa za Informativni in z njim tudi za telekomunikacijski (televizijski) sistem. Ta naj ne bi le uresničil sedanji idejni projekt, marveč omogočil tudi njegovo delovanje, vzdrževanje, obnavljanje.

V organizacijskem odboru bodo o nasvetu razmislili. Želja na glavo pa je France zadel, predvsem kar zadeva vzdrževanje, obnavljanje. Zgrajeni sistem po izteku garancije ne bo imel neskončno dolgo »življenjsko« dobo. Potrebno bo redno vzdrževanje, popravo okvar, napak in redno obnavljanje. Zato bo poleg redne TV naročnine (ki jo lastnik televizorja plačuje že zdaj) treba misliti tudi na redni mesečni (ali drugače) prispevek. Le na ta način bomo po izgradnji sistema tudi lahko »zakopali sekiro«, s katero bi si sicer preganjali jezo nad tem, ker bo nekaj odpovedalo v sistemu in na televizorju ne bo slike, hkrati pa nikogar (odgovornega), ki bi moral napako odpraviti.

Na mestu zaključka, kaj zdaj? Nazadnje še odgovor vsem, ki so spraševali, kje in kako naj se v krajevni skupnosti, naselju, bloku lotijo priprav za kabelsko televizijo, da kot nestrokovnjaki ne bi delali nekaj na pamet ali celo v nasprotju z idejnim projektom. Najprej v kraju, naselju, bloku velja prešteti interese. Pravi naslov je nato krajevna skupnost, potem pa (če je interes dovolj velik) gradbeni odbor in hkrati sodelovanje z občinskim organizacijskim odborom. Čas za takšno preštevane je nekako do marca prihodnje leto. Kakršnokoli nestrno prehitvanje in drugačno reševanje bi ta hip odsvetovali. Nazadnje tudi za to, ker postavitev stranske oziroma glavne sprejemne postaje, kakršne so v projektu Tozda Oddajniki in zveze RTV Ljubljana, ni nobena zapletena in dolgotrajna zadeva. Bolj pomemben bo, po pridobitvi (vseh potrebnih) dovoljenj, denar. Tozd Oddajniki in zveze pri RTV Ljubljana pa je med drugimi izvajalci v Sloveniji že zdaj tudi eden od prvih naslovov za izdelavo in za izvedbo projektov kabelske in satelitske televizije v Sloveniji. A. Zalar

tudi sestavni del dolgoročnega družbenega in prostorskega plana občine. To pa bo narokovalo tudi finančno (družbeno) opredelitev oziroma uresničitev.

Povsod v Sloveniji, najbrž tudi v Kranju

Več vprašanj (Prebačevce, Kranj, Britof, Predvor, Čirče, Bitnje...) je bilo o vlogi in sodelovanju pošte oziroma Podjetja za PTT promet Kranj pri izvedbi projekta oziroma omrežja.

V svetu, kjer že imajo kabelsko in satelitsko televizijo, je to vprašanje razčišče-no. Pri nas se prav zdaj pospešeno dela na tem, da se odnosi med pošto in drugimi službami opredelijo. Sicer pa do zdaj nikjer v Sloveniji, kjer so takšne akcije imeli ali pa še tečejo, pošta ni odrekla sodelovanja oziroma pripravljenosti. Organizacijski odbor v Kranju pri uresničevanju projekta vsekakor ne misli delati mimo Podjetja za PTT promet Kranj.

Polde Gregorač

Kako zakopati sekiro?

Zanimivo je bilo razmišljanje Franceta iz Kranja. Menil je, zakaj ob toliko Sisih pri nas ne bi v občini razmislili o ustanovitvi Sisa za Informativni in z njim tudi za telekomunikacijski (televizijski) sistem. Ta naj ne bi le uresničil sedanji idejni projekt, marveč omogočil tudi njegovo delovanje, vzdrževanje, obnavljanje.

V organizacijskem odboru bodo o nasvetu razmislili. Želja na glavo pa je France zadel, predvsem kar zadeva vzdrževanje, obnavljanje. Zgrajeni sistem po izteku garancije ne bo imel neskončno dolgo »življenjsko« dobo. Potrebno bo redno vzdrževanje, popravo okvar, napak in redno obnavljanje. Zato bo poleg redne TV naročnine (ki jo lastnik televizorja plačuje že zdaj) treba misliti tudi na redni mesečni (ali drugače) prispevek. Le na ta način bomo po izgradnji sistema tudi lahko »zakopali sekiro«, s katero bi si sicer preganjali jezo nad tem, ker bo nekaj odpovedalo v sistemu in na televizorju ne bo slike, hkrati pa nikogar (odgovornega), ki bi moral napako odpraviti.

Na mestu zaključka, kaj zdaj? Nazadnje še odgovor vsem, ki so spraševali, kje in kako naj se v krajevni skupnosti, naselju, bloku lotijo priprav za kabelsko televizijo, da kot nestrokovnjaki ne bi delali nekaj na pamet ali celo v nasprotju z idejnim projektom. Najprej v kraju, naselju, bloku velja prešteti interese. Pravi naslov je nato krajevna skupnost, potem pa (če je interes dovolj velik) gradbeni odbor in hkrati sodelovanje z občinskim organizacijskim odborom. Čas za takšno preštevane je nekako do marca prihodnje leto. Kakršnokoli nestrno prehitvanje in drugačno reševanje bi ta hip odsvetovali. Nazadnje tudi za to, ker postavitev stranske oziroma glavne sprejemne postaje, kakršne so v projektu Tozda Oddajniki in zveze RTV Ljubljana, ni nobena zapletena in dolgotrajna zadeva. Bolj pomemben bo, po pridobitvi (vseh potrebnih) dovoljenj, denar. Tozd Oddajniki in zveze pri RTV Ljubljana pa je med drugimi izvajalci v Sloveniji že zdaj tudi eden od prvih naslovov za izdelavo in za izvedbo projektov kabelske in satelitske televizije v Sloveniji. A. Zalar

Kati Bem:

Morda se bo ta kalna voda

V uk jo je gnala huda lakota po učenju. Nekaj hitrih tečajev, kranjska gimnazija in nato pedagoška šola v Ljubljani. Njena prva zaposlitev je bila na osnovni šoli v Zirovnici. Sprva so bili domačini nezavestni, a ko so jo sprejeli, je bila njihova. Še danes jo imajo v lepem spominu. V njenem času so zgradili novo šolo. Naslednja postaja je bila Radovljica. Vedno med mladimi, vedno z mladimi. Morda je ena redkih bork, ki resnično razume mladež. Zato se tudi vedno oglašuje na sestankih, se poteguje zanje in skuša sotovarišem dopovedati, da mladi le imajo prav.

»Mlade skušamo preveč samo polniti z zgodovino. Prenasjanje tradicij smo razumeli napačno: da bi mladi morali do potankosti poznati našo borbo, hoditi okrog spomenikov, obupati partizanske spomine. Toda mladi imajo danes čisto drugačne interese, svoje probleme. Uprlo se mi je, da se samo pritožujemo nad njimi. Ob vsem tem so pa danes mladi prav tako ogroženi, kot smo bili mi. Takrat smo se zbrali in uprli, ker smo se čutili nacionalno in osebno ogroženi. Enako danes velja za mlade; pripadajo majhnemu narodu, ki so ga ves čas več ali manj porivali v kot, moral se je podrežati veliki večini, ta pa se je navadila živeti življenje, ki ne pelje k napredku. In ogroženi so od sodobne tehnologije, od onesnaženega okolja. Če je danes mladega človeka strah rojevanja — je lahko še kaj hujskega? In tu je njegov strah za osebno existenco. Meje so se zaprle, doma brezposelnost narašča. Vojske po svetu se množe, oborožitev je vse hujska, vse se pripravlja na spopade...«

Predolgo nam je bilo vseeno.

Tudi borci dolgo časa niso povzdignili glasu.

»Dolgo, dolgo časa je bilo pri nas kot nekakšna močvarna brezvetrje. Umetno smo ustvarjali blagostanje s tujimi denarjem. Vsi smo vedno vse glasovali stoočstno. Če je bil kdo proti, je bil že sumljiv. V teh razmerah, v taki močvari, ni bilo pričakovati sodelovanja mladine. Mladina sodeluje, kadar je akcija. Zda je tu novi čas, streznitev, smo se zavedli dolgov. Zda je tudi mladina začela iskati svoje pot iz zagat. Ta gibanja, ki so nastala, so nastala povsem spontano. Iz nezaupanja odra-slih. Iz mladih danes veje novo revolucionarni duh, ki se postarem ne pusti voditi. Vsaka nova vsebina zahteva nove metode, nove oblike.«

Zelo sem zadovoljna, da je slovenski politični vrh, posebno še socialistična zveza, prisluhnil mladim, čeprav so še vnaprej okarakterizirali za liberalno desnico. Stalinovali so se vedno tu.

Včasih so mladi res žaljevali, ampak mislim, da je to le po-katero se je duhovno lahko opiral. Kasneje so pridobivali članstvo iz čisto drugih nagibov. Zato se jih idejno ni oboroževalo.

»Prav zaradi te nemoči je veliko borcev izstopilo iz Zveze komunistov.«

»Neučinkovitost na eni strani, na drugi lumparije. Včasih nam v socializem pritičejo le sadovi našega dela. Pri nas pa mafijo med seboj. V sami Zvezi komunistov. Veliko jih je iz-

Ko mi pripoveduje, kako so oni sale pismo partizanom, da bi r-ljam gladkih las, zadaj spetil Mance, ki zdaj je v njenem na-streho. Podoba njene mladosti, zamišljam, ko je leta 1944, 17-1 je s propustnico, svinčnikom i Gorenjski, da bi pisala za parti-zamišljam v Davči, ko dela v prehajkana s tovariši rine po k-više gore na Tolminsko. Z ene skale. Streča, nihče ni ranjen. P-vsi prestradani čez Bogatine s se mladim partizanom dobeseda pridejo k moči, jim Bohinj-ko, da se vleče... Čez nekaj dni ru mladine na Primorskem. Jo-maja 1945 se s kolesom pripelje-bljano. Najlepsi dnevi njenega

stopilo. Vem, da ne bodo iskali nove vere. Jaz sem komunist od 1943. leta. Vztrajam, ker sem prepričana, da se bo tudi ta kalna voda enkrat prečistila. Naša partija bi bila potrebna moralne preнове. Komini-stična ideja je nekaj tako lepe-ralno, da je človeku hudo, ko jo takole zmaličijo. Včasih so ko-munisti idejno usposabljali, mu dali teoretično osnovo, na katero se je duhovno lahko opiral. Kasneje so pridobivali članstvo iz čisto drugih nagibov. Zato se jih idejno ni oboroževalo.

Pri nas se je že med vojno začelo razslojevanje, sploh pa po njej. Ljudje so se grebli za materialne dobrine, zraven pa se razglašali za največje komuniste. Zame je bil največji užitek šport, knjiga, ki sem si jo lahko kupila. Ko smo prvič malo lažje zadihali, smo začeli varčevati za hišo. Pa smo, kot v posmeh, dobili na vrat komi-sijo, od kod premoženje... Premalo se zavedamo, da nam v socializem pritičejo le sadovi našega dela. Pri nas pa vsak misli, da mu nekaj priti-če še zraven. In nikogar ni

Gorenjski trojčki iz epruvete že hodijo

Sonce v Palovičah lepše sije

Tak mir je po hiši, da kar moti. Otroci spijo svoje opoldanske spanje. Mama Blanka, oče Stane in stara mama se ravnokar oddihujejo pri kavici. Trenutki miru, ki so tako zelo redki, odkar so tu njihovi trije malčki, njihovi kričanci, njihovi preljubi trije otroci: Ana, Grega, Samo. Beseda kar noče steči.

Pa je le zajokalo v zvočniku. »Samo!« Sta se spogledala Bitežnikova in Stane je hitro stopil ponj. Nikoli ni rečeno, kdo bo prvi. Tako različno se prebujajo.

Samo je že tu. Kakšen fant je postal v tem slabem letu, kar ga nisem videla. Že hodi. Prvi je shodil, čeprav je zgedal najbolj neroden. Ena sama korajža ga je. Požene se, kamor hočeš, poln je črnica, a kdo bi se oziral nanje. Le malo ga je treba vsakokrat potolažiti, pa je takoj dobro. Samo je pravi raziskovalec. Že je na zaprtem balkonu, podaljšku dnevene sobe, kjer imajo Bitežnikovi otroci svoj raj. Tu so igrače, gugalnica, od tod se vidi vsi mucki po vasi, sem se upre sonce z vso svojo močjo. Stekla so zavarovali z lesom, toda včasih je igra tako ognjevita, da te zaskrbi, da se ne bo zdaj zdaj kaj sesulo...

Spet je v zvočniku zaškripalo. »Grega,« ugotavljata. In že je tu ves nasmejan in rdečeličen Grega. Ena sama smejčka! Naspan, zadovoljen. Že je pri igračah. Je še vse tako, kot so pustili? Avtomobili so še vedno brez koles! Kje bodo našli mehanika, da jih bo popravil? S Samom se že pulita za eno od igrač. A k sreči jih je zaboj še poln...

Kaj neki je danes z Ano? Zaspanka, kako dolgo se ne ogalsi. Bratec sta pregledala že vse stanovanje, že popila svoj obrok čaja, a sestrice od nikoder. Niso zadovoljni, če niso vsi skupaj. Pogrešajo drug drugega. Zda se zanjo že skrivati. Za to so zavese imenitna reč!

No, zdaj se je vendarle oglasila še Ana. Drobiček je, a najbolj živahna in hitra. Mimogrede je z enega konca stanovanja na drugem. In če dobi v roke igračo, je ne bo spustila, pa če se onadva še tako pulita zanjo. Kot bi se ji imenitno delo, da jo razkuri. Mora zmagati. Čisto prava babnica! In če se udari, ji sploh ni mar. Zda je si v maminem naročju mane očke, Samo in Grega pa sta v mojem fotoaparatu. Fleš ju je zvalil. Samo ga mora potipati. In ker ga potipa Samo, ga mora še Grega, Ana pa jima zdaj že z živahnimi očki sporoča, da bo zdaj zdaj pri nju-ju...

Vem, malo je mirnih dni, malo mirnih noči. A je vsak dan lažje. 23. oktobra so bili stari eno leto. Bitežnikovi trojčki zdaj tudi ni jokajo več toliko. Le v stajah ne zdrže. Ne prenesejo, da

Trije junaki iz korenjaki: Ana, Samo; Grega.

Trije junaki iz korenjaki: Ana, Samo; Grega. Foto: D. Dolenc

bi bili zaprti, najhujši je čas pred spanjem. Vse preobleči, nahaniti. Nikoli ne zadosti rokavica drobižek spraviti do šole; do kruha. A včasih pa časa za takšna razmišljanja! Preveč imajo stvari z njimi vsak trenutek. Saj sploh ni mogoče, da tako lepo in tako toplo kot v Palovičah, ne sije sonce nikjer drugje. D. Dolenc

ta kalna voda enkrat le sčistila

lgo časa ni li glasu. Časa je bilo prišna močvara, metno smo stanje s tujim smo vedno zaoodstotno. Če je bil že sumerah, v taki pričakovati se line. Mladina je akcija. Zdal streznitev, ko dolgo. Zdal je čela iskati svet. Ta gibanja, ki nastala povsem zaupanja odra lanes veje nov duh, ki se p voditi. Vsaki zahteva novlike. ovoljna, da je ni vrh, posebn zveza, pri čeprav so se terizirali za Stalinova to tu. andi res žaljivi, da je to le po. Tudi mi kar njige, ki razlati naše pre v strašno težkih za duha kaj novega tole. Ne pustiti. Ko ostarist, ker nimamoli spreminjal, nek je v nekem te nemoči je izstopilo iz istov. st na eni stranaparije. Včasihjo sicilijansko v. V sami Zveveliko jih je izže hodijo

Ko mi pripoveduje, kako so ona in še tri dekleta iz Kroke pisale pismo partizanom, da bi rada delala zanje, si jo zamišljam gladkih las, zadaj spetih v čop. Morda zaradi male Mance, ki zdajle v njenem naročju riše hišo s strmo rdečo streho. Podoba njene mladosti. In tako malo večjo Manco si zamišljam, ko je leta 1944, 17-letnico, Bogdan Osolnik pošlje s propustnico, svinčnikom in beležnico kot novinarko po Gorenjski, da bi pisala za partizanski časopis. Prav takšno si zamišljam v Davči, ko dela v Agitpropu, in razpetih las, ko prehajkana s tovariši rine po kurirski stezi čez pečine Šentviške gore na Tolminsko. Z ene strani poke, z druge se rušijo skale. Sreča, nihče ni ranjen. Ponoči bredejo Bačo, potem se vsi prestradani čez Bogatine spuščajo v Bohinj. V Bohinju se mladim partizanom dobesedno cedita sladkor in mleko. Da pridejo k moči, jim Bohinjci nasnujejo sladkorja v mleko, da se vleče. Čez nekaj dni je že na Pokrajinskem odboru mladine na Primorskem. Jožetu Smoletu je dodeljena. 3. maja 1945 se s kolesom pripelje v Trst, 9. s kamionom v Ljubljano. Najboljši dnevi njenege življenja...

stopilo. Vem, da ne bodo iskali nove vere. Jaz sem komunist od 1943. leta. Vztrajam, ker sem prepričana, da se bo tudi ta kalna voda enkrat prečistila. Naša partija bi bila potrebna moralne prenove. Komunistična ideja je nekaj tako lepega, da je človeku hudo, ko jo takole zmaličijo. Včasih so komunisti idejno usposabljali, mi dali teoretično osnovo, na katero se je duhovno lahko opiral. Kasneje so pridobivali članstvo iz čisto drugih nagibov. Zato se jih idejno ni oboževalo. Pri nas se je že med vojno začelo razslojevanje, sploh pa po njej. Ljudje so se grebali za materialne dobrine, zraven pa se razglašali za največje komuniste. Zame je bil največji užitek šport, knjiga, ki sem si jo lahko kupila. Ko smo prvič malo lažje zadihali, smo začeli varčevati za hišo. Pa smo, kot v posmeh, dobili na vrat komisijo, od kod premoženje... Premalo se zavedamo, da nam v socializmu pritičejo le sadovi našega dela. Pri nas pa vsak misli, da mu nekaj pritiče še zraven. In nikogar ni

Trije junaki korenjaki: Ana, Samo; Grega. Foto: D. Dolenc

sram nastaviti dlani. Potem izvem, da pridobivajo še z goljufijami! Slovenecem očitajo, da smo si zgradili socializem na račun žuljev z juga. Če bi bili vsi delavni, kot smo Slovenci, bi bila Jugoslavija bogata dežela.

Najhujša pa je tista fraza, da se bore za delavce! Nedopustno je, da danes družina, ki ima dva otroke in oba starša delata, postaja socialno ogrožena. Na drugi strani pa pripravljamo love, pire v rimljanškem stilu.

Proslavljamo tisto, kar daje dobre rezultate. Humano je, da se od časa do časa poklonimo mrtvim, našim tovarišem, ki so dali največ, da bi lepše živeli. To zame ni fraza. Da pa organiziramo proslavljanja vseh mogočih obletnic, ki so jih deležni le izbranci, to mi pa ni všeč. To je zapravljanje. Zakaj se je treba delovnim organizacijam klanjati vsem mogočim političnim in drugim strukturam? Na veliko proslavljamo obletnice predvojnih štrajkov, zraven pa danes tekstilna delavka komajda živi! To se mi naravnost upira!

»Pred nami je praznik republike. Kako boste praznovali?«

»Za Dan republike bi se moral človek zamisliti. Prejšnja leta sem za ta dan vedno spekla potico. Naš božič je to bil. Letos je morda ne bom. Pa ne zato, da ne bi kot upokojenka imela denarja za orehe. Tudi za božič je ne bom pekla. Prepričan sem, da mi ob vsem tem, kar doživljam, upira.«

»Kaj pravite k razpravam okrog božiča?«

»Hudo je, če se človeku enkrat nekaj vzame. To je neke vrste nasilje. Po vojni je bil revolucionaren čas. Preveč

smo hoteli naenkrat. Ljudi smo močno prizadeli. Vero smo proglasili za sovražnika. Pa smo si bili največkrat največji sovražniki sami sebi. Takrat, ko smo ignorirali tisto, kar smo se dogovorili, ne izpolnjevali svojih nalog in se sli filozofije: »Bo že kako!«

Svetla točka je težnja našega slovenskega vodstva po demokratizaciji odnosov, težnja po vključevanju v svetovne tokove, dajanje besede ljudem, ki mislijo drugače. Samo človek je pri vsem tem v strahu, da se bo vse skupaj podrlo kot hišica iz kart. Ne vem, če smo Slovenci v tej skupnosti dosti močni, da bi to izpeljali.«

D. Dolenc

Primarij dr. Borut Rus

S kolesom k bolniku

Ta čas na Bledu slavijo dvoje obletnic. Javno zdravstvo tod šteje 40 let, Zdravstvenemu domu je 20 let. Z obema jubilejema je povezano ime primarija dr. Boruta Rusa, ki mu priznavajo čast nestorja javnega zdravstva v radovljiški občini. Z njim smo govorili o blejskem zdravstvu nekoč in danes ter o razvoju, kjer dr. Rusu ne gre odrekati mnogih zaslug.

»Čeprav danes tožimo nad zdravstvenim standardom, je vendarle izjemno v primerjavi z onim leta 1954, ko sem prišel na Bled,« se spominja dr. Rus, zdravnik, zdajšnji direktor blejskega zdravstvenega doma, funkcionar od krajevne skupnosti do federacije (v zvezni konferenci SZDL je delegat slovenske fronte), kjer vsa leta opozarja na težave v zdravstvu.

»Na obiske k bolnikom sem se vozil s kolesom, patronažna sestra, ena sama za blejski in radovljiški konec, pa je teren obhodila peš. Delali smo s starim, iz nemške vojske podedovanim rentgenskim aparatom, ne zavedajoč se nevarnega sevanja. Stiska s prostorom v starem zdravstvenem domu je oteževala delo, ker smo se zdravniki komaj razporedili. Nič čudnega ni bilo, če sem začel ordinirati ob treh popoldnevih, seveda, ko sem predtem opravil delovnik v kasarni na Bohinjski Beli in nadomeščal zdravnika v Bohinju. Za delavce ni bilo stanovanj, naš zobotehnik Tonček si je uredil bivališče kar v kopalnici poleg zobozdravstvene ordinacije. Plače so bile borne, a k delu nas je gnil entuziazem... Tisti čas ljudje niso bili zdravstveno zavarovani, vse storitve je bilo treba plačati, zato jih zlepa niso spravili v bolnišnico. Zato smo zdravniki veliko hodili na dom, tudi vse porodništvo smo vodili doma. Razvoj pa je naredil svoje.«

Razvoj javnega zdravstva, njihova vizija in viza, kot pravi dr. Rus, je terjal nove metode. Cilju, naj bi bilo zdravje vsem enako dostopno, so zadoستili z zdravstvenim domom, ki je bil dograjen pred 20 leti. Danes ima dom, kjer je nekoč v veliki prostorski siski delajo pet splošnih zdravnikov, vrsto dobrih strokovnjakov, sodob-

no laboratorijsko službo (z elektronskim števcem za štetje krvnih teles, ki daje eksaktne rezultate), moderno rentgensko opremo in kabinet, kjer ni več nevarnega sevanja, fizioterapijo, razvito dispanzersko dejavnost. Vse to nudi domačinom in turistom zdravstveno varstvo na ustreznih ravni.

»V dveh desetletjih se je veliko spremenilo, danes gre razvoj postopneje. Imamo še kopico načrtov,« razlaga starostna blejskega zdravstva. »Naš kolektiv je bil vedno

enoten in tudi zdaj prizadevno dela, njegov cilj pa je nadaljnji razvoj zdravstva, zlasti osnovnega, zmanjšanje hospitalizacije in racionalizacija specialističnih pregledov, razvoj sodobne diagnostike, strokovno izpopolnjevanje ljudi, ki mu namenjamo posebno pozornost. Ves čas izpopolnjujemo ponudbo zdravstvenega standarda, vse od zobozdravstvene ordinacije do obratne ambulante, nove pred dvema letoma. Čeravno smo letos veliko vložili v popravilo strehe in obnovo centralnega ogrevanja, za kar je bil že zadnji čas, smo bolj pristaši vlaganja v opremo. Tako skušamo rentgen nadomestiti z varnejšim

diagnostičnim aparatom za ultrazvok, kar nam nalaga vse bolj pereča patologija med ženskami, ki jim težko delo in vsakodnevne obveznosti krnijo zdravje.«

Ker je drago opremo najbolje imeti na enem mestu in jo tam učinkoviteje uporabljati in ker je moč v zdravstvu prihraniti tudi pri organizaciji, bodo trije zdravstveni domovi v radovljiški občini po novem letu zaživel pri eno streho, Zdravstvenega doma Radovljica na Bledu.

D. Z. Žlebir

ODMEVI

Gorenjski glas, 3. oktobra 1987

PRAŠIČI NE SMEJO V PLAVŠKI ROVT

Zdaj, ko se je hudobno in brezobzirno izkašljala vsa maloštevilna, a bobneča gromovniška srenja Plavškega Rovta in privlekla ob hlevu Romana Klinarja vsa živa sredstva javnega obveščanja – tako se to dela! – se je pravi inkvizicijski vnevi proti 24-letnemu kmetu pridružil še jeseniški oddelek za urbanizem. Le-ta je presenetljivo prvič in izključno pri Romanovem hlevu ugotovil, da je bilo urbanistično potrjeno, ki je bilo Klinarju že izdano, pomanjkljivo. Če bi Roman namreč res gradil brez dokumentov, kot mu nekateri podtikate, bi mu hlev ob taki gonji že zdavnaj podrli. Občinski urbanizem je modro naročil ekološko ekspertizo pri kajpak domačih projektantih. Da pa ne bi bilo krivovernih namigovanj, je za vsak primer še požugal, češ odslej bo pri nas sam ljubi red in mir! Saj človek ne more verjeti!

Osupljivo žaljivi slog v protestu krajevne skupnosti Planina pod Golico, ki se ji je tako mudilo, da se je kot najvišji organ oglasila kar pred odmevom svoje baze, sosedov, je vzel Romanu dobro ime, saj so ga vsi malodane razglasili za kanibala in sovražnika vseh narodnih svetinj. Vzelo pa mi je sapa, ko se je za splošno rovtarsko dobrobit kot župan zavzel tudi Mirko Klinar, ki je prizadeti in neposredni sosed hleva. Razumem, da mu ni vseeno, če mu bo na pragu hiše smrdelo, živa duša pa mi ne bo nikoli dopovedala, da je primerno in umestno, da si prizadeži sosed tudi v službi župana sploh upa z vso ihto in vnamo udeleževati polemike. Človek z dvema obrazoma ni bil še nikdar prepričljiv!

Drugi protestniki in domnevni M. Rozman iz Kranja, ki se ob vpjioci vsesplošni ekološki svinjariji na sončni strani Alp reže tipično ekološko zastraševanje prav pri rovtarski farmi! Ponavljam: Roman Klinar ni noben fižfirč. Če se je pred meseci oženil v dobro družino na Jesenice, je to njegova stvar, kot je samo njegova stvar, če ima po Jesenicah petstopdeset gostiln! Dokler ima status kmeta, plačuje vse davke in ima kmetijo na kmečkem področju, kjer se je na žalost vedno redila in se bo redila živina – vsem zasebnim novogradnjam navkljub – mu nima nihče pravice ukazovati, še manj žaliti. Mar res mislite, da bo 24-letni kmet na pragu 21. stoletja vam na ljubo redil pet kravjih repov in jih pasel po turistično baje silno obljudenih narcisnih poljanah, zraven prešerno pel in za boljše ekološko vzdušje še jodlal? Osem prašičjih farm v Kranju nikogar ne moti in tudi Romanova ne bi, saj je njegov hlev najsoodobnejši, kar presneto dobro veste. Da bo storil vse, da bi si pridobil objektivno ekološko dovoljenje, vam je tudi jasno. Saj vi ste vendarle proti hlevu nasploh, se mi zdi.

Ob tej inkvizitorski paradi popačenosti in omalovažujočega prikaza osebnosti in dela mladega kmeta – ne smem pomisliti, kako se sam počuti, mi je jasno, da je jeseniškemu gospodarskemu oddelku, davčni upravi in kmetijskemu skladu figo mar za kmetijstvo v občini. Skomine mi zbuja pikantna uganka, zakaj nihče ne

reče ne bev ne mev? Kmetu, ki gradi na kmečkem področju in na svojem posestvu, torej nimate pomagati? V poniglavem strahu – le pred kom in za kaj? – ste popustili zasebnim interesom, pozabili na svoje silne sklepe o pospeševanju kmetijstva in skomigate pod krinko, da si mora pridobiti ne vem kakšna dovoljenja še! Komu koristi oziroma škodi nepopustljiva in nezmotljiva avtoriteta gradbenega oddelka?

Če dovolite – meni škodi. Ja, meni. Če se v tej svinjski zadevi že gremo dvojnost, potem lahko potegnem svoja delegata za ušesa, kajti...

Če že 15.000 zaposlenih delavcev v občini ne ve, da vsak mesec plačuje 0,8 odstotka od bruto osebnega dohodka za razvoj kmetijstva v občini, in da se tako zbere domala 50 milijard delavskih dinarjev letno, meni osebno ni vseeno, da občina obrača denar, kakor se ji zdi in zahoče. Če se na industrijskih Jesenicah sploh še kdo hoče podati v kmetijstvo, tudi prašičerejo – ki Kranja ne moti, očitno pa moti jeseniški malomeščanski nos – ga je treba podpreti z nogami in rokami. Če že za domače kmetijstvo dajemo tudi svojih 0,8 odstotka, imam kot davkoplačevalce pravico zahtevati, da se vi, na občini, prenehate na takšen način, kot ga izkazuje Klinarjev primer, iz mojega denarnega prispevka norčevati in neodgovorno igračkati...

D. Sedej

P. S. Ne zanima me nobena zasebna – krajevna jeremiada več, pričakujem le odgovor jeseniškega kmetijskega sklada.

TELEVIZIJSKA MLAČNA JUHA

Po TV oddaji Aktualno, 23. novembra, tj. pogovora glavne urednice Staneta Graha s predsednikom slovenske SZDL Jožetom Smoletom, me znanci ironično sprašujejo, če sem pri pravi. Vzrok je v predvajani moji izjavi, ki so jo na TV tako sfrizirali, da so me javno predstavili kot velikega naučnega. Prizadetega se čutim tudi zato, ker že vrsto let delam kot novinar, predvsem pa sem človek, ki misli s svojo glavo.

Objavili so prvi del moje izjave približno naslednje vsebine: »Mislim, da bi se lahko pri nas vsaka republika ali pokrajina sama odločila ali je razvita.«

S tem so zaključili. Uredniške cenzorske škarje (raje bi verjel, da gre za neodgovorno površnost, podcenjevanje sogovornika in poslušalca) so izrezale ostali del izjave, ki, mislim, le kaže tudi tistim, ki me ne poznajo, da nisem popoln naučnik in bedak: »Seveda v tem primeru ne bi smele imeti enakopravne pravice odločanja o ekonomskih vprašanjih. Končno tudi turoci, ki jih preživljajo starši, nimajo enakopravne pravice glasu.«

Če TV tudi pri drugih sogovornikih tako uspešno vrši cenzuro misli, mi je jasno, zakaj jim tako pogosto uspeva narediti zelo »kontaktno« odzive frazersko mrtve in nezanimive, oziroma, zakaj je televizija tolikokrat kot mlačna juha brez soli.

Peter Colnar

glas za vas GORENJSKI GLAS

Večeri ročnih del

Šenčur, novembra – Turistično društvo Šenčur organizira večere pletenja, kvačkanja in vezenja in sicer vsak torek od 19. do 21. ure v društvenih prostorih. Mentorica tečaja je Kristina Tuškova, predsednica komisije za razstavo ročnih del, ki bo pripravljena ob 8. marcu 1988. Žene Šenčurja in okolice imajo enkratno priložnost, da svoja ročna dela delajo v prijateljski družbi. Na tečaj lahko pridejo seveda tudi popolne začetnice, saj jih bo na tečaju dovolj, ki bodo znale svetovati pri prvih zankah, pri prvih ubodih. Prvič so se šenčurske žene dobile v torek, 24. novembra, tečaj pa bo trajal kar nekaj mesecev.

ŽENE, PAZITE SE

V kranjskem kinematografskem podjetju so nam povedali, da toliko zanimanja, kot ga je bilo prav te dni za film *Edo mi ubije ženo*, ni bilo vse od razvpih in seksa polnih Strasti sem. Več predstav je bilo razprodanih samo z rezervacijami. Seveda, so bili pri telefonu sami moški... Ni treba ugibati, da gre tudi za čisto drugačne strasti.

KAKO IZPLAVATI

Gorenjsko zdravstvo se kar uspešno obvladuje izgubo, v katero bolj in bolj tone ta družbena dejavnost drugod v Sloveniji. Če bi nas, Gorenjce, ostali slovenski rojaki povprašali, kako da nam je doslej uspelo izplavati, se lahko smejimo v pest. Na čelu zdravstvene skupnosti imamo namreč dr. Draga Petriča, ki je ne le zdravnik in zdravstveni sisolog, temveč tudi — plavalni trener!

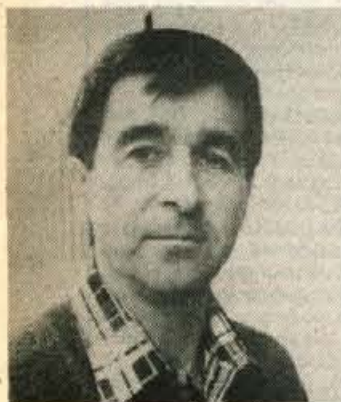
Gorjupovi dnevi: drugo leto v Telematiki

Predsednik slovenskega društva novinarjev Boris Bergant nam je na zadnjih Gorjupovih dnevih v Novi Gorici obljubil, da bodo

prihodnji v Kranju. Pa ne na Brdu kot doslej, temveč v Telematiki. Ko smo nejeverno zmajali z glavo, je dodal: »Seveda, takrat bo že prazna!«

KJE SO, KAJ DELAJO

NAŠI ZNANI NEKDANJI ŠPORTNIKI

MIRKO JANŠKOVEC

»Leta 1955 sem začel igrati namizni tenis. Oče je imel rad sport, peljal me je na namiznoteniško prvenstvo Kranja v sedanjem Delavskem domu, kjer se je kar trlo ljudi. Bil sem tudi v klapi, navdušeni na namizni tenis, ki sem ga aktivno igral do leta 1972.« je pripovedoval Mirko Janškovec, znano ime kranjskega in jugoslovanskega namiznega tenisa. Če že pišete o meni, je dejal, potem ne pišite, da sem bil ne vem kako kakovosten igralec, ampak rajši o zanimivostih, ki jih bom povedal.

Mirko se je priključil kranjski namiznoteniški ekipi, v kateri so bili Tome, Teran, Frelih in Marušič. Bili so državni prvaki, vendar se je Mirko že med aktivnim igranjem lotil treniranja skupine mlajših. Študiral je telesno kulturo, se specializiral na namizni in postal prvi tovrstni strokovnjak v državi. Našem zveznemu kapetanu in trenerju namiznega tenisa Dušanu Osmanagiću so Mirka priporočili za pomočnika, pri njem je opravil obvezno študijsko prakso, od takrat dalje pa njuno sodelovanje ni bilo nikdar povsem prekinjeno.

Mirko je dal sedaj tudi trenerstvu slovo. Pred tem je bil marsikaj: do leta 1969 klubski trener skupaj z Vinkom Marušičem, v letih 1966-1976 pomočnik Osmanagića, potem do leta 1981 zvezni trener in kapetan državne ženske reprezentance, potem pa do leta 1985 strokovni sodelavec Namiznoteniške zveze Slovenije. Republiški namiznoteniški center je predvsem zaslug Mirka Janškovec.

J. Košnjek

ZAMERA ALI KAJ DRUGEGA

Ob mesecu požarne varnosti v Stari Fužini so imeli radovljiški gasilci veliko fešto. V goste so povabili tudi šolarje, ki so o gasilcih napisali najboljše spise. Z lipniške osnovne šole so bile objavljene tri deklice. Objavljeno jim je bilo, da jih bodo z gasilskim kombijem spotoma pobrali, naj kar počakajo v Kropi na križišču in v Podnartu na postaji. Deklice so čakale in debelo uro prezebale, gasilcev pa od nikoder. Zdj se sprašujejo, če se z otroško odkritostjo gasilcem niso zamerile. V enem od spisov je namreč pisalo, da gre gasilcem bolj za gašenje žejne na gasilskih veselicah, kot za gašenje požarov.

Gasilci iz Radovljice, ste zanemarili ali pa se vam je tako mudilo na veselico, da ste na otroke preprosto pozabili?

RAZPIS

ZA FESTIVAL AKUSTIČNE GLASBE
— VEČER STRGANIH STRUN —

Pred časom smo marsikaj obljubili, del zapreženega danes izpolnjujemo. Pozornosti spremljalci popularne gorenjske glasbene scene se boste morda še spomnili »Večera strganih strun«, ki je bil izveden pred dvema letoma, na katerem je nastopilo nekaj akustičnih sestavov in posameznikov z gostom, Janjem Kovačičem na čelu.

Prireditev je bila že takrat ocenjena za simpatično in deležna tihše želje, da bi postala tradicionalna. Lansko leto je bilo vse preveč finančnih težav, letos pa zavedščina, verjetno najbolj na veselje glasbenikov, ponovno oživlja.

Ob pomoči OK ZSMS Kranj v okviru akcije Teden mladih Kranj '88 in naše rubrike oziroma časopisa *Gorenjski glas* se bo festival dogodil v torek, 22. decembra 1987 v neposredni organizaciji Mladinskega kulturnega centra »Carnium«.

Za nastopajoče velja: Festival akustične glasbe — Večer strganih strun je odprte narave, prvenstveno namenjen še neafirmiranim posameznikom, duetom in skupinam s področja akustične glasbe ter nima tekmovalnega značaja.

Prijave, ki naj vsebujejo vaše osnovne podatke (avtor glasbe, besedila, točen naslov) pošljite skupaj s posnetki vsaj treh skladb (navadna kaset) do vključno 15. decembra 1987 na naslov: CARNIUM, p.p. 72, 64000 Kranj

Izbrani nastopajoči bodo o tem obveščeni pisno, organizator pa se obvezuje za povrnitev potnih stroškov in izplačilo dnevnice. Dodatne informacije lahko dobite na telefon: 064/33-432 (Dino Gojo).

Tako, rokavica je vržena, sedaj čakamo na odziv! Vse preveč je namreč že poslušanja, kako mladi glasbeniki ne morejo nikjer nastopiti in vse premalo storenega, da bi se le-to spreminilo...

Verjetno je povsem odveč podatek, da bomo festivalsko dogajanje budno spremljali tudi z očmi naše rubrike, vse skupaj posneli na videokaseto in tudi sicer pripravili propagandno dostojno zgodovino.

P.S. Slikovni dokument je izpred dveh let — kantavtor Andrej Kokot!

PRIJAZEN NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA, NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

BORIS JALOVEC

»Ne, še ni dovolj dobro,« kritizira sam sebe Boris Jalovec, pa čeprav — kar priznamo mu — prav zaradi njegovega načina predstavljanja likovnih del, malo galerijo v Mestni hiši obišče med 17. in 19.30 uro najmanj sto ljudi vsak dan. Da jih privlači glasba, ki odmeva po trgu iz zvočnika? Mogoče vse skupaj sodi k novemu načinu likovne ponudbe, za katero so se letos odločili v kranjskem Likovnem društvu. Lani in prejšnja leta niso kranjski akademski slikarji in kiparji na tako imenovanih prodajnih razstavah prodali ničesar, natančneje eno ali dve deli.

Letos je vse drugače. Boris Jalovec je, kot se reče, vzel stvar v roke na svoj poseben način. Pojasnjuje slike, razlaga, primerja, nev-

siljivo spodbuja k ogledu, obisku in zakaj pa ne — tudi k nakupu.

Rezultat je že zdaj po nekaj tednih fantastičen — vsaj v primerjavi z bero prejšnjih razstav kranjskih likovnikov. Le-ti so morali prinesiti v galerijo tudi marsikatero novo delo, ker je bilo več del že prodanih. Je to dovolj, če je človek le malo prijazen z obiskovalci?

»Ne vem, če gre ravno za prijazen. Zame sta ti dve dobri uri v galeriji sprostitev, rad kaj povem ljudem o slikah. Posebno mladi radi pridejo, poslušajo kaj o slikarstvu, nekateri si kaj tudi zapišejo, saj v šoli tega niso slišali. Odrasli pa pridejo večkrat, postoje pred sliko, ki jim je všeč, pogledajo kako novost, ki je pred dnevi še ni bilo, poklepetajo nekaj minut in odidejo z mislijo, da bodo naslednji mesec kakšno sliko tudi zares kupili. Skratka Kranjčani se počasi navajajo na prodajno galerijo, ki nam jo je začasno odstopil Gorenjski muzej.«

Boris Jalovec je v kratkem času dosegel to, kar verjetno likovniki sami še dolgo časa ne bi zmogli. S svojim načinom, živahnostjo, pa tudi podjetnostjo je zbudil zanimanje za prodajno galerijo. Pa še novih zamisli je poln; prav zdaj bodo začeli v galerijski izložbi predstavljati diapozitive — z utrinki iz slikarskih ateljejev. Načrte ima s predstavljanjem slik tudi na prostem, pa še kaj. Prav nič mu ni pretežko. Stvari, ki bi se nekemu zdele nemogoče — kot na primer oživiti prodajno galerijo — je izpeljal in to z nasmehom. Morda mu je to delo blizu tudi zaradi tega, ker sicer dopoldne dela le korak proč — v Kokri kot notranji inšpektor in informator. L. M.

Male gorenjske vasi

Piše: D. Dolenc

Sv. Mohor — le cervica in vrh hriba

Ampak takó me pa že dolgo ni nesclo kot to pot: vse življenje sem bila prepričana, da se vasica, tistih nekaj hiš okrog Sv. Mohorja, tudi imenuje Sv. Mohor. A, ko sem torkrat pogledala na eno od prvih hišnih števil, preberem: Zabrekve. Zdj mi je jasno, zakaj v zemljepisnem leksikonu ni bilo Sv. Mohorja! Pri Čemažarjevih so mi povedali, da se je pred vojno vas imenovala Bezovnica. Le 5 hiš je štela: ti dve kmetiji, ki ležita tik pod vrhom Sv. Mohorja, Pogačarjeva in Dušovčeva, tri, Jožnkova, Zaznamova in Šoštarijeva, so pas že podrti. Po vojni pa so jih združili z nižje ležečimi Zabrekvami. Zdj Zabrekve štejejo 11 hiš, dve od njih pa sta prazni. Kar po vrsti jih naštejmo s selške strani: Habjanova, Kajzarjeva, Frtnetova, Zanovna, Korosčeva, Hkavščova, Pavletova, Knapova, Mežnarjeva, Čemažarjeva in Dušovčeva. Frtnetova in Pavletova sta prazni, vsega pa vas šteje 54 duš. Natančno so prešteli Čemažarjevi otroci in stara mama. Ena obrt je v vasi, sicer pa so same kmetije, nobeden od gospodarjev ne hodi na šht, od gospodinj pa le ena, Dušovčeva

Milena. V Iskro v Ziezničke se vozi. Najbližja so Selca. Vsa vas je povezana le s selško dolino. Bližje je, 6 km je do Sele in tu imajo svojo krajevno skupnost, cerkev, bife, trgovino, šolo. Včasih so hodili na trg v Kranj, zdaj pa še to ne. Proti Čepuljam je še vedno ostala le peš pot. Traktorska vleka je narejena z ene in druge strani, le za kakšne 10 minut hoje je vmes le malo širše steze. Že dolgo let je tega, kar se z lastnikom niso mogli zediniti, da bi šla po njegovem pot, pa je tako ostalo. Vaščanov, izgleda, to sploh ne moti. Navezali so se na selško dolino, na Škofjo Loko, čeprav bi bil seveda za marsikaj bližji Kranj.

Čemažarjeve sem v nedeljo popoldne dobila v hiši, za pečko, Košnjekovo gostilno so gledali. Televizija je v teh hribovskih krajih res edino razvedrilo za staro in mlado. Ena najstarejših vaščank, Čemažarjeva mama Micka, 80 jih že ima, je prepričana, da so se včasih mladi lepše imeli. Se je že našla kakšna harmonika pa so plesali zdaj pri tej, zdaj pri oni hiši. Ti otroci imajo pa samo televizijo. Dvanajst otrok trenutno vozi Mohorčev Mirko s svojim kombijem v štirirazredno šolo v Selca, dva od teh v malo šolo, starejša pa v Ziezničke.

En sam dan brez vojašine

Čemažarjeva mama, Micka Pogačnik, je sicer doma iz Mojstrane, ko ji je bilo pet let, so jo za svojo vzeli pri Čemažarjevih. Dobro pomni lepe in slabe čase. Najhuje je bilo med zadnjo vojno. V štirih letih vojne samo en dan ni bilo nobenega k hiši, ne Nemca ne partizana. Sicer so se pa kar menjavali. Partizani so se po vsakem boju zatekali sem gor, Nemci so jih sledili. Kot prvi je že 1943. leta zagorel Dušovčev hlev, v zadnji hajki, 10. marca 1945 pa so Nemci požgali obe hiši tik pod vrhom Mohorja: Čemažarjevo in Dušovčevo. Čemažarjevi so bili celo leto

Dve najvišji kmetiji se stiskata tik pod vrhom in cervico Sv. Mohorja: Čemažarjeva in Dušovčeva. Zdjnja leta sta z novimi zidavami povsem spremenili podobo nekdanje Bezovnice.

potem pri Zanovih. Dvakrat so jim prej Nemci že vso živino pobrali. Saj so ves čas grozili, da jim bodo požgali, a niso verjeli, da bodo res. Pa so. V letu dni so potem hišo obnovili. Skromno. Samo dve vreči cementa sta v vsej hiši! Nak, nobenega od tistih, ki so se vso vojno zatekali v njihovo hišo, ni bilo na pomoč. Vsak je imel po vojni s seboj toliko opraviti. Še dobro, da je lesa dovolj. Nekaj gospodarskih poslopij so že prizidali zadnja leta, stroji so dobili streho, zdaj bodo morali še hišo zunaj ometati, da bo toplejša in lepša.

Marsikaj je vas pridobila po vojni. Leta 1953 je elektrika posvetila v hišah, 25 let je že tega, kar so cestno uredili tako, da se z avtom pri-

948 m je visok Sv. Mohor, hribeček, ki ga zaradi njegovega značilnega omelastega gozdiča in cervice na vrhu opaziš že zdaleč. Sv. Mohor je priljubljena izletniška točka posebno za Stražišane in Kranjčane. — Foto: D. Dolenc

de do slednje hiše v vasi, okrog 1980. leta so napeljali vodovod, pred dvema letoma pa telefon. Ta je največ vreden, pravijo. Zdj so resnično povezani s svetom. Le cesto bi radi še asfaltirali. V krajevni skupnosti se sicer dogovarjajo, da naj bi jo prihodnje leto asfaltirali do nižje ležeče vasi Topolje, naslednje pa skozi Zabrekve.

Mlečni ješprenj

Z mamo se spet vrneva nazaj v nekdanje čase. Skromno so živeli, pripoveduje. Žganci, zelje, sok, ješprenj so peli. Ješprenj je bil do-

ber, ča je vanj stopil prašič. Toda največkrat ga ni bilo. Takrat je skuhala mlečni ješprenj. Skuhaš ga v slani vodi, potem pa zaliješ z mlekom. Če je le imela kaj smetane, jo je pridala, da je bila jed malo bolj močna. Otroci in moški ga niso marali. Da si po ješprenju smrkav, so govorili. Včasih ni imela drugega za v lonec kot sladko repo. Če se je v njej kuhaj svinjski parkelj, niso godli, toda včasih ni bilo drugega kot lovorjev list. Ampak, vseeno se je preživelo. Pet otrok je zredila, vsi se imajo dobro. Tudi njim na kmetiji ni nič slabega. Le divji prašiči jim hudo nagajajo.

Kaj želimo domovini za njen rojstni dan

Domovini želim, da bi bili vsi njeni otroci pravi prijatelji, ne glede na jezik in republiko. Kajti le otroci smo tisti, ki lahko stkemo prijateljske vezi med vsemi narodi v naši domovini in tudi drugje po svetu.

Urška Homan

Sem proti gradnji atomskih central, ker lahko povzročijo hudo nesrečo. Vse tovarne, ki onesnažujejo zrak, naj bi imeli čistilne naprave. Moje želje so tudi, da ne bi bilo brezposelnosti in bi bilo dobro delo pošteno plačano.

Domovini želim čim več poštenih in vestnih ljudi.

Boštjan Kalan

Velikokrat slišim, da imajo nekateri ljudje denarja komaj za najnujnejše, ali pa še to ne. Želim, da bi domovina postala močna in odločna, da bi delavci lahko imeli večje plače in bi kak dinar ostal tudi za obleko in igrače.

Katarina Strojanc

Domovini želim, da bi imela otroke in starejše ljudi, ki bi znali ceniti in varovati lepote svoje dežele.

Mija Oter

Želim, da bi naši gozdovi postali bolj zdravi in bi ljudje preprečili nadaljnje umiranje gozdov.

Tomaž Langerholc

Želim si, da bi bil tovariš Tito še živ in bi še dolgo vodil našo domovino.

Marko Šmid

Domovini želim, da bi se čimprej izvlekla iz gospodarske krize, da ne bi bilo stavk, da ne bi prišlo do vojne.

Nika Čuš

Domovino imam zelo rad, zato nočem, da bi bila še naprej v takšni krizi kot sedaj. Želel bi, da bi nam druge države zopet zaupale. Hrepenim po miru in prijateljstvu med ljudmi.

Gašper Demšar

Moja največja želja je, da ne bi bilo v Jugoslaviji več vojne in bi bil mir med jugoslovanskimi narodi.

Riko Žužek

Odprte strani

Urednikova beseda

Današnje praznične Odprte strani smo odprli Slavku Zalokarju. Z njim se je pogovarjala Marija Volčjak o usodi tekstilne industrije v Kranju, Agrokomeru in banki. Jože Košnjek je zapisal, kaj so o ustavnih spremembah rekli na Gorjupovih dnevih, Mato Gostiša objavlja svoje ugovore proti brezglavemu ukinjanju tozdov. Helena Jelovčanova se je pogovarjala z Edom Resmanom o položaju družbenih dejavnosti, pisala sta nam Edo Torkar in Ivo Antič.

Spomnili smo se tudi bližajočega se praznika in objavljamo pisanje Louisa Adamiča o uveljavljanju nove Jugoslavije v svetu.

Želimo, da bi vas priloga zaposlila vsaj za uro ali dve in veseli bomo, če vas bo objavljena beseda spodbudila k razmišljanju in še bolj, če boste o tem pisali.

Leopoldina Bogataj

Slavko Zalokar

Vedno znova ZIS sodi, da ima najbolj prav, podeli karte, če ni vse po njegovem okusu, jih jemlje nazaj

Jože Košnjek

Ustavna kriza: v Jugoslaviji doslej neznana, vendar možna

Mato Gostiša:

So res vsi ugovori zoper vsesplošno ukinjanje tozdov samo še politična ropotija?

Edo Torkar

Izpoved jeseniškega kulturtregerja

Helena Jelovčan

Velja na dan 24. novembra, ob 9. uri

Ivo Antič

Bes besed in pes pesmi

Louis Adamič: BOJ ZA UVELJAVITEV NOVE JUGOSLAVIJE

»Med mlinskimi kamni Foreign Office, State Departmenta, Vatikana in nazadnje še Kranja«

Louis Adamič, znameniti ameriški pisatelj slovenskega rodu, je imel neprecenljive zasluge, da se je med II. svetovno vojno počasi in mukoma vzhajal širila po zahodnem svetu prava resnica o narodnoosvobodilni vojni v Jugoslaviji in vlogi maršala Tita v njej. Po vojni je Adamič kot bojevit pisatelj posegel tudi v »hladno vojno«. Obiskal je Jugoslavijo in po nekaj izčrpnih pogovorih s Titom in njegovimi sodelavci ponovno zastavil pero za obrambo Titove poti v socializem in mirno sodelovanje med narodi. Napisal je knjigo »Orel in korenine«, iz katere objavljamo nekoliko skrajšan odlomek pisma ameriški prijatelju.

Iz malo predelanega pisma prijatelju v Kaliforniji:
Tržič, Slovenija, 4. - 7. februarja 1949

No, Ben, zdaj sem v Jugoslaviji že tri tedne. Prvih osem dni je bilo nabitih z vtisi in napornih. Ta dežela je tako živa, da te izčrpa, mene je že. Hotel sem jo popihati v Italijo, da bi si oddahnil, ampak tukajšnji ljudje so me pregovorili naj ostanem.

Ko sem iz Beograda prišel v Slovenijo, me je nadvse zanimal Tivo. Vprašal sem, kakšen človek je, dva pisatelja, s katerima sem se seznanil v letih 1932-1933 in o katerih sem mislil, da sta bržkone zbrala nič koliko nadrobnosti o njem - eden od njiju je bil Josip Vidmar, ki je leta 1943 predlagal, naj Tita postavijo za maršala Jugoslavije, in je zdaj njegov prijatelj. Čudno je bilo, da so ju moja vprašanja presemetila in spravila v zadrego. Ni sta mi mogla povedati ničesar konkretnega, posebnega ali zanimivega. Nikjer nisem našel življenjepisa gradiva, ki bi ga bilo vredno brati. Nič se ni domislil, da bi ga bilo treba zbrati. Doma ga očitno ne potrebujejo, zunaj dežele pa zelo neradi objavljajo dejstva o Titu in drugih voditeljih.

Eden izmed razlogov, zakaj jim ni do tega, da bi spravljali v javnost podatke o Titu, da bi brskali po začetku njegove poti, razčlenjevali njegove vrline in pomankljivosti in primerjali njegove dobre lastnosti z njegovimi slabimi, je ta, da komunisti ne verjamejo v pomembnost posameznih voditeljev; torej je Tito enakoveren kakemu egiptovskemu kralju, ki je tudi bog, in Mesiji, vendar z neko zelo pomenljivo razliko, da namreč ni oddaljen od ljudi, temveč se z njimi soznachi.

To pa je mogoče pojasniti tudi tako, da je med revolucijo, ki se je pričela leta 1942 - in še zmerom vlada v Jugoslaviji, celo s pospeškom - bila konspiracija tako dolgo teoretična in praktična nužnost, da se tega še zmerom niso odvadili. Raziskujočih ali radovednih vprašanj o Titu in drugih vrhovnih voditeljih nihče ne postavlja, kar je z ameriškega gledišča, zlasti če si slučajno pisatelj, nekaj prav vzemirajočega. V Združenih državah so ljudje hlastali po osebnih, zaupnih nadrobnostih o Franklinu Rooseveltu, ni pa bilo velikega javnega zanimanja za njegova resnična gibanja. V Jugoslaviji velja čisto nasprotno. Tivo? Tukaj je - zakaj vprašati, kako je prišel in kako je ubral svojo pot in kaj mu ugaja za svojtrk in kakšen oče je svojemu sinčku? Popolnoma v redu je, ne?

Stavki, kot je ta: »prihaja iz ljudstva«, imajo tukaj svoj natančno opredeljen pomen, toda večidel v subjektivnem obsegu, veljavem samo za to deželo. Sodim, da velja to tako za voditelje kot za preproste ljudi. Ni jim jasno, da na Zahodu le redkokd ve,

kaj pomeni to, da nekdo »prihaja iz ljudstva«.

Čeprav tvegam, da te bom še bolj zmedel, ti povem, da je Tito hkrati človek in simbol za »vse«, abstrakcije »vsega«, kar je bilo, in še bo v Jugoslaviji. Kje se neha simbol in kje se pričena človek, ali obratno, je težko povedati. Tito je vir prihodnosti. Videti njega ali njegovo sliko ali sploh vedeti, da je tukaj, navdaja veliko število ljudi (ne vseh) s čudnim zadoščanjem. To jih navdaja s čustvom, da so del nečesa; ne samo zato, ker je »on nekdo«, torej sem tudi jaz nekdo«, kar sestavlja njegovo osebnost, in to tudi vedo.

Tito ne ve veliko o Združenih državah, zanimajo pa ga zelo, kakor tudi vse drugo, ameriška tehnologija in napredne sile v ameriškem življenju. Kot marksisti so nešteto stvari analizirali tako, kakor se, po moji sodbi, ne ujema zmeraj z resničnostjo. Vendar niso dlakocepili glede mnogih točk, ki sem jih poskušal pribiti: ena teh je bila, da je marksizem preveliko poenostaviljenje. Seveda so se strinjali, ko sem dejal, da je ameriški družbeno gospodarski sistem s svojimi čudesi, s svojo dinamiko in problemi, ki se brez konca in kraja kar kopicijo drug vrh drugega, ekspanzionističen, ali po marksističnem učbeniku imperialističen; da je tudi »hladna vojna« takšna ekspanzionistična čarovniška ukana, ki jo morajo uporabiti zdaj ali pozneje, in da bi, če bi izbruhnil mir, ameriško gospodarstvo zdrknilo v takšen prepad, da bi se vsa podoba sveta spremenila v slap, ki drvi skozi sotesko... Nečesa jugoslovanski voditelji niso mogli razumeti - da delavske organizacije v Združenih državah podpirajo politiko hladne vojne. Bojim se, da jim tega nisem pojasnil posebno zadovoljivo.

Obnoviti pogovor, med katerim je enajst moč dalo duška svojim mislim in čustvom (kakor med kosilom pri Titu), je precej zah-

tevena naloga. Jedro njihovega mišljenja se je izražalo v misli, da je prihodnost razpeta med »zahodni kapitalizem« in »vzhodni komunizem«, ki vsak od njiju deluje pod geslom, da mora zadržati drugega, čeprav imata več skupnega, kakor navadno domnevamo, ne glede na to pa je verjetno, da bosta trčila drug v drugega in povzročila svetovno katastrofo. Kdaj? Ne še takoj, misli Tito, morda še mnogo let ne - razen po naključju, sicer pa šele tedaj, ko bodo velike sile tehnično pripravljene z novim orožjem in »nasprotnim« orožjem. Po Titovi sodbi »naslednja vojna« ni neogibna. Narodi sveta si je ne želijo. Siti so vojne in hočejo imeti možnost, da svoje življenje prezivijo v miru. Tako so svetovne množice v revolucionarnem kipenju in so polne protislovne dinamike, zaradi katere morajo po besedah Karla Marxa in Bernarda Barucha prej ali slej povzročiti eksplozijo. Ko sem poslušal Tita in druge voditelje in jih gledal, sem čutil, da se ne morejo odpovedati svojemu osrednjemu cilju: graditi socializem. To je videti idealistično. Pravijo, da je tudi praktično - edina praktična politika.

Vendar ne bi mogel reči, da se mi zdijo kristalno jasni ali nadvse natančni, kadar opredeljujejo svoj cilj. Nasprotno. Medtem ko smo se pogovarjali, je fraza »graditi socializem« ob najmanjši provokaciji planila iz tega ali drugega. Za začetek pomeni za nje socializem industrializacijo in elektrifikacijo, tako da bi Jugoslovani mogli postati gospodarji lastne dežele: to je videti logično v zelo preprostem smislu. Vendar se mi zdi, da je le malo razumske logike v načinu, kako se razvijajo ali ne razvijajo razmere. Najbolj jasno vidim prvobitno težnjo k izboljšanju usode ljudi: precejšnje število nekdanjih revežev je že zdaj veliko na boljšem, medtem ko je relativno majhno število nekdanjih bogatašev na slabšem. Jugoslavija ni nikdar imela številnega meščanskega razreda; ker torej nima kapitala, se lahko industrializira samo z revolucijo, v socializmu, s kolektivnim delom, in tako, če vlada prevzame vse naravno bogstvo dežel, osnuje načrt, izuči kadre tehnikov, organizira sedanjo generacijo v delovne brigade, v delovne sku-

pine udarnikov in navduši mladino, da bo delala veliko več, kakor so kdaj poprej delali ljudje.

Po svojem notranjem bistvu in široko zasnovanih nagibih je industrializacija Nove Jugoslavije v socializmu prvobitno protimperialistična - nadaljujoča se akcija, ki se opira na svoje naravno bogstvo, zavračajoč sunke in pritiske velikih sil, ki jih narokujeta pohlep in preplah. Javna in zasebna čustva in misli in odnosi, ki so v zvezi s to akcijo, utripajo od obetov - ne za vsakogar, vendar za veliko število ljudi, ne za jutrišnji dan, temveč za obdobje, ki bo nastopilo šele čez mnogo let. Mnogi ljudje, ki so udeleženi pri tem, so našli sami sebe ali vsaj to mislijo, kar je trenutno že zelo veliko - dovolj. Ljudje čutijo, da so zaposleni z nečim, kar je vredno delati, da delujejo za veliko stvar. Ne živijo udobno ali sproščeno, še daleč ne. Življenje je trdo, delo utrujajoče; »težnja za srečo«, ki ji sledi nešteto posameznikov v Ameriki, je tukaj neznan šport. Toda nekateri Jugoslovani, morda večina mladine, dojemajo obrise okvira, ki bo nekoč obkrožal novo sliko. V tej sliki bodo vsi delovni ljudje, vsi proizvajalci imeli svoj prostor kot posamezniki in kot člani družbe in možnosti za celovito smotno življenje ter ustvarjalno svobodo.

To so kaj velike besede, vem, vendar mislim, da zajemajo jugoslovanski pogled na prihodnost (če izvzamemo »naslednjo vojno«). In mislim, da tudi izražajo upe ljudi na Kitajskem, v vsej Aziji in morda v vsej Afriki in v velikem delu Latinske Amerike in v različnih oblikah in stopnjah v ZDA in SZ.

Tako »zahodni« tisk kot kominformska propaganda sta označila Tita kot domišljavega megalomana. Res je ponosen, morda še preveč očitno. Toda to je morda le blešk na površju. Še daleč ga ne opiše. Zelo mnogostranski je. Kar zadeva njegov osebnostni čar, ga ima toliko, da bi lahko sklatil z njim ptiče z dreves, kadar ga vsega uporabi. Tito ni diktator v smislu, v kakršnem uporablja to ameriški tisk, in ne diktator tistega kova, kakor domnevamo, da je Stalin; ali diktator latinškoameriške vrste. Njegova narava ni tako ustvarjena, razen če se korenito ne motim in če vse, kar sem doslej videl in slišal, kratko malo ne drži.

Med dolgim razgovorom pri kosilu je enkrat s precej kislim izrazom poslušal moj nerodni poskus, da bi ga podražil, češ da je diktator, nato se je nenadoma nasmehnil in rekel: »Rad bi videl človeka, ki bi poskušal biti v tej deželi diktator in bi mogel upati, da bo dolgo živel.«

Možje okrog Tita? Prevalili so težko pot z njim, z revolucijo, skozi mučilnice in ječe stare Jugoslavije in v štiriletnem vojaškem spopadu, ki si ga Amerika in zahodna Evropa in večina drugega sveta le težko predstavljajo. Medtem ko sem petero teh ljudi opazoval v isti sobi z njim, sem čutil, da bi nosili v sebi, če bi se mu zgodilo karkoli, Tita še nadalje kot simbol. Toda vsekakor bi nobeden izmed njih brez njega veliko ne pomenil, pa tudi on bi brez njih ne bil tisti »Tito«, kakršen je, če bi to sploh bil.

Pogovarjal sem se s svojim petindvajsetletnim nečakom Tinetom, ki mi je dejal, da je doživel največji trenutek v svojem življenju pred kakim letom, ko so ga, približno pet mesecev pred izbruhom kominforma, sprejeli za polnovrednega člana Komunistične partije Slovenije. osemnajst mesecev je bil kandidat. Obraz mu je nenadoma zažarel (in fant ni lahkoveren romantik) in izrazil neomajno prepričanje, da bi, če bi ne bilo Tita in koncepta in razvoja, ki ga poseeblja Tito, tudi ne bilo Jugoslavije in ljudske republike Slovenije - morda bi sploh ne bilo Slovenec, zakaj Hitler jih je hotel iztrebiti tako korenito, kot je skoraj iztrebil evropske Žide.

Da bi docela podprl to prepričanje, bi moral napisati celo knjigo (za katero se bojim, da bi je noben ameriški založnik pri zdravi pameti ne hotel izdati, dokler traja sedanja histerija). Naj ti samo povem, da ima Tine prav. Ob različnih časih je bilo nešteto poskusov, da bi oslabilo Jugoslavijo, da bi jo pustili izkrmaveti ali da bi jo uničili za zmerom ali da bi preprečili njeno obnovo - večkrat so to hkrati poskušali razni dejavniki - ne samo os in njeni srbski, hrvaški in slovenski hlapci, temveč tudi klike v Foreign Officeu in State Departmentu, Vatikan in zdaj nazadnje, kakor vidim, še Kremenlj. Kot generalni sekretar domoljubne in načelne KPJ je Tito vse te poskuse preprečil.

SLAVKO ZALOKAR

MARIJA VOLČJAK

Vedno znova zis sodi, da ima najbolj prav, podeli karte, če ni vse po njegovem okusu, jih jemlje nazaj

S Slavkom Zalokarjem sva se pogovarjala 13. novembra, do objave je torej minilo natančno štirinajst dni. Čeprav pri nas dogodki kar prehitvejo drug drugega, pogovor ni izgubil aktualnosti, še več, bistveni problemi ostajajo, kar govori o tem, kako entropična družba smo, koliko energije izgubimo po nepotrebnem.

»Sveto Kobal vas je izzval in zavezal h konkretnosti?«

»Teško je konkretizirati vse, kar je povedal, vprašanja ste mu zastavili široko, z zgodovinsko razsežnostjo. Načelne usmeritve pri nas v praksi pogosto občutimo povsem drugače, kot so bile zastavljene, dostikrat zaradi nedodanosti in nekonsistentnosti sistema, pogosto zaradi naglice in časovne stiske v pripravi, razpravi in sprejemanju konkretnih ukrepov, velikokrat zaradi kompromisov in iskanja ravnotežja, kar žal vnašamo tudi na področje tekoče ekonomske politike. Vse bolj problematičen postaja učinkovit, hiter in odgovoren konsenz, položen bi moral biti na bolj osmišljeno dolgoročno strategijo gospodarskega in družbenega razvoja kot resnično obvezujoč temelj za tekoče ukrepanje in usmerjanje pogovora gospodarjenja. Vsi, od ozdov do federacije, to dolgoročnost vse bolj pogrešamo.«

»Ker zanjo ni konsenza?«

»Pojdimo nazaj, v leto 1965. Velika, obsežna reforma, toda že čez dve leti smo jo začeli najedati, jo najedli in pojedli. nato smo šli v mini reformo, neprestano smo pisali reforme in programe, tudi zdaj, komajda smo sprejeli dolgoročni stabilizacijski program, že delamo novega. Zakaj? Ker vsebinsko in strokovno niso dobri ali ker vsakdo vztraja na svojih stališčih? Poglejte, od krajevnih skupnosti in delovne organizacije do občine, republike in federacije, pa v političnih organizacijah in gospodarski zbornici so razprave vsebinsko skorajda enake. Jasno bi morali reči, kaj kdo v tej družbi dela,

definitivno in odgovorno.«

»Danes v zvezni skupščini sprejemajo protinflacijski program, petek je, pa še trinajsti povrh, če je človek vprašen, bo dejal, da je to nesrečni dan?«

»Kaj bodo delegati sprejeli, se ta trenutek ne ve, več je odprtega kot zaprtega, prav gotovo pa bo sledila cela vrsta ukrepov. Človek samo upa, da bodo vsebovali motiv, ne pa direktive, za katere se je že dostikrat izkazalo, da niso učinkovite. Dokler ni motiva, tudi rezultata ni.«

»Vrniva se k iztočnici pogovora s Kobalom, k Agrokomercu. Mislim, da vas je predlagal predvsem zato, da poveste, kaj se dogaja v Ljubljanski banki?«

»Doslje je bilo že z boljimi kvalifikacijami in z boljimi ocenami povedano, kaj ta afera pomeni. Rekel bi le to, da je odraz naše splošne organiziranosti. Fronta meničnega poslovanja se je zelo razširila, postalo je skorajda pretežno del poslovanja, nihče pa se ni vprašal, če imamo vgrajene vse obrambne mehanizme, da bi se antene pravočasno dvignile. Vsakdo je računal, da je zadaj še narodna banka, služba družbenega knjigovodstva, ki nas tako ali tako temeljito spremlja pri vseh poslovnih dogodkih. Toda, očitno je bilo moč najti vmesno pot, ki je uspešno obšla vse kontrolne mehanizme. O odločitvah posameznih bank, gospodarske, celjske in koprške, ki so bile v Sloveniji najbolj vpletene, ne morem govoriti, v združeni banki, kjer predsedujem zboru banke, sem seveda tudi daleč od tega, da bi vplival na poslovne odločitve. Sicer pa vemo, kaj je zdru-

žena banka storila, celjski banki je avvalvirala nekaj menic. Poslovni odbor združene banke neposrednega vpliva in odločanja za takšen ali drugačen plasma menic ni imel. Toda, kakorkoli zdaj ljudje v bankah govorijo, da so bili oropani, da je bila to kraja, diverzija, rušenje sistema, vseh norm, pravnih, poslovnih do etičnih, vendarle mislim, da so prezrli osnovno poslovno pravilo - previdnost in odgovornost za takšno ali drugačno poslovno odločitev.«

»Toda Rotarjev odstop na zboru združene banke ni bil sprejet?«

»Mislim, da z njegovim odstopom problem ne bi bil razrešen. Pustil bom ob strani, kaj bi to za Ljubljansko banko pomenilo doma, kaj v tujini. Tam tako ali tako poznajo samo dve stvari, ali delaš v skladu z zakonskimi, poslovnimi in drugimi normami ali ne, če ne, si kriminallec in moraš iti. Kriminalnih dejanj niso naredili, edino, kar so storili, je to, da so izgubili kompas pri pozornosti, kolikor so zanj sploh imeli možnosti. V Ljubljansko banko je združenih 23 temeljnih bank, od tega 12 v Sloveniji. Kakšne so pri nas združive, najsi bodo sozidni ali druge oblike, vemo, zelo je izražena avtonomnost, pravice in odgovornosti na tej ravni, zelo restriktivni pa smo do prednosti in enotnosti na višjih stopnjah organiziranosti. Če je to združena banka, bi morali marsikaj potegniti skupaj, za kar pa doslej primerne razporeditve ni bilo. Letos smo sprejeli nov sporazum, po katerem ima združena banka večje pristojnosti pri planiranju, poslovni politiki, notranji kontroli, in-

formacijskem sistemu, poenostavitvi tehnologije dela, itd. Vsega seveda ni moč uveljaviti čez noč, vsaka stvar potrebuje svoj čas, posebno če zadeva ves jugoslovanski prostor.«

»Dvome je zbudila tudi reakcija republiškega izvršnega sveta, ki je zahteval ponovno preverjanje odgovornosti.«

»Interpretacij je veliko, mislim pa, da je bistveno, da probleme, ki so se z Agrokomercem pojavili, hitro razrešimo. Na zboru banke smo se odločili, naj ta ekipa ostane, naj odstrani motnje znotraj združene banke, motnje, ki so preprečevale večjo enotnost, možnost in učinkovitost posegov, ko bodo poverjene naloge opravljene, potem pa naj zbor naredi obračun in oceni vse oblike odgovornosti. Zanimivo je, da se je zbor dokaj soglasno izrekel proti Rotarjevemu odstopu, 103 delegati so bili proti, le sedem jih je bilo za odstop. V javnosti, tudi v časopisih, se je postavilo vprašanje, kako se je to moglo zgoditi, kakšen pa je ta zbor, kakšen je izvršni, kakšen nadzorni odbor, so le priveski bančnih strokovnih služb. Trdim, da niso nikakršni glasovni stroj, da so kot delegati združene dela, ustavnoviteljice banke, to odgovornosti, kvalificirani ljudje. Nenehno pa se seveda zastavlja vprašanje, v kolikšni meri so naše banke sploh poslovne banke. Tako kot vsak samoupravni organ pri nas, tudi zbor banke mora pritrčiti stvarem, ki jih je nekdo že odredil. Tudi na zboru banke pride poslovni odbor in pravi, tole je pa narodna banka takole odredila, tole pa zvezni izvršni svet takole, tole pa v republiki takole... Tedaj se zastavi vprašanje, dvigniti roko in spustiti glavo ali ne.«

»Toda ali si ni Ljubljanska banka zvezala roke pri terjanju odgovornosti drugod, navsezadnje so odstopi pri nas že vsakdanjost?«

»Pri vsakem problemu navadno mislimo, da je najučinkovitejši hitri rez, toda včasih problema ne razreši. Odstop neke stvari premakne, drugje ne, najslabše je, če predstavlja beg od uresničitve nalog. V javnosti pa seveda vsak odstop lepo zveni, posebno če nanje nismo bili navajeni. Ni bilo tako preprosto, nismo zaradi neke notranje ljubezni rekli, Rotar naj ostane, to je bila reza ocena, naložene so bile naloge, da preprečimo, kar lahko, da se kaj takšnega ne ponovi. Temu pa bi morala biti seveda prirejena še cela vrsta državnih in drugih ukrepov.«

»Pojdiva še v gospodarsko zbornico, kjer ste dejavni že nekaj let, zdaj ste predsednik izvršnega odbora gospodarske zbornice Jugoslavije. Dobro torej poznate boj gospodarstva z državo?«

»Predvsem lani je zbornica začela intenzivneje oblikovati stališča do ukrepov tekoče gospodarske politike, najbolj izrazito do devizne zakonodaje, sprejela pa tudi svoj pogled na gospodarsko politiko za prihodnje leto, ki je bil pravočasno posredovan načrtovalcem. Rad bi rekel predvsem to, da v zbornici ne prihaja

tako do izraza teritorialna pripadnost, temveč branžna. Ni tako pomembno, od kod kdo prihaja, temveč kakšne probleme ima v delovni organizaciji ali branži. Zato smo bili tudi dokaj hitro enotni glede devizne zakonodaje, kakor tudi v mnogih drugih elementih ekonomske politike, ki zadevajo tržno, odprto, izvozno usmerjeno gospodarstvo.«

»Ilustrativna je zgodba, ki ste jo nedolgo tega povedali na širšem sestanku v Kranju, kako je predsednik Mikulič na seji izvršnega odbora gospodarske zbornice Jugoslavije govoril nekaj, nekaj povsem drugega pa je zis še isti dan sprejel, ne spominim se dobro, za kakšno vsebino je šlo, sicer pa, bistven je način?«

»Zis prakticira, da občasno predsednik, podpredsednik ali član pridejo v zbornico, da se medsebojno informiramo, kakor pravijo. Vselej pravijo, da so jim takšni pogovori zelo dragoceni, zelo prijetni, ugotavljajo, da enako ocenjujemo probleme, itd. Zato pa so pri izvedbi pona dragega, tam ni več enotnosti. Mislim, da je vse preveč naravnano le na medsebojno informiranje. Predlagatelj bi moral bolj upoštevati stališča gospodarstva. Ni res, ne more biti res, da imamo mi, ki prihajamo iz gospodarstva, neke svoje, parcialne interese, mislim, da so to najbolj avtentično izraženi interesi celotnega gospodarstva.«

»Ki bi bili lahko kohezivna sila v Jugoslaviji?«

»Poglejte, zelo intenzivno smo se opredeljavali do vsebine protinflacijskega programa, naša stališča so bila posnetek razprav v republiških in pokrajinskih zbornicah ter splošnih združenjih, se pravi integracija stvarno postavljenih zahtev, pričakovani in predvidevani gospodarski, kaj lahko takšna ali drugačna usmeritev pomeni. Logično

JOŽE KOŠNJEK:

Bo odločanje o ustavnih spremembah združilo ali razdvojilo Jugoslavijo

Ustavna kriza: v Jugoslaviji doslej neznan, vendar možna

Imamo najdaljšo ustavo na svetu, zato pa tudi skoraj najbolj zamotan postopek spreminjanja. Po drugi svetovni vojni smo prvi v Evropi sprejeli novo ustavo in jo kasneje tudi pridno dopolnjevali in spreminjali. Navadno so bile spremembe ustave posledice političnih in gospodarskih pretresov in spopadov v državi. Tokrat pa ustavo spreminjamo zato, da bi lažje našli izhod iz krize.

Zakaj v Sloveniji tako zavzeto, da ne rečem, prizadeto razpravljamo o spremembah ustave. Zakaj gremo v tako širino, zakaj smo prav v tem primeru priča izjemne uglašenosti med političnim in gospodarskim vrhom republike in ljudstvom. Predvsem zaradi tega, ker v tej razpravi vidimo priložnost za utrditev svojega samostojnega in tudi za Jugoslavijo odgovornega položaja ter za uveljavitev načel sodobnega in k razvoju odprtega socializma, kjer bo dihala ustvarjalnost posameznika, skupine, organizacije, povezana s svetom, brez kakršnih koli pritiskov ali omejevanj, bodisi s strani politike ali centralne države. Za ustavne spremembe, zasnovane na samoupravnem socializmu in drugih temeljih zdajšnje Jugoslavije, smo zagreti tudi zaradi tega, ker je tudi to priložnost za uveljavitev demokratično dosežene soglasja na osnovi medsebojne strpnosti, razumevanja in argumentov. Pri sprejemanju deviznega zakona in protinflacijskega programa so bila ta načela zavržena in uporabljena je bila metoda preglasovanja. Slovenska stališča so bila obkraj preglasovanja. Metoda preglasovanja je celo obveljala pri zavržanju slovenskih predlogov k os-

Mar res le kozmetika

V naši ustavi kar mrgoli raznih ideoloških form, zato je težje kaj bistvenega spreminjati in gre zato tudi za bolj nujne kozmetične spremembe. To trdijo zlasti zagovorniki radikalnih ustavnih sprememb, je na srečanju slovenskih novinarjev v Novi Gorici dejal dr. Lojze Ude. Ustavo naj bi spreminili v nekaj deset členih in s tem se vsebina res bistveno ne more spremeniti. Drži pa tudi to: dokler bo želela država vsako stvar regulirati, toliko časa ne smemo upati na manj normativizma. Premalo govorimo o amandmajih, ki opredeljujejo sovlaganja. Sedanja ureditev ne omogoča trajnih odnosov in trajnega vpliva sovlagateljev. Predvsem je omejena pravica vlagatelja po vrnitvi sredstev.

nutku spremembe ustave! Slovenija se upravičeno bori zoper uporabo glasovanja in preglasovanja v postopku spreminjanja dopolnitev ustave. Če soglasje ni možno, je treba oblikovati nove predloge, predvsem pa javnost in delegate v zveznem zboru objektivno in vsestransko seznanjati s predlogi, ki niso dobili soglasja, in novimi predlogi. Zanimanje javnosti dela, zanimanje potrebnosti soglasja in vztrajanja na preglasovanju (tudi tam, kjer je sicer ustavno možno) je izjemno politično škodljivo ter za državo nevarno. Posledica je lahko za Jugoslavijo nekaj novega - ustavna kriza!

Preglasovanje ni orodje učinkovitosti

»Teza o preglasovanju je zelo

nevarna in samo navidezno učinkovita.« je slovenskim novinarjem v Novi Gorici dejal dr. Ciril Ribičič, član slovenske in tudi zvezne komisije za ustavna vprašanja. »V ustavni komisiji smo imeli polemike, saj je mogoče v nekaterih primerih skladno s poslovniki odločiti s preglasovanjem, vendar to ni politično modro, ker vodi v zaostrovanje in politizacijo, ne pa v produktivni izhod, če je le-ta sprejem čim koristnejši in čim boljših ustavnih sprememb z visoko stopnjo soglasja jugoslovanske javnosti, delegatov v zveznem zboru in v vseh republiških in pokrajinskih skupščinah. Računati je treba, da v predhodni fazi popolnega soglasja ne bo. Vendar pa je treba voditi postopke tako, da pa bodo dale k osnutku

predlogov ustavnih dopolnitev soglasje vse republiške in pokrajinske skupščine. To je za Slovenijo zelo občutljivo vprašanje, ker je dala republiška ustavna komisija ob široki podpori ljudi zelo bistvene pripombe in zelo ostro obsodila nekatere predlagane formulacije ustavnih sprememb. Trudimo se, da bi pripravili čim bolj uskajen osnutek ustavnih amandmajev, da bo razprava peljala k produktivnemu izhodu in preprečila nadaljnje polarizacije. V Sloveniji smo aktivni: edini v državi smo sklicali konferenco delegacij samoupravnih organizacij in skupnosti, podana je bila informacija članom centralnega komiteja ZKS, predsedstvo Slovenije je poslalo posebno pismo predsedstvu države, predsedstvo republiške konference SZDL pa zvezni konferenci. Zaradi naših pripomb se seja zveznega zbora, na kateri bodo sprejemali osnutek predloga sprememb za javno razpravo, odlaga. Morala bi biti novembra, pa bo sredi decembra. Tudi tu smo se v ustavni komisiji sprli: ali spoštovati roke in glasovati, ali pa pripraviti najboljši osnutek in na njegovi osnovi povezoovati in združevati sile. Izhodišča za spremembe

ustave pa ruši vsakdo, ki meni, da bi postopek spreminjanja zamrznil ali ga prenesli v mirnejše obdobje, in kdor skuša to vzdušje izkoristiti za rušenje temeljev SFRJ.

Dr. Aleksander Fira, predsednik ustavne sodišča SFRJ in član zvezne ustavne komisije trdi: »Govorimo o depolitizaciji ustavne razprave. Jaz bi rekel, da je problem škodljiva politizacija. Normalen dialog je nujen, vendar se ustavne teme ne smejo spreminjati v konfrontacije, ki onemogočajo pogovor. Če se konfrontacijam že ne moremo izogniti, jih vsaj spravimo v normalen civilizacijski okvir, v katerem bo mogoč dogovor. S tega stališča je treba v razpravi tenkočutno ocenjevati, kaj se predlaga in kaj se zavrača. Trdim: če nam sedanja dopolnila ne bodo zagotovila vsaj malo daljšega obdobja brez sprememb ustave, potem pravi cilj sedanjih sprememb ne bo dosežen. Za našo ustavo je značilna kazaoistika, ki je način normiranja, vezan na dan splet razmer. Čim se eden od elementov menja, sistem ne deluje. Kazaoistika pa je škodljiva tudi zaradi medsebojnega nezaupanja faktorjev, ki oblikujejo politiko družbe. Vendar se zavajamo: vedno je lažje popravljati preteklost kot načrtovati prihodnost.«

Ustavna kriza usluga političnim obračunom

V zveznem zboru zvezne skupščine, ko bo ta predvidoma sredi decembra sprejel osnutek predlogov dopolnil ustave in jih dal v javno razpravo, je po ustavi še možno preglasovanje. Vendar je izjemno nevarno, saj se je bolje uskladiti prej, kot pa čakati na razpravo in pregovarjanje pred dokončnim sprejemom. Čimprejše soglasje ni kaprica Slovencev, da bi uveljavili svoje poglede, temveč prizadevanje, da se izognemo ustavni krizi. Za eno leto bi se morala ustavna razprava prekiniti in zato je do-

volj glasovanje proti predlogu spremembe ustave samo v eni od skupščin republike ali pokrajine. Za sprejem ustave je namreč potrebno soglasje v vsaki skupščini republike in pokrajini Slovenija predlaga, da bi se izrekli o vsakem dopolnilu ustave posebej in bi za nesprejemljive rešitve našli druge. Kakorkoli že bo, je pojem ustavne krize za Jugoslavijo nov, nepoznan.

»Da bi se ji izognili, bi morali že pri osnutku sprememb doseči čim višjo stopnjo soglasja,« napoveduje dr. Lojze Ude, zvezni sekretar za pravosodje in član zveznega izvršnega sveta. »Scenarij takšne krize bi bil po moji takle: če ne bodo upoštevali naših predlogov in osnutku sprememb in tudi kasneje v predlogu ne Slovenija ne bi dala soglasja in za leto dni bi bila razprava odložena. Seveda bi se potem začela politične obtožbe. Dejali bi, da so Slovenci blokiralni sprejeti ustave, da sedaj ne moremo sprejeti niti tistega, kar je nujno. Slovenci pa bi rekli, da so mi to vnaprej opozarjali. To je prost scenarij naše ustavne krize, povzročen v Sloveniji.«

»Vse dosedanje spremembe jugoslovanske ustave so bile posledica bolj ali manj globoke krize v preobrazbi Jugoslavije. Prva ustava je pomenila dokončen poraz opozicije, ustavni zakon leta 1953 smo sprejeli po sporu s informbirojem, po usmeritvi leta 1963 je bila sprejeta kot posledica trdživosti vladavine države in partije, kasnejši ustavni posegi pa so bili posledica kontrarevolucije na Hrvaškem, liberalizacije v Srbiji in čestne afere v Sloveniji. Sedanje spremembe ustave pa ne smejo biti posledica krize, ampak element izhoda iz krize. Zato bi se jaz bal prave ustavne krize. Zame je prava ustavna kriza samo normativni izraz takšne politične konfrontacije, kjer je onemogočen dogovor o rešitvah,« ugotavlja dr. Fira. »Tudi nesoglasja pri spre-

Naj partija udari po mizi

Glede vloge Zveze komunistov so razlike precejšnje, pojasnjuje dr. Ribičič, tako v Jugoslaviji kot do določene mere tudi v Sloveniji. En pristop je: ZK naj preseka te polemike, naj podpre konkretne predloge zvezne ustavne komisije, v Sloveniji pa predloge republiške komisije, naj disciplinira članstvo, ki naj podpre predloge, da bodo amandmaji sprejeti. V CK ZKS smo se odločili, da skušamo komunisti prispevati k čimbolj jasni opredelitvi meril in idejnih političnih podlag za razpravo. ZK se mora poenotiti na ciljih, ki so skupni vseh držav. ZK lahko veliko stori, da bo razprava uspešnejša, da je ne bi zapirali in ne bi utišali ljudi.

Zgovornosti in molk

Makedonski časnikar je dr. Cirila Ribičiča na Gorjupovih dnevih v Novi Gorici vprašal, zakaj smo v Sloveniji tako glasni v predlogih za spremembo ustave, zakaj imamo toliko svojih stališč, v njegovi republiki pa so preveč tiho. Dr. Ribičič mu je svetoval, da mora to pač vprašati v Skopju...

MATO GOSTIŠA

So res vsi ugovori zoper vsesplošno ukinjanje tozdov samo še politična ropotija?

Če si brezpogojno za ukinitve vseh tozdov, si delavski tribun, drugače pa si politik. Menda, vendar ne. Saj tako zelo enostavne pa stvari kljub vsemu ne morejo biti. Ali pač? Sem ter tja je namreč kak časopisni članek med vrsticami prebrati tudi tako. Pa pustimo to. Moj namen ni javno polemizirati s takšnimi ali drugačnimi stališči v zvezi s trenutno v Kranju in na Gorenjskem zelo aktualno akcijo za vsesplošno ukinjanje tozdov, pač pa bi želel le opozoriti na nekatere resne dileme, ki bi jih verjetno vendarle moral sam pri sebi razčistiti sleherni delavec preden dvigne roko in odda glasovalni listek za ukinitve svojega tozda.

Predvsem se je treba zavedati, da ekonomske utemeljenosti ter ustavnosti in zakonitosti ukinjanja tozdov v različnih sredinah nikakor ni mogoče obravnavati povsod enako in v črnbeli tehniki brez upoštevanja konkretnih okoliščin in argumentov. Tako kot so od primera do primera različni pogoji in okoliščine v posamezni organizaciji združenega dela, so lahko zelo različni tudi razlogi za predlagane ukinitve tozdov. Zato seveda ni mogoče že vnaprej bodisi obsojati bodisi ploskati vsakemu takšnemu predlogu, kajti marsikje je ukinitve tozda ekonomsko popolnoma upravičena in nesporna tudi z ustavnega in zakonskega vidika, marsikje pa je skrajna in nesprejemljiva z obeh vidikov. Poleg tega pa so v praksi navadno prisotne še različne močne vmesne kombinacije in variante. Ukinjanje tozdov je torej vsekakor skrajno zapleteno vprašanje, ki zahteva temeljito strokovno presojo vsakega primera posebej, pri čemer so kot spodbuda za tehtnejši premislek lahko dobrodošla vsa opozorila, pomisleki in argumenti, tudi če na prvi pogled so dijo v »politično ropotnico«.

Verjetno nam je vsem skupaj v teh časih najmanj potrebno, da bi prav na vprašanje ukinjanja tozdov že tako ali tako skromne strokovne potencialne skušali umetno polarizirati na »tozdoukinitelje« in »tozdobranitelje«, na tiste, ki si v gospodarstvu prizadevajo za preživetje in ekonomski razvoj, ter na tiste, ki v politiki brez razumevanja za aktualne ekonomske razmere branijo neke preživele dogme. Do optimalnih rešitev lahko vedno pripelje le boj argumentov, nikakor pa ne merjenje trenutnega razmerja sil, ki temelji na apriorističnem medsebojnem diskvalifikatorstvu. Prevlada naj avtoriteta argumentov in ne argumentov avtoritete ter kakršnekoli moči (politične, tehnokratske ali tiste, ki je posledica upravičenega revolta najširših slojev delovnih ljudi in občanov nad trenutnimi družbenimi razmerami). Predvsem pa mora prevladati načelo ustavnosti in

zakonitosti, kajti absolutne resnice tako ali tako ni in nad njo ne more imeti nihče monopola. Prav gotovo se vsi strinjamo v ugotovitvi, da mora biti konkretne samoupravne organiziranosti združenega dela takšna, da vzpodbuja učinkovitost gospodarskih subjektov. V letih kompartijskega tozdiranja po sprejetju nove ustave in zakona o združenem delu je bila brez dvoma storjena marsikateri napaka. Tozde, ki so bili v takratni evforiji organizirani mimo vsake ekonomije in smislene notranje organizacije dela, je potrebno brez kakršnihkoli dilem takoj ukiniti ali ustrezno reorganizirati. Vprašanje pa je hujše v tistih primerih, ko so se nam sicer smiselno organizirani tudi v praksi kasneje iz takšnih ali drugačnih razlogov izrodili v svoje nasprotje, in v primerih, ko se v vsebinskem smislu sicer niso izrodili, vendar so stroški njihovega funkcioniranja postali za nekatere delovne organizacije huda obremenitev za optimalno ekonomičnost poslovanja. Pravilna opredelitev do posameznega primera predlagane ukinitve tozdov je torej nujno pogojena s pravilno ugotovitvijo pravnega ozadja oz. vzrokov za takšen predlog ter pravilno očno vsestranskih dolgoročnih učinkov (ekonomskih, samoupravnih), ki jih bo takšna poteza povzročila.

Če je akcija za ukinitve tozdov v posameznem primeru predvsem posledica različnih anomalij v njihovem doseganju razvoju, ki so povzročile atomizacijo delovnih organizacij ter prevlado ožjih tozdovskih interesov nad dolgoročnimi skupnimi interesi v delovni organizaciji, bo potrebno iskati druge poti za presežanje takšnih anomalij. Notranji obravnani in trenja med nekohezivnimi poslovnimi strukturami prav gotovo ne morejo biti sprejemljiv razlog za ukinitve tozdov in s tem za odvzem še tisto malo realnih možnosti za samoupravljanje delavcev, ki trenutno obstajajo in se morajo v perspektivi vendarle nujno bistveno razširiti. Takšno ozadje ukinjanja tozdov se običajno navzven opravičuje s tezo o nujnosti krepitve delovne organizacije oz. večje notranje samoupravne integracije, ki naj bi se (popolnoma, zgrešeno) lahko realizirala le preko centralizacije samoupravne organiziranosti. Če se kot edini razlog za ukinitve tozdov prikazuje prihranek na stroških, ki so potrebni za vzdrževanje samoupravljanja in poslovanje sedanjih tozdov, bi bilo potrebno pred potrditvijo takšne odločitve temeljito pretehtati še veliko vprašanj. V kolikor ukinitve tozdov hkrati pomeni tudi prehod na socializacijski model notranje ekonomike v okviru bodoče enovite DO, se utegne namreč obljuba o »sto jurjih več« v naslednji plačilni kovrti »že čez nekaj mesecev pokazali v obliki »štiristo jurjev tanjših plačilne kvartev«, kar je lahko povsem ekonomska posledica ukinitve tozdov tudi kot ekonomskih enot. Prav gotovo je mogoče in nujno stroške tozdovske administracije zmanjšati tudi s kakimi drugimi ukrepi. Šele v primeru, da so v določeni delovni organizaciji optimalno izvedli tudi to, bi lahko od delavcev utemeljeno zahtevali naj samoupravno »stehtajo« materialno korist zaradi točno izračunanih prihrankov pri tozdovskih stroških na eni, ter samoupravljanje, ki je (vsaj v večjih DO) nujno pogojeno z obstojem tozdov, kot neizračunljivo nematerialno korist na drugi strani.

Kam bi se tehtnica nagnila, je seveda težko zanesljivo napovedati. Ustava in zakon sta zaenkrat v tem pogledu še jasna.

Ne nazadnje smo takrat, ko smo se odločali za samoupravljanje v obliki tozdov, vedeli, da nas bo takšno samoupravljanje nekaj tudi stalo in veliko vprašanje je, če je vredno vse skupaj, kljub krizi in morda vendarle prepečni ter prehitro, prodati. Marsičemu, kar trdijo zagovorniki takojšnje ukinitve vseh tozdov, je treba seveda vsekakor pritrlditi. Razvijanje odnosov skupnega prihodka v duhu zakona o združenem delu je ob sedanji stopnji inflacije, togih finančno-računovodskih predpisih in nekonsistentnem državnem intervencionizmu res iluzorna zadeva. Megalomanski predpisi res povzročajo nepotrebno visoke stroške finančnega računovodstva. Sistem davkov in prispevkov iz dohodka v ekonomskem pogledu res ne vzpodbuja vzdrževanja tozdov. Nekatere zakonske rešitve res omogočajo nesprejemljivo tozdovsko avtarkijo itd. V tem smislu je težnja po ukinitvi tozdov vsekakor po svoje povsem razumljiva trenutna reakcija gospodarstva, vprašanje pa je, če ta reakcija dolgoročneje gledano tudi v vseh pogledih pozitivna in edino možna. Premalo je prostora, da bi v tem članku raziskovali vse alternativne možnosti za premagovanje sedanjih anomalij v medtozdovskih odnosih ter za minimiziranje stroškov poslovanja ob istočasnem ohranjanju vseh ekonomskih in samoupravnih prednosti obstoja tozdov. Teh pa ni niti tako zelo malo in v mnogih posameznih primerih bi temeljita analiza lahko pripeljala do zaključka, da je poenostavljena ukinitve tozdov v dani situaciji tudi čisto ekonomsko gledano izrazito negativna in nesprejemljiva poteza. Najmanj, kar je mogoče skoraj zanesljivo trditi brez posebnih analiz, pa je to, da si samo z ukinitvijo tozdov nobe delovna organizacija prav gotovo ne bo zagotovila ne preživetja in ne razvoja v tej krizni situaciji.

Še in še bi lahko ob tej problematiki nizali števila vprašanja in dileme. Temeljno vprašanje na katerega bi kot družbeni pravobranilec samoupravljanja vendarle želel posebej opozoriti v zvezi z obravnavano problematiko, pa je vprašanje varstva ustavnosti in zakonitosti. Čeprav sem v svojih mnenjih in pobudah ob dosedanjih konkretnih primerih akcij za ukinjanje tozdov skušal tudi sam oporekati predladanim rešitvam z vsebinskimi argumenti in sem se namenoma izogibal zgolj sklicevanju na ustavo in zakon, je namreč očitno, da je pri večini vendarle prevladalo tisto stališče, ki pravi, da v boju za preživetje lahko načelo ustavnosti in zakonitosti brez razmišljanja zamenjamo z načelom »cilj opravičuje sredstvo«. To naj bi poenostavljeno pomenilo, da lahko v tej krizni situaciji ustavo in zakon o združenem delu začasno arhiviramo in se za boljši jutri do nadaljnjega borimo vsak po svoje, pri čemer je zakonitost uporabljenih sredstev popolnoma poststranskega pomena.

Tovariši, prepričan sem, da bo mo takšno usmeritev v perspektivi plačali bistveno dražje kot danes plačujemo tozde. Čeprav s kampanjskim in poenostavljenim ukinjanjem tozdov dejansko vračamo naš dosedanji samoupravni razvoj za desetletja nazaj, to niti ni najhujše. Brez

dvoma bomo nekako preživeli s tozdi ali pa brez njih. Bistveno hujše v celi zadevi je to, da tudi s takšnimi, očitno protizakonitimi (vsaj v večini primerov) de- tozdicijami, zavestno pr-stajamo in celo vzpodbujamo miselnost, da je v kriznih razmerah opravičljiva suverena pravica vsakega posameznega subjekta v tej družbi prosto presojati, kdaj bo ustavo in zakon uresničeval in kdaj ne. To pa pomeni, da ju bo uresničeval samo kadar bo to ustrezalo njegovim trenutnim interesom in obratno. Seveda nas to ne more pripeljati nikamor drugam kot v anarhično, brezpravno družbo z neslutnimi posledicami, ki jih bo slej ko prej vsak posameznik občutil verjetno v veliko hujši obliki, kot je sedanja ekonomska in politična kriza. Očitno pa je, da pri nas vse bolj breskrbno stopamo po tej poti, pri čemer je zavestno protizakonito ukinjanje »samo eden izmed vse številnejših primerov takšnega pragmatičnega ravnanja. Res pa je, da tozdi pomenijo enega izmed temeljev našega sistema, in če smo pripravljene zavestno kršiti ustavo in zakon v temeljnih določbah, ju bomo še toliko bolj brez dilem v bodoče kršili tudi pri manj temeljnih določbah, ju bomo še toliko bolj brez dilem v bodoče kršili tudi pri manj temeljnih določbah. In tega je že sedaj veliko.

Vsem delavcem, ki naj bi v kratkem v Kranju glasovali za ukinitve svojega tozda, predlagam, da pred odločitvijo zares temeljito pretehtajo tudi to dimenzijo problema, če jih že drugi argumenti ne prepričujejo. Naj nihče ne dvomi, da se ob vsem povedanem v celoti zavedam mnogih slabosti in pomanjkljivosti sedanje zakonodaje, ki so v mnogičem pripomogle k ustvarjanju stanja zaradi katerega se splošna ukinitve tozdov marsikomu kaže kot povsem upravičena in nesporna poteza. Zdi se, da je glavna tragedija našega samoupravljanja in družbene lastnine res v tem, da sta zavaranova s ti-soči predpisov, pa sta kljub temu na vsakem koraku in na vseh nivojih večtisočkrat oguljofana in okradena. Prav gotovo bi bil sam med bolj revolucionarnimi pri radikalnem zmanjševanju in spreminjanju megalomanskih in mnogokrat neživiljenjskih predpisov, če bi objektivno lahko imel na to več neposrednega vpliva. V celoti se zavedam tudi trenutne gospodarske situacije in spoštujem težka vsakodnevna prizadevanja v gospodarskih organizacijah za preživetje in zagotovitve pogojev za nadaljnji razvoj, čeprav se kot rečeno, ne morem v vseh primerih strinjati s tezo, da je ukinitve tozdov tudi s čisto ekonomskega vidika brezpogojno pozitiven ukrep, ter da se utemeljeni pomisleki glede tega lahko pojavljajo le v pravni in politični sferi. Kljub vsemu pa sem prepričan, da je ohranitev ustavnosti in zakonitosti (čeprav na podlagi trenutno ne najbolj-ših zakonov) za našo družbo dolgoročno neprimerno bolj eksistenčnega pomena, kot pa tozdi sami po sebi. Izбира med tozdi na eni in pravno državo na drugi strani je zares lahko samo navidezno vprašanje. Še vedno je in bo lažje, predvsem pa varneje, živeti v družbi z neidealnimi tozdi in neidealnimi veljavnimi zakoni kot pa v družbi brez tozdov in hkrati brez veljavnih zakonov. Zato naj tudi drugačnimislečni ne zamerijo preveč tistim, ki bodo skladno s pooblastili uporabili vsa možna zakonita sredstva za preprečitev kakršnekoli protizakonite ukinitve tozdov v občini Kranj, čeprav bo takšna odločitev sprejeta z referendumom in bodo omenjene intervencije zato na prvi pogled direktno nasprotovale kratkoročnim delavskim (morda pa dejansko niti ne resnično delavskim) interesom. Vse prej obravnavane realne dileme v zvezi z ukinjanjem tozdov morajo namreč v primerih, ko bi takšna ukinitve neposredno nasprotovala ustavi in zakonu, zaradi zgoraj povedanega nujno odpasti.

Lahko smo prepričani, da nas v sedanjo krizo ni pripeljalo dosledno uresničevanje ustave in zakona o združenem delu, pač pa smo tam, kjer smo, v največji meri prav zaradi vsakodnevnega nasprotnega ravnanja. Pripočljivo bi torej bilo, da s takšnim ravnanjem na vseh nivojih in v vseh sredinah čimprej prenehamo, ne da bi čakali da to storijo najprej vsi drugi. Revolucionarno energijo pa si bilo smiselno namesto v kršenje usmeriti predvsem v odpravljanje in spreminjanje slabih predpisov in ukrepov.

bi bilo, da bi zis še enkrat, preden je šel v skupščino, prišel pred gospodarstvo in povedal, kakšen je zdaj predlog, da napravimo bilanco in vidimo, kaj je bilo upoštevano in kaj ne. Toda, dejal je, če bo čas. Ni ga bilo, naša stališča so bila žal premalo upoštevana. Sicer pa, že večkrat smo razdelili naloge, zis to, zbornica to, sindikat to... Vedno zno-va pa zis sodi, da ima najbolj prav, podeli karte, če ni vse po njegovem okusu, jih jemi vse nazaj.

»Tretji sklop vprašanj se nanaša na usodo tekstilne industrije, direktor kranjskega Tekstilindusa ste, poznamo vas kot vztrajnega zagovornika obstoja tekstilne industrije, ki je bila prav v Kranju pred leti tako rekoč odpisana, vendar se je trmoglavo obdržala. Zdaj prihajajo prav iz Tekstilindusa vesti, da zmanjšujete proizvodnjo v predilnici in tkalnici, jo torej vendarle ukinitve?«

»Ne gre za ukinitve ali zmanjševanje končnega obsega proizvodnje, prilagajamo se v skladu s cilji notranjega prestrukturiranja, ekonomičnosti in zmanjšanja stroškov, ker se nam bolj splača kupovati surove tkanine, jih oplemenititi in ponuditi tržišču. Pojem prestrukturiranja smo pri nas začeli gojiti že leta 1968 in v naletu te usmeritve ocenili, da tekstil ne sodi v bodočo družbo, da ne sodi v Kranj. Pustili smo ga na cedilu. S svojestveno trmoglavostjo in odpovedovanjem se je razvijal, kolikor se je sam lahko, v smislu programske prenove, odprl se je v svet in se temu ustrezno povezal v repoverigi, kar vse je veljalo do obstoječe devizne zakonodaje, ki nas je s svojimi določili in odredbami razbila. Zdaj se izboljšamo v pragozdu neresljivih problemov, ko pri uvozu izdelavnega materiala nešteto krat vratolomno telovadimo za smešnih tisoč mark, celoten izvozni posel pa visi v zraku. Nič drugega ne zahtevamo kot spodbudno in učinkovito izvozno politiko v jugoslovanskem interesu, nič drugega kot to, da od hlebca, ki ga spečemo sami, ostane kos, s katerim bi razpolagali sami.«

»Tekstilni hlebec so že od nekdaj jedli tudi drugod?«

»Kaj pa smo imeli leta 1945, tek-

stilce, čevljarje in nekaj lesarjev. Saj ni lepo, toda moram reči, tej branži smo pobrali vso akumulacijo, vso amortizacijo, delavci pa so imeli ob intenzivnem delu nizek standard in osebne dohodke. Zdaj, ko so po toliko letih trdega dela v pokoju, pa jih ima kar tri četrtine socialni dodatek. Že nekaj časa zahtevamo, da bi to nepravilnost popravili, veliko diskutiraj je že bilo, narejeni vsi mogoči izračuni, študije in raziskovalne naloge se delajo na to temo. Toda gre za zelo preprosto vprašanje in odgovor, kakor je šlo pri zadnji spremembi pokojninskega zakona: ali si nekomu nekaj vzeli ali nisi. Tem ljudem smo vzeli, ko- rektno bi bilo, da bi jim vrnil. Vse to se zrcali tudi v odnosu mladih do zaposlovanja v tekstilni industriji, ne moremo jih dobiti niti za enostavna niti za strokovna opravila, posebno to velja za predenje in tkanje. To je v Tekstilindusu privedlo do tega, da imamo polovico zaposlenih iz drugih območij Jugoslavije, z njihovo prvo zapislitvijo, z neustrezno usposobljenostjo in s kratkoročno začrtanim interesom. Tekstilna industrija se mora tehnološko in vsebinsko hitreje razvijati, v kolikor želimo slediti zahtevam trga, ob tem pa seveda iskati ekonomičnost in racionalnost v poslovanju.«

»Kar pomeni tudi manjši pritisk na gradnjo stanovanj, šol, vrtcev in drugega v Kranju?«

»Naš razvojni koncept temelji na moderni tehnologiji, ustreznih poslovnih in samoupravni organiziranosti, z občutno manjšim številom zaposlenih. Takšno usmeritev že odražajo današnje številke, od marca pa do danes smo število zaposlenih zmanjšali za 138. Ti trendi se bodo nadaljevali v skladu z našimi možnostmi, predvsem pa z ustreznimi pogoji gospodarjenja.«

»Ob koncu nam predlagate naslednjega sogovornika!«

»Morda prav v smislu zaposlovanja, na Gorenjskem se poraja problem, ki ga doslej leta in leta ni bilo. Mislim, da bi bil primeren Franc Belčić, ima vpogled v razvojne namere, v izobraževanje in kadrovske področje, strokovnjak je, pozna stvari, lahko bo povedal in napovedal, kakšne so stvarne možnosti mladih.«

Je bila ekonomija zapostavljena

Dr. Aleksander Fira na to vprašanje odgovarja: družbenoekonomska misel ni bila zapostavljena, ampak ni bila na pravi način angažirana pri snovanju sprememb ustave. Vendar se naši ekonomisti večkrat ne zavedajo, da pri nas nima samo enotnega jugoslovanskega trga, ampak tudi enotno družbenoekonomsko ureditev.

Dobro je, da v spremembi ustave predvidevamo več zasebnih vlaganj. Vendar vseh stvari tega še nismo spoznali: večji angažma sredstev v zasebni lasti v funkciji gospodarjenja v Jugoslaviji ni mogoč brez večje udeležbe teh ljudi v političnem življenju. Sedanje soudeležba ne odgovarja.

Dr. Ciril Ribičič pa meni: bistvo sedanje krize je tudi ekonomsko; doslej smo spreminjali ustavo zaradi drugih, predvsem političnih razlogov in ne toliko ekonomskih. Zato smo morali ekonomsko znanost naknadno vključevati. V naši novi ustavni komisiji pa je nekaj imen, ki zagotavljajo, da bo tudi ta plat enakovredno zastopana.

njanju srbske ustave bo treba zgladiti, čeprav gre le za nespo- razum glede mednarodnega so- delovanja. Če tega ne bomo do- segli, ustavna kriza ne bo samo v Srbiji, ampak v vsej Jugoslavi- ji.«

Dr. Ciril Ribičič o možnosti ustavne krize pravi: »Ustavna kriza v Sloveniji je predvsem lahko rezultat vsiljevanja nekih centralističnih modelov in spreminjanje odnosov v federaciji. V Sloveniji lahko povzroči problem preglasovanje, v drugih delih Jugoslavije pa so lahko razlo- gi drugi, tudi zato, ker menijo, da so onemogočene nujne usta- vne spremembe; kar nam pome- ni vsiljevanje, njim blokado. Za- to menimo, da je treba jasneje oblikovati, kateri so tisti kriteri- ji in cilji, ki so nam pri obravna- vi ustavnih sprememb v Jugo- slaviji skupni. Ti pa so nedvom- no krepitve samoupravljanja, uveljavljanje ekonomskih zaka- nitosti, ohranjanje federativne ureditve, enakopravnost nara- dov in narodnosti ter odgovorna vloga republik in pokrajin. Skupna težnja mora biti, obliko- vati modernejši, današnjemu ča- su primeren tekst. Stvar javne razprave je, da v njej vsakdo za- govarja in argumentira, tu mora imeti možnost, da ponuja nove predloge, spretnije alternative ali pa zanika predloge, ki niso v redu.«

EDO TORKAR

Izpoved jeseniškega kulturtregerja

Zgodi se, da se pogledam v ogledalo in se ne prepoznam. Dolga leta sem si umišljaj, da sem umetnik, zdaj pa z grozo ugotavljam, da postajam en čisto navaden usran kulturnik. In to jeseniški kulturnik, dvakrat usran, do uhljev v dreku takorekoč. Vedno bolj pogosto se zalotim pri sanjarjenju o dobrih starih časih, ko sem še živel v Baški grapi, sušil krhlje v krušni peči, klatil orehe, ljubil ženske, se z vaškimi mulci podil za žogo, vmes pa kot iz rokava stresal zgodbe in povesti, za katere so se pulile slovenske revije in založbe. ... No da, bilo je prelepo, da bi moglo večno trajati — morda pa sploh ni bilo tako lepo kot se mi vidi iz zdajšnje perspektive. ... Ah, pustimo spomine!

... Najraje bi, pa ne bom. Ne bom preklinjal dneva, ko sem iz svoje ponosne umetniške osamljenosti stopil na spolzka tla kulturniškega aktivizma. Četudi sem se opekel že ob prvi kulturni akciji, ki sem se je polotil — ustanavljanja gorenjske revije za kulturo namreč. Tega smelega podjetja sva se lotila s Tomažem Iskro jeseni 1984. Začela sva na moč podjetno in udarniško; jaz sem se v zvezi z ustanovitvijo revije dal intervjuvati za Glas, Tomaž pa je pri Kunsteljnu v Radovljici sklical sestanek gorenjskih kulturnih delavcev. O tem sestanku sem za Delove Književne liste napisal daljši članek s samozavestnim naslovom »Gorenjska potrebuje revijo.«, ki pa so mi ga v uredništvu prekrjili v skromnejši »Ali Gorenjska potrebuje revijo?«. Te spremembe naslova najbrž ni botrovala le urednikova skepsa glede revije, pač pa tudi moja lastna skepsa, ki si je pač nisem hotel na glas priznati, jo je bilo pa verjetno zaznati med vrsticami mojega pisanja za Delo. Udeleženci radovljiskega sestanka so sicer res vsi po vrsti izjavljali, da je revija Gorenjski neobhodno potrebna, (če pa si — mimogrede, ko si zavezoval čevljev — poškill pod mizo, si mogel videti, kako se eni suvajo s komolci, drugi stopajo na prste, nekateri pa v žepih držijo fige — Gorenjci pač!) Izvoljen je bil tudi iniciativni odbor, za katerega pa se je hitro pokazalo, da ne bo potegnil zajca iz klobuka, saj je bil poleg naju s Tomažem samo še Leščan Jože Dežman pripravljen zavhati rokave in se pripogniti k delu, ostali pa so z rokami v žepih čakali, da jim bo revija padla z neba. Pa kaj ko nam na Gorenjskem še nebo ni več skupno, namesto enega imamo pet občinskih nebes — in z nobenega nič ne pade kar samo od sebe, še najmanj pa v skupno gorenjsko malho. Razen tega pa

dejansko nismo imeli politične podpore (strah pred še eno Novo revijo?), prav tako pa si nismo znali zagotoviti aktivne podpore vidnejših gorenjskih kulturnih delavcev in ustvarjalcev. Skratka — tresla se je gora, rodila se je miš!

Vendar je bil poskus z gorenjsko revijo — vsaj zame — zlata vreden, kar se je pokazalo že naslednje leto, ko smo se na Jesenicah lotili obujanja že davno tega pozabljene knjižne zbirke Mala Čufarjeva knjižnica. »Vzpodbudo« nam je dala občinska ZKO, ki je hotela zbirko na jesen 1985 tudi dejansko pokopati, potihem, naskrivaj in brez napovedi pogreba. (In se je še sedaj, dve leti zatem, ko se je zbirka že spet začela bogatiti z novimi knjigami, otepa kot svojega nezakonskega pankrta!) Izkušnja z gorenjsko revijo me je izučila, da noben na silo skup zbornan zbor, nobena delegatska skupščina, noben po kdo ve kakšnem ključu izvoljen odbor, ne more storiti tega, kar lahko doseže neformalna skupina ljudi, ki jih družijo skupni interesi, zagnanost in dobra volja — in kar bi v skrajnem primeru lahko dosegel tudi en človek, ki bi obvladal svoj posel, vanj verjel in bi poleg tega užival še zaupanje in podporo svoje okolice. Naj si pogledamo odkrito v oči: ves ta moj kulturniški aktivizem, ves ta moj križev pot po pisarnah nezainteresiranih kulturniških birokratov, uredništvih, knjigarneh in tiskarnah, je le zasilen odvod moje neizpolnjene (neizpolnjive?) želje, da bi imel svojo pisarno, svojo založbo, svoj časopis, če že ne kar tudi tiskarno in knjigarno.

Res je, da Edo Trokar ni noben Slobodan Mašič, in da so tudi Jesenice zelo daleč od Beograda, lahko pa bi imeli vsaj svojo Bagdalo, se včasih zaslanjajo. A kaj ko Jesenice niso daleč samo od Beograda, pač pa tudi od Kruševca in Gornjega Milanovca, pa tudi Gorenjcem kronično primanjkuje srbske podjetnosti, drznosti in velikopoteznosti. Ra je skromno obdelujejo vsak svoj vrtiček in se grejejo doma za zapetkom — in kulturniki sploh niso izjeme.

A oblaki se razkadijo, spet posije sonce in mali Edo že spet kuje velike načrte o tem, kaj vse bi tiskal v Mali Čufarjevi knjižnici (ki pa bi morala svoje skromno in nevpadljivo ime čimprej spremeniti v kaj bolj zvonečega in zapomnljivega), in kako bi morala poslovati, da bi bila čimmanj odvisna od proračunske miloščine. V svojih sanjarijah se že vidi v vlogi ponosnega urednika zbir-

ke, šarmantno osivelega gospoda srednjih let, kako sprejema v svoji pisarni novinarko Gorenjskega glasa in ji razkazuje dolgo vrsto ličnih knjižic na polici: Dolenceve pesmi, Kristanovo sanjsko prozo, Mazzinijevo kriminalko z žlahtnim priokusom Bergesove fantastike, Jensterlove črtice, Cundričevo prozo, Vogove etnografske zapise o zgodovini Dovjega, Čopovo fotomografijo o Trenti, Hudnikove predstavitve tujih romanov, izbor iz Cenčeve poezije s Tuškoviimi ilustracijami, Svöljšakove zapise o jeziku našim vsakdanjem, (pa lepo prosim, brez nacionalizma!), Zagorskega pričevanja o Golem otoku, Črnologarjevo povest, Meterčevo predstavitve Ajdne, Hameršakove spomine v Dolganovi priredbi, antologijo slovenske erotične proze (za katere bi tudi sam prispeval kaj »zmohtnega«, Gracerjeve aforizme, Tahirjevo, Čehovo in morda še katero likovno monografijo — poleg vsega tistega, seveda, kar je zbirka rodila že v sedemdesetih letih.

To bi bil seveda samo začetek, kajti mali Edo je velik v svojih sanjarijah in načrtih. Jesenice so zanj premajhne, on bi tiskal avtorje s cele Gorenjske, iz vse Slovenije, Jugoslavije, Evrope, sveta! Pokrival bi bele lise v slovenskem založništvu in dokazoval nejevernim Tomažem, da tudi knjige lahko prinašajo denar! In to denar žlahtnega zvena, kot pa ga lahko zaslužiš s »štančanjem« plastike in vijakov.

Nehaj, nehaj, že spet pozabljaš, da nisi v Kruševcu in ne v Gornjem Milanovcu. Tisti, ki se bojijo, da bo jeseniška Mala Čufarjeva knjižnica zrasla v veliko založbo, ki bi tiskala vragšigavedi kaj nemoralnega, protidržavnega ali kako drugače sumljivega, so lahko popolnoma brez skrbi. Kaj takega na Jesenicah sploh ni mogoče! Še naprej bomo tiskali eno ali največ dve pesniški zbirčki na leto, če bomo seveda izbrskali denar zanj — kajti jeseniški občini povsem zadostuje, da ima največjo smučarsko letalnico na svetu, državne hokejske prvake, pol Triglava in narentabilno železarno — kultura pa je in naj tudi ostane taka kot je že vse od osvoboditve: majhna, ljubiteljska, sterilna, dekorativna, predvsem pa skromna in ponižna.

● **Kulturträger (nem.)** — kulturo-nošilec, vzdevek za osvajačca, ki prikriva imperialistične smotre s frazo o širjenju kulture. (F. Verbinc — Slovar tujk)

Na Jesenicah, 31. oktobra 1987

EDO RESMAN

Velja na dan 24. novembra ob 9. uri

Kranj, 24. novembra — Več kot polovico časa minulih enajst let, kar smo obudili v življenje tako imenovani sisoovski sistem samoupravnega nadzora in načrtovanja, »začasno« uravnava skupno porabo najrazličnejši zvezni in republiški interventni ukrepi. Letos je država spet, bolj neusmiljeno kot kdajkoli, posegla v izobraževanje, kulturo, vzgojo, zdravstvo, pokojninsko zavarovanje, socialno skrbstvo, telesno kulturo; v nemilosti je usoda teh dejavnosti, ljudi, ki v njih delajo, v negotovosti je naš družbeni standard. Predvsem o poigravanju države z usodo družbenih dejavnosti smo se pogovarjali z gotovo najbolj prekaljenim gorenjskim sisoovskim človekom, vodjem strokovne službe kranjskih sisov, Edom Resmanom, ki ima za seboj osem let napornih »plavalških« vaj med samoupravo in direktivo.

»Spomladi sem neprevidno izjavil, da slabše kot je, ne more biti. A najnovejša dogajanja kažejo, da človeške ideje, domiselnosti ne poznajo meja. Takih neumnosti na kupu v osmih letih, kar sem v sisih, še nisem videl.«

● **Sisi so od začetka 1976. leta do danes in naj bi bili še naprej samo oblika samoupravljanja z delom družbenega proizvoda.** Mar ni popolnoma vseeno, ali je ta del v državnem proračunu ali v sisoovskem?

»Gotovo, kajti ne glede na stopnjo inflacije bomo morali financirati zdravstvo, kulturo, šolstvo, univerze, znanost, telesno kulturo, uresničevati socialno politiko. To pa so sisoovski sredstva družbenih dejavnosti. Država je ustanovila sise, da bi nadzirali in načrtovali ta del porabe, potem pa je vse skupaj spustila iz rok. Gorenjci in Kranjčani že štiri leta razlagamo, kdor nas le hoče poslušati, da je delež družbenega proizvoda za družbeni standard morda res previsok, ampak naj nam končno povedo, kolikšen je »normalen« in se bomo v tem okviru gibali. Pravzaprav je zvezna vlada zdaj to prvič povedala; do leta 1990 moramo znižati skupno porabo s 36 na 30 odstotkov narodnega dohodka. Ker take strateške zadeve prej ni opredeljevala, smo zgradili družbeni standard, ki presega jugoslovanske možnosti, čeprav osebno mislim, da slovenskih ne. Ne poznam podatka za delež v narodnem dohodku, poznam pa delež skupne porabe v slovenskem družbenem proizvodu. Že nekaj let se giblje med 10 in 11 odstotki, kar so slovenski gospodarstveniki ocenili, da je približno »normalna« mera.«

● **Kaj pa, če vlada hoče le argumentiran razlog, da se sisoovski sistem izrodil in ga je treba ukiniti?**

»Nobenega predpisa v sisih ni, ki ga ne bi sprejemala ali potrjevala država. Torej država sama sebe vleče za ušesa.«

● **Kaj bi po vašem mnenju morala storiti za svoje dete?**

»Sisoovski sistem delegatskega odločanja je podoben trgovini, kjer se uporabnik in izvajalec nadmodrujeta, kdo bo zase prigrabil več kolačkov. Vse bi bilo hitro urejeno, če bi se država pogolobila v določanje globalne osnove porabe, mi pa bi se potem dogovorili, kaj vsak Slovenec mora dobiti, kaj ne. S tem bi prišli do nujnega prestrukturiranja znotraj porabe.«

● **Kaj pomenijo za skupno porabo najnovejši protinflacijski ukrepi?**

»Dokaj neumno je, da tedaj po tem, ko so bili ukrepi sprejeti, še nismo dobili Uradnega lista, v današnjem Delu pa sem že prebral, da zdravstvo in izobraževanje ne bosta toliko omejena, kot je bilo rečeno. To pomeni, da vlada sploh ne ve, kaj dela. Podobna zmešnjava je bila že spomladi. Neprijetno je toliko bolj, ker so skupna poraba tudi ljudje, ki delajo v družbenih dejavnostih. Njihova organiziranost je zelo okorna. Šola, zdravstveni dom, vrtec se ne more spreminjati od danes do jutri, ampak rabi za to več let. Očitno so ukrepi plod poskusov ljudi, ki s prakso nimajo nobene zveze.«

● **Ukrajne bodo posledice?**

»In kakšne, če jih bomo dosledno uresničevali, pomenijo v prihodnjem letu za približno šestnajst odstotkov realno zmanjšanje denarja sisom družbenih dejavnosti. To je najmanj še enkrat več kot znašajo programi, ki niso z zakonom predpisani. Nastaja nora situacija: v sisih 95 odstotkov porabimo za to, da financiramo z zakonom predpisane programe, zdaj pa denarja niti za vse obvezne naloge ne bo. Kar imajo ljudje po zakonu pravico dobiti, bi morali od sisov iztožiti. Kako pa lahko iztožijo, če denarja ni, si še ne znam predstavljati. V gorenjskih sisih pripravljamo enoten predlog, kaj od nalog, ki po zakonu niso obvezne, bi s najmanj bolečimi posledicami lahko črtali iz programov posameznih sisov.«

● **Verjamete, da bo to res potrebno, da bodo zakoni zdržali?**

»Izkušnje mi pravijo, da ne bo mogoče. Leta 1983 so bile družbene dejavnosti v podobnem položaju. Posledice zadrževanja, ki smo jih opazili v Kranju, so bile dvojne. Realni osebni dohodi delavcev v družbenih dejavnostih so zaostali za 20 odstotkov za tistimi v gospodarstvu. Rabili smo dve leti in pol, da smo jih uskladjali. Razen tega praktično že pet let nismo zgradili nobenega objekta družbenega standarda. Problemi, tudi najbolj nujnega

Zakon o sanaciji ne ločuje organizacij združenega dela in sisov. V kranjski strokovni službi sisov so občinskemu pravobranilcu samoupravljanja naslovili vprašanje, ta pa ga je poslal naprej republiškem pravobranilcu: kako ukiniti sis ali zgubaria s področja družbenih dejavnosti. Šola, na primer, ki je edini vir prihodka sis, je v izgubi, sis pa ne sme zbrati denarja, da bi izgubo pokrili. Pismenega odgovora še ni, bo pa nekako v tem smislu: šola, zdravstveni dom, vrtec gre lahko v stečaj, sis pa naj bi ne šel, ker ne gre za pravo izgubo, ampak za izpad dohodka. Pred sodiščem bi moral dokazovati, da zaradi ukrepov države ni mogel uresničevati z zakonom določenih programov in izpad prihodka izterjati od države.

Čemu od tega, kar ne sodi v obvezni program financiranja interesnih skupnosti, se bo treba odrediti; ali enkratnim, začasnim socialnim pomočem, regresiranju oskrbnin v domovih upokoencev, ali kosu dela centra za socialno delo, subvencijam za otroke v vrtcih, skrajšanem programu vzgoje in priprave na šolo? Ali pa morda sofinanciranju društev in družbenih organizacij, zdravstveni preventivi, investicijam in investicijskemu vzdrževanju, kadrovskemu razvoju in informacijskemu sistemu, podaljšanemu bivanju v šolah, šolskim svetovnim službam, glasbenim šolam, varstvu vozačev, regresiranju prehrane in brezplačnim učbenikom, šoli v naravi, letovanju otrok, tekmovalnemu in vrhunskemu športu?

vzdrževanja, so se nakopili in ne vem, kdaj bomo zamujeno lahko popravili. Gradnjo osnovne šole na Planini smo skoraj izsilili. V dveh letih je nismo sposobni zgraditi, kar je žalostno. Žalostno je, ker vsaka zamrznitev porabe probleme je prihrani za odjugo in jih je potem, nakopičene, še težje in dražje reševati. Nisem kvalificiran, da bi ocenjeval učinek protinflacijskih ukrepov, gotovo pa pušanje stree na zdravstvenem domu ne bo najhujša posledica. Kakšne bodo moralne posledice, kakovost dela izvajalcev, je težko reči. Ob vsem tem gre v občini pravzaprav za majhne denarje. Vse, kar zbiramo z občinski prispevno stopnjo, je manj kot stanejo delovne skupnosti skupnih služb v kranjskem gospodarstvu.»

● **Protinflacijski ukrepi terjajo drugačno, bolj zategnjeno obnašanje pri potrošnji za skupno porabo. Kako to zahtevno nalogo izpeljati, da bodo posledice čim manj boleče?**

»Ne vem. Prvič: interventnim ukrepom sledijo navodila, ki jih za vsa področja še ni. Drugič: vlada spreminja ukrepe naslednji dan, ko so bili sprejeti. Ni jasno, do kam bodo spremembe segle. Tretjič: mesec dni po oddaji periodičnih obračunov ni znana rast primerljivega dohodka v Sloveniji, da bi lahko vedeli, s kakšnim denarjem do konca leta razpolagamo. Četrto: slišal sem govore, da se pripravljajo zakon ali predpis, ki bo za Slovenijo urejal skupno porabo samo za december. Razlog je 120 milijard dinarjev blokiranih presežkov, kar je enomesečni priliv sisov. Ne znam si predstavljati, da bi družbene dejavnosti v Sloveniji in tudi v Kranju lahko normalno poslovale, če en mesec ne dobijo denarja. Temu sledi izguba v zaključnem računu in nižje plače za zgubaše, ki lahko naredi sanacijski program samo tako, da jim sis da več denarja, ki pa ga ne sme... To je začara, j krog.«

● **Pa vendar, kako se obrniti ob morebitnemu izpadu?**

»Mogoči sta dva varianti. Navajeni smo že, da bodo blokirani presežki 7. januarja, ko neha veljati interventni zakon, sproščeni. V tem primeru se bo ponovilo leto 1985, ko smo v zaključnih računih sisov ugotovljali izgube in jih nato pokrivali s presežki. Če pa to ne bo tako, potem bo v Kranju okrog tri milijarde dinarjev dejanskega izpada, ki jih izvajalci ne bodo dobili. V tem primeru ne vem za rešitev.«

● **Kakšni so obeti za prihodnje leto?**

»Še slabši. Interventni zakon daje za osnovo za leto 1988 priliv v letu 1987, v zvezni resoluciji pa je govora o dovoljenem obsegu sredstev. Razlika znaša dve do tri milijarde dinarjev. Prihodnje leto tudi ne bodo več zunaj omejitev pokojnine in socialne pomoči, kot so bile letos. To pomeni bistveno skrženo rast za vse dejavnosti. Ker se delež upravičencev povečuje, pokojnine ne bodo mogle slediti dejanski rasti in ob tem, da večina upokoencev eno pokojnino že zgubila, se bodo začeli hudi socialni pretresi. Skratka, ne bo se izšlo. Vlada bo prisiljena po hitrem postopku spreminiti navodila, nato še zakon.«

● **V strokovnih službah računate vrednost letošnjih programov, kar bo osnova za izračun obsega skupne porabe za prihodnje leto. Kako kaže?**

»Čudno: ob 110 odstotkih več denarja (po interventni zakonodaji) naj bi izvajalec priznaval 120 odstotkov več za programe (po republiških navodilih o revalorizaciji) in pokrili 180-odstotno inflacijo. Zvezno vlado bi bilo treba predlagati za Nobelovo nagrado za ekonomijo.«

● **Ali pa vas?**

»Ko bomo januarja verjetno že vedeli, kaj realno imamo, bomo na Gorenjskem pripravili usklajen predlog, kako s prestrukturiranjem porabe, kaj bomo ukinitili, kaj manj financirali. Poskusili bomo izdelati tudi zahtevke za spremembo zakonov. Seveda pa vsako zmanjšanje solidarnosti, ki je sisoovska značilnost, povzroči večji pritisk na družinske proračune in osebni standard. Morda bo manj gneče v vrtcih, socialne posledice pa bodo najbrž zelo hude. V bistvu smo pred odločitvijo; če začnemo zakonodajno dosledno uresničevati, potem v treh mesecih povzročimo krah, če iščemo »rešitve in variante« pogojev, ne bomo videli nebeškega kraljestva. Skratka, zmešani smo, nič ne vemo, nismo sposobni ničesar predlagati, da ne bi izpadli neresni.«

H. Jelovčan

IVO ANTIĆ

Bes besed in pes pesmi

(Franci Zagoričnik: A na nas? DZS Ljubljana 1987)

Ugotovitev, da je Zagoričnik »prvi na Slovenskem, ki je poezijo privedel do samomora« (N. Gračar ob prejšnji Zagoričnikovi zbirki Sveder, 1983) je treba, kot vse kaže, razumeti v njeni relativnosti. Zagoričnik je poezijo pripeljal »do samomora«, do prazne beline papirja (»opus nič«), vendar je na tem robu ni zapustil (rob torej ni bil tudi rob). Absolutnost samomora bila »konec poezije«, toda Zagoričnikova pesniška produkcija se nadaljuje, kar nazorno dokazuje nova zbirka z naslovom A na nas? Rob torej ni konec, temveč »ov začetek«. Ali kot pravi Zagoričnik: »In vendar se vrne govornik/ z svojim upanjem morda.« (A na nas, str. 29; vsi nadaljnji cit. iz iste knjige), kajti »vse je DA in NE. Akrtati/... Da se razdret in uničiti/ in hoče bit še naprej kar je.« (str. 9).

Relativnost omenjenega »samomora« je seveda tudi v tem, da bi bil to predvsem in zgolj samomor Zagoričnikove poezije, ne

pa poezije »nasploš«, kajti splošne pesniške produkcije doma in po svetu se ta »samoukinitelj« ne bi niti dotaknila. Inertnost (to pa pomeni hkrati lenobo in vztrajnost) vitalistično-teroristične verizne avtoprodukcije sveta je, po vsem sodeč, nezlomljiva in ravnodušna celo do atomske katastrofe, ki jo sugerira naslov A na nas? Zdi se, da je prav dvojnost Zagoričnikovega kritičnega angažmaja, ki se usmerja navznoter, v avtokritiko lastne pesmotvorne pisave, in navzven, v kritiko svetovne družbeno-politične realnosti, resila njegovo poezijo z novim zagonom, potem ko se ji je razkrila relativnost in vmesnost skrajnega roba. Kritičnost do politične stvarnosti seveda predstavlja tudi določeno mimetičnost, zoper katero so se sicer borile nekatere modernistične in avantgardistične tendence.

Zagoričnik je tako do danes »presvedral« širok spekter pesniške pisave in jo razgrnil v nje-

nem kriznem prerezu. Ta »eliotovsko« vrtajoča meditacija, ki pa je manj slikovita kot Eliotova in se nagiba predvsem k pojmovnim definicijam, s svojim specifičnim kritičnim angažmajem vzdržuje stalno »obsežno stanje« (po naslovu zbirke iz 1969), ki je vztrajna nepomirljivost z dušičnimi konvencijami posameznikove in družbene v sakanjnosti. To pesniško delovanje se ne dogaja — kot pravi avtor — »toliko v pričakovanju SVOBODE/kolikor v vztrajnem/vrtanju prehoda/... v nadaljnji nič« (str. 31). Pri tem gre za razpadanje oblike in besede (»razkroj LOGOSA«, str. 28), toda ta uničevalski bes besed (»bes se da besediti«, str. 26) hkrati tudi obnavlja »uničeno« in zapisovalca zmeraj znova potegne na »prizorišča besede« (naslov cikla), v nove raziskave kljubovalnih možnosti poezije, tako da je celo sam presenečen: »Ne bi si bil mislil, /da me spet zanese/... proti kraju imenovanem tudi

Konec kjer je prav tako tudi Drugi Konec/ in vmes prostor Začetka in Nadaljevanja« (cikel Ponovna raziskava, str. 38). S temi ponavljajočimi se zagoni je pesnik »ponavljajoči se/ pes/ sem pes sem pesem!« (str. 71); »pasja« usoda tega nekonformizma pomeni vztrajanje v vsestransko vmesni poziciji, ki je po mnogocem paradoksalna ujetost med sveto in trivialno (»bog — kruh kurba na obroke«, str. 59), med »Onkraj« in »Tokraj« (»resničnost tudi Onkraj... resničnost Tokraj«, str. 28), med molitev in psovanje, med pritrjevanje in zanikanje (»za in proti svobode«, str. 48), med besedno mišljenje in mišljenje besed (analiza materiala), med Zahod in Vzhod (»Zahod in Vzhod se složno pripravata/ v Eno«, str. 64), med eksistencializem subjekta in tehnologijo avtorske pisave (osnovni pomen lat. bes. auctor je razmnoževalec), med »preživele« tradicijo, »presežno« avantgardo in postmodernisti-

čne tendence, se pravi poskušati biti v enaki razdalji »do vsega«, biti v vsem in hkrati poleg vsega, enako odprt in hkrati zaprt »za vse«, kar človeka uničevalsko »bogatiti« in rušilno »dviga«. V tem smislu je zgovorna tudi formalna zgradba zbirke A na nas? V prvem delu se po številčnem zaporedju kar prek meja ciklov vrstijo obsežni spevi v prostih verzih, na sredini jih »zastavi« konkretistično-vizualni cikel Vstanite v svobodo zakleti, nakar v drugem delu prevladujejo krajše, strogo kitično urejene pesmi (med njimi so tudi rimani soneti). Danes, v ožračju »postmodernističnega demokratizma«, seveda prav nobene pesniške oblike ni mogoče imeti za apriorno »zastarelo« ali »resnično aktualno«, tako da se vsaka dokazuje zgolj s svojo funkcionalnostjo v določenem avtorskem kontekstu. Pesnik se pač ravna po svojih trenutnih pesmotvornih potrebah, zato ni (več) presenetljivo, če nekdo, ki

velja za »avantgardista«, seže po sonetu ali če »tradicionalist« odpravi interpunkcijo; sicer pa je že Prešerna mogoče imeti za »začetnika« konkretistične pesniške analize (prim. »Kar je, beži/al' beg ni Bog?«). Zbirka A na nas? torej pomeni novo potrditev specifičnosti Zagoričnikove pesniške poti in njegovega mesta v slovenski poeziji, kjer se opredeljuje zlasti z izjemno doslednim antikonformizmom pesniškega mišljenja in njegove (samo)zapisovalske prakse, ki je »igra proti igri« (nasl. cikl.).

Omeniti velja, da je knjiga izšla v estetsko in vsebinsko nadvse ustrežni opremi Staneta Jagodiča. Niso namreč redke knjige, na katerih različni »opremljevalci« izživljajo svojo »modernost« do te mere, da so naslovne sprte z osnovno sproščilnostjo (npr. drobne črne črke na temnovijoličasti podlagi). Zato obravnavana knjiga deluje toliko ugodneje za oko.

NAGRADNA IGRA VSA GORENJSKA SMUČIŠČA

ŠTIRINAJST KILOMETROV ODLIČNE SMUKE

Zatrnik, smučišče na pragu Pokljuke, s katerim upravlja HTP Bled, TOZD Turizem in rekreacija, sprejme blizu štiri tisoč smučarjev na dan. Lani in predlani jim je bila sezona naklonjena, žičnice so se vrtele domala vse leto. Sedežnica in štiri vlečnice — najvišja vodi 1264 metrov visoko — vas pripeljejo na proge, kjer je prijetna smuka za smučarje vseh sposobnosti. Od Berjance, ki je dolga šest kilometrov, do 520 metrov dolge Plane II. Lani je na Zatrniku, ki skupaj premore blizu 14 kilometrov smučarskih prog, smučalo več kot milijon smučarjev.

Morda boste med njimi to zimo tudi vi. Pri todzu Turizem in rekreacija na Zatrniku vas sprašujejo:

Katerega leta je začel obratovati Zatrnik, smučišče na obronku Pokljuke?

Odgovor pošljite na kuponu do srede, 2. decembra, na Gorenjski glas, Moša Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno igro).

Petim, ki boste na vprašanje pravilno odgovorili in boste izžrebani, na Zatrniku poklanjajo pet dnevnih smučarskih kart. Ostalih pet srečnikov bomo izžrebali v naslednjem kolu.

Zelenica nagraduje

Na nagradno vprašanje, ki so ga postavili žičničarji na Zelenici, smo prejeli zajeten kupček odgovorov. Med njimi smo izžrebali pet in jih nagradili z dnevnimi smučarskimi vozovnicami za Zelenico. Nagradenci so: **Marija Rožič**, Partizanska 21, Tržič, **Ben Kristan**, Lipce 3, Blejska Dobrava, **Roman Šalamon**, L. Horvata 5, Kranj, **Mateja Ovsenek**, Križe 177, Križe in **Franci Jalen**, Tenetiše 56, Golnik.

Cestitamoi!

KUPON GORENJSKI GLAS

Primek in ime

Odgovor

Peter Štirn z Jezerskega je bil v naši nagradni igri izžreban in je te dni dobil par Elanovih tekaških smuč. Prvi, da se doslej ni ukvarjal s tekmo na smučeh. Sreča pri žrebu pa mu je dala misliti in mogoče se bo že to zimo prvokrat zapodil po snežnih poljanah. — Foto: F. Perdan

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Lestvico lahko poslušate na **dlu žiri** v sredo, 2. decembra ob 18 uri. Pred lestvico bo od 16 ure naprej naš gost v studiu **Marijan Smode**. Z njim se boste lahko pogovarjali po telefonu.

Domača lestvica

1. Agropop — Samo milijon nas je
2. Obvezna smer — Maj
3. Marijan Smode — Ančka
4. Doris Dragović — Tužna je noč
5. Gu-gu — Čau bau
6. Mišo Kovač — Ja nemam više različja
7. Vlado Kreslin — Še je čas
8. De Gazelas — Ritem v zraku
9. Simona Weiss — Zadnji ples
10. Tereza — Zapjevajmo prijatelji

Lestvico pripravljajo in ureja Nataša Bešter.

Novi predlog: **Novi fosili — Okreni se, idi**

Tuja lestvica

1. Los Lobos — La Bamba
2. Saphir — I feel good
3. U 2 — I still haven't found
4. Michael Jackson — I just can't stop loving you
5. Madonna — Laisla Bonita
6. Fery Aid — Let it be
7. Sussane Vega — Luka
8. Whitney Houston — I wanna dance
9. David Bowie — Never let me down
10. Starship — Nothing's Gonna stop us now

Novi predlog: **The Fans — Ole, ole**

KUPON

Domača pesem

Tuja pesem

Moj naslov

Novi predlog

Glasovnico izrežite in jo v sedmih dneh na dopisnici pošljite na naslov: Radio žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 žiri.

Med glasovalci bomo pri vsaki oddaji izžrebali nekoga, ki bo dobil ploščo, vse ostale glasovnice pa bomo shranili in vsake tri mesece izžrebali glasovalca, ki bo gost v našem studiu in bo izbral glasbo. Gorenjski glas pa bo vsakega pol leta izžrebancu poklonil polletno naročnino.

Tokrat smo izžrebali **Tanjo Likar**, Trebija 4, 64224 Gorenja vas.

Nagradna križanka

Pavle Šoltes, Krožna 4/III, Koper.

Rešitve prejšnje križanke: psihiatrija, Arto, August Strindberg, sholar, igman, ilo, tora, Arno, norton, id, Konsalik, ea, Rok, ts, Ita Rina, Lvov, nečastnost, očitanje, stih, ua, žanr, kara, Čabar, enka, osolek, rana, vnema, Brandt, Pietro, eh, otisk, Arno!, karate, sla, aki, elektromotor, raj, resa, Dragan.

Naša Klavdija je izžrebala naslednje reševalce: 1. nagrada: **Tinka Križaj**, Krakovo 2, Naklo; 2. nagrada: **Marija Pikelj**, Gorenjska 10, Radovljica; 3. nagrada: **Janko Goričan**, Pavle Medetove 19, Naklo; **Jelka Rakuš**, Ljubljanska 17, Bled in

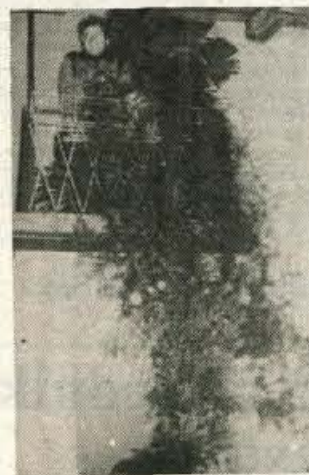
Lažni podatki zavirali delo

Jesenjska komisija za ugotavljanje izvora premoženja je v svojem dvehletnem obdobju preverila izvor premoženja 152 občanom, od teh sta bila 102 primera taka, ki sta takoj lahko dokazala legalen in družbeno priznan način pridobitve. 50 primerov je bilo takih, da je komisija r. . . rala zbrati obsežnejše podatke in se na podlagi teh v šestih primerih odločila, da izda sklep o uvedbi posebnega postopka, v 29 primerih pa je preverjanje zaključila, ker so ugotovili, da dohodki teh posameznikov v celoti pokrivajo izdatke. V »postopku« jesenjske komisije za ugotavljanje izvora premoženja pa je še vedno 15 občanov.

Člani komisije med drugim ugotavljajo, da občani pošiljajo kup anonimnih in polanonimnih prijav, ki so v večini zgolj »napihovanje« ali pa zlonamernosti, občani vse premalo odgovorno sodelujejo, tudi tisti, ki so v postopku. Nerazumljivo pa je tudi ravnanje nekaterih organizacij, od katerih komisija zahteva določene podatke, saj vse preveč zavlačujejo z dogovori ali posredujejo celo lažne ali nepopolne podatke in tako ovirajo delo komisije.

Glas, 1974

NAJDALJŠI GORENJSKI ASPARAGUSI NAMESTO KURJEKOV — SLADKOR

Tretji najdaljši asparagus na Gorenjskem smo našli pri Mojci Ogris na Oprešnikovi 1, v Kranju. Pravzaprav kar dva asparagusa: eden meri v dolžino 2,93 m, drugi pa 2,83 m. Ni sta tako košata kot Uraničeva iz Žej pri Komendi, toda dolžina velja. Mojčina asparagusa sta stara že več kot deset let. Enega je »poverbala« po moževi mami, drugega ji je pa dala sestra Cvetka iz Tržiča. Njej ni in ni hotel delati, ko ga je pa Mojca dobila v roke, se je pa hitro opomogel. Nerodno je le zaradi te izredne dolžine. Poleti ji visita čez balkon, pozimi ju pa da na vrh omare in še malo po tleh zvije... Vse do zmrzali pusti asparaguse zunaj, kajti če so predolgo na toplem, podivjajo, pravi Mojca.

Ko je bila še mama, je bilo vedno vedro kurjekov pri hiši, na Gorenjskem pa so jih zdej z umetnim gnojilom in substralom gnojili. Pa s sladkorjem! Sladkor enostavno posuje po zemlji in zalije z vodo. Tako dela že leta, in kdo ve, morda je prav to »sladko življenje« krivo za tako dolžino asparagusa...

D. Dolenc

NAGRADNA KRIŽANKA

GLAS	ČETRTLETJE	SLOVENSKI PREGOVOR	ODISEJEV OTOK	VLAJK PRI STISKALNICI	MARIBORSKI BALETNIK IN KO-REOGRAF OTIRIN	ZADOLŽITVE, OPRAVILA	SUROVINA ZA BARVE	AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	ANDREJ SMOLE	GORA V BOSNI: NAD LVALJSKIM POLJEM	STANJE ZA MAKNUENSTI MEDVA	MESTO NA JUŽ. TI-ROLSKEM	ANTON LAJOVIC	NAJVEČJE JEZERO V JUŽNI AMERIKI	NOVOST, NOV POJAV	BARVA IGRALNIH KART	
	OBLINA, ZAKRIVLJENI DEL							BOLNIK Z NADUHO									
	PAPESKA DRŽAVICA							RANA OD STRELA									
	ŠAHIST KARPOV							JOSIP JURČIČ	GERMAN OREL				TRENJE				
	NEVARNI OBOLENJE			NORDIJSKA MORJA	TOVARNA OLJA	LETNI GOZDNI POSEK			IZDELAV GODAL IZ CREMONE				PISATELJ ŠORLI				
	BERBERSKI NAROD V ZAHODNI SAHARI							PRODAJALNA MESA								ZNAČAJ, NRVANOST	
	PLOŠČ MERA		NAPAD NA POLITIKA	TKANINA ZA JADRO						MADŽ. SLIKA DATELJ (-GROFICA MARICA-)			LUTKAR SIMONČIČ				
	POULIČNO GLASBILLO					TURSKI REFORMATOR AIATURK	RIMSKI ZALOŽNIK HITRA TEKAČICA IZ GR. MITOL.						PRIPADNIK SCITOV				
GLAS	ZAJEČAR VRSTA UGANKE			TEKSTILNI IZDELEK	OSKAR KOGGJ								ŠPANSKA REKA			SL. PIŠEC (JANKO)	
	ITALI POLITIK MORO				PEVKA JUVAN BRUSNI KAMEN				SLIJSKA VITEŠKA IGRA					ANDREJ STOJAN		PREBIV BERLJE	
	UŽVALEK MAMIL									ŠVICARSKI SMUKAČ (SILVANO) PTIČ Z RUM KLJUNOM					SPREM-LEVALCI EROSA	SLOV. REVJA ZA ŽENSKO	
	ETIOPSKI PLEM. NAZIV			REKA NA KAVKAZU	TUR. MESTO OB IZLIVU MARICE												
	HRV. REŽISER IN PEDAGOG (BRANKO)								ROBNA RAŠTINA								
	RAZVALINA					SVETIŠČE HRAM	SLAVKO FRAS						RIMSKI CESAR	KRILOV IVAN			
	REKA, KI TEČE SKOZI FIRENCE						NAJ.V. VRH V KARA-VANKAH						KURIRSKA STRGALKA	TONA			
	NIZOZEM. IME REKE MEUSE						STRASTEN PRIVR-ŽENEC								RIMSKO ŠTEVILO '01		GLAS

Pismo zaupanja

Zakaj in komu je namenjeno?

Pismo zaupanja je oblika za hitro in enostavno plačilo večjega števila položnic in temelji na obojestranskem zaupanju in odgovornosti. Namenjeno je imetnikom tekočih računov in žiro računov pri LB-TBG Kranj.

Kako poslovati s pismom?

V ovojnico pisma spravite položnice (to lahko opravite doma ali v banki), katere želite plačati, na hrbtni strani pa vpišite oziroma označite:

- število vašega tekočega računa ali žiro računa, katerega bo banka bremenila za skupni znesek položnic in obračunano provizijo
- podpis
- način prevzema potrdil o plačilu

Kako pismo izročiti banki?

Pripravljeno pismo boste izročili banki na posebej označenem okencu brez čakanja. Ob predaji boste prejeli potrdilo, da ste pismo res oddali.

Kaj pa potrdila o plačilu?

Banka bo plačila opravila isti dan, ko boste banki izročili pismo. Potrdila o plačilu pa boste kasneje prevzeli v banki, ali pa vam jih bo banka poslala po pošti.

Ali je to vse?

Skoraj vse — le na zagotovitev kritja na računu vas želimo še opozoriti, ker v nasprotnem primeru banka položnic ne bo opravila.

Poenostavimo naše sodelovanje!

S pismom zaupanja si boste prihranili svoj dragoceni čas ter prispevali k odpravljanju čakalnih vrst pred bančnimi okenci.

Čestita občanom in ustanoviteljem za Dan republike.

10 Ijubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske

Planica kandidira za svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah

Na Jesenicah — prvi »da«

Jesenice, 24. novembra — Jeseniški izvršni svet je na današnji seji podprl predlog Smučarske zveze Jugoslavije za kandidaturo svetovnega prvenstva v nordijskih disciplinah leta 1991 ali 1993 v gornjesavski dolini, sicer pa bodo o tem odločili zbor občinske skupščine na januarjem zasedanju. Podoben postopek poteka tudi v radovljiški občini.

V gornjesavski dolini so pred leti razmišljali, da bi skupaj z obmejnimi področji Avstrije in Italije organizirali zimske olimpijske igre, potem so prišli na dan s pobudo o izvedbi svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah, še najresnejši pa je, kot kaže, predlog Smučarske zveze Jugoslavije, da bi v tem delu Gorenjske, od Planice do Bleda, organizirali leta 1991 ali dve leti kasneje svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah. Smučarska zveza je za prizorišče predlagala gornjesavsko dolino iz več razlogov: eno je bogata športna tradicija, drugo, že zgrajene športne naprave v Tamarju, tretje, velike izkušnje pri organiziranju pomembnih mednarodnih tekmovanj in tudi svetovnih prvenstev, četrto, dobre prometne zveze in zadostne prenočitvene zmogljivosti (na območju med Planico in Bledom je okrog 15 tisoč ležišč, od teh večina v hotelih). Vsi športni objekti za svetovno prvenstvo so v dolini Tamar. Planiški skakalnici, 70 in 90-metrski, bi bilo treba preurediti, vse tekaške steze so že trasirane in delno zgrajene, potekajo pa iz Tamarja do Kranjske gore in prek Rateč nazaj v Planico. Na odseku od Kranjske gore do Rateč je predvideno tudi umetno zasneževanje, cilj in štart tekov pa bi bila v izteku 190-metrski letalnici. Če bi v Tamarju primanjkovalo snega, bi vsa tekmovanja izvedli na Pokljuki.

Za 38. oziroma 39. svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah je šest kandidatov, poleg Planice še Thunder Bay (Kanada), Harrachov (ČSSR), Val di Fiemme (Italija), Sapporo (Japonska) in Falun (Švedska). Kdo med temi kandidati ima več možnosti, je za zdaj težko reči, vse pa bo jasno junija prihodnje leto, ko bo v Istanbulu kongres Mednarodne smučarske federacije. Ne glede na to pa si je Smučarska zveza Jugoslavije že postavila tekmovalne cilje — dve kolajni in dve uvrstitvi do šestega mesta. Prireditve naj bi po zdajšnjih cenah veljale 1,2 milijarde dinarjev, v to pa niso všteti izdatki za izgradnjo športne dvorane v Kranjski gori, pošte in tiskovnega središča ter drugih naprav, ki bi jih bilo še treba zgraditi do svetovnega prvenstva.

Ivršni svet je soglasno s kandidaturo Smučarske zveze Slovenije, saj bo prireditve dobra reklama za gornjesavsko dolino, hkrati pa je tudi zahteva, da mora prvenstvo spodbuditi gradnjo nekaterih objektov, ki jih v gornjesavski dolini že dolgo pogrešajo.

C. Zaplotnik

Clansko moštvo Kolesarskega kluba Sava ima novega trenerja

Bojan Udovič naslednik Francija Hvastija

Kranj, 25. novembra — Po odhodu glavnega trenerja kolesarjev Save Francija Hvastija se je upravni odbor odločil, da bo njegov naslednik trinidesetletni Bojan Udovič. Skrbel bo za strokovno delo v klubu, sam pa bo treniral članske vrste.

Če se nekdo iz pionirja v kolesarstvu prebije v člansko vrsto v reprezentanci, in nato še do trenerja, to ni malo. Tako pot je ubral Bojan Udovič, trinidesetletni Kranjčan, ki je po odhodu Francija Hvastija prevzel skrb za člansko moštvo Save in usklajevanje dela vseh trenerjev. Ne bo lahko, čeprav je bil Bojan izreden kolesar.

Tekmovalno kolesarsko pot je začel pri Savi kot pionir. Ko je vstopil v članske vrste je bil vsa leta tudi reprezentant.

»Največji uspeh smo kot jugoslovanska kolesarska ekipa dosegli leta 1980 na letnih olimpijskih igrah v Moskvi. Z osmim mestom smo dosegli najboljšo jugoslovansko uvrstitev na olimpijskih igrah. Takrat smo vozili Bojan Ropret, Vinko Polončič in jaz, rezerva je bil Matjaž Zanoškar. To osmo mesto mi bo vedno ostalo v spominu. Od tekmovalca sem se poslovil leta 1983 kot državni cestni prvak. Kmalu sem kolesarsko pot nadaljeval kot poklicni trener savskih mladincev. Prav ti so pokazali velike uspehe. Franci Hvasti je odšel kot zvezni kapetan v Avstrijo in sam sem po nasvetu upravnega odbora KK Sava prevzel trenersko delo v članski ekipi. Hkrati sem odgovoren za celotno delo ostalih trenerjev. V članski vrsti so: Marko Polanc, kapetan ekipe, olimpijska kandidata Aleš Pagon in Aleš Tajmahajster, Janez Lampič, Aleš Galof, Benjamin Žumer, iz JLA pride Franci Ahačič, v JLA je Aleš Kalan, v JLA pa odhajata Borut Ječnik in Denis Čemažar. S pripravami smo začeli s šestimi člani. Seveda vadijo tudi ostali. Naše zimske priprave bodo potekale po ustaljenem programu. To bo splošno nabiranje moči, teka na smučeh, priprave na snegu in morju. Nato bomo spet kolesarili. Dva naša člana naj bi bila na letni olimpijadi v Seulu, na vseh državnih prvenstvih pa štartamo na prva tri mesta. To je cestno državno in republiško prvenstvo, gorsko prvenstvo in dirke na dirkališčih. Mladince trenira Matjaž Zevnik, Bojan Ropret pa ima na skrbi bazo, pionirsko kolesarsko šolo.«

D. Humer

Občni zbor kranjskih planincev

Marljivi v dolini in gorah

Kranj, 25. novembra — Včeraj so se zbrali na 40. povojnem običnem zboru člani Planinskega društva Kranj, ki združuje prek tri tisoč ljubiteljev gora. Ugotovili so, da se je društvo približalo vrhuncu, zato želijo v prihodnje ohraniti doseženo raven. Društvo bo še naprej vodil Franc Ekar, za podpredsednika pa so izvolili Franca Rakoveca in Franca Benedika.

Udeležence zbora, med katerimi so bili poleg planincev tudi gostje, je pozdravil dosedanj predsednik PD Kranj Franc Ekar. Kakor je naglasil v poročilu, se je društvo približalo optimalnim dosežkom tako pri gospodarjenju v planinskih postojankah kot pri delu članstva.

Pionirski odsek usmerja delo planinskih sekcij in krožkov v devetih osnovnih šolah. Izvedel je 10 skupnih izletov in zagotovil udeležbo na štirih spominskih pohodih. Na njih so mlade vzgajali za tovarštvo in pravi odnos do okolja. **Mladinski odsek** je v lanskem šolskem letu pripravil 22 izletov, med katerimi je bilo nekaj večdnevni. Planinsko šolo je obiskovalo 18 članov, trije pa tečaj za mladinske vodnike. Letos so doslej bili na 4 turah. **Odsek za hojo in vodništvo** je s svojimi 33 aktivnimi člani vodil vrsto izletov, katerih se je lani udeležilo 774 planincev in letos skoraj toliko. Organiziral je tudi vodniški tečaj za gorenjske planince, med katerimi jih je 10 bilo iz Kranja. **Alpinistični odsek**, ki ima 22 alpinistov in 16 pripravnikov, je v alpinistični šoli izobraževal 18 tečajnikov. Nekaj članov je lani in letos uspešno sodelovalo v več odpravah po tujih gorah. Po uspehih sta izstopala alpinist Tomo Česen in plezalec Srečo Rehberger. **Odsek za pota in markiranje**, v katerem deluje 6 planincev, je popravil jeklenice, nameščal tabele z napisi o smeri hoje ter obnovil markacije na več poteh. **Odsek za propagando** je sodeloval pri organizaciji 3. festivala alpinističnih filmov in poskrbel za številna predavanja po šolah in vrtih. Veliko dela pa je imela tudi **postaja GRS**, v kateri je 60 aktivnih reševalcev. Lani in letos so imeli 18 reševalnih akcij, skrbeli so za varnost smučarjev na Krvavcu, svoje znanje pa so dopolnjevali na 6 seminarjih.

Na zboru so imenovali dolgoletnega planinskega aktivista Cirila Hudovernika za častnega predsednika PD Kranj. Podelili so 17 znakov PZS in 7 znakov GRS, Franc Benedik pa je prejel srebrni znak PZJ.

S. Saje

Srečko Paul iz Kroke in Nikica Božinovič z Golnika prejela Bloudkovi plaketi

Športu se spleča marsikaj žrtvovati

Kranj, 23. novembra — Sedemnajst Bloudkovihih plaket so podelili pretekli petek v Nazarjih. Med dobitniki sta tudi dva Gorenjca: Srečko Paul iz Kroke in Nikica Božinovič z Golnika. Oba sta športu žrtvovala lep del življenja, tako po organizacijski kot po tekmovalni plati. Plaketa ju obvezuje, da bosta športu zvesta, dokler bosta zmogla.

Marsikaj je počel in še počne 54 letni Kropar Srečko Paul, visokokvalificirani strojni ključavničar, že 28 let zaposlen v Iskri Mehanizmi Lipnica. Telesna kultura sta njegova največja strast, nikoli pa ne odreče, če je treba sodelovati v družbenopolitičnem življenju Kroke ali širše, pa naj gre za krajevno skupnost ali družbenopolitične organizacije ali za gasilce. Njihov zavzeti član je. Vsa leta od ustanovitve dalje je predsednik ali podpredsednik domačega Partizana oziroma njegovega naslednika Športnega društva Plamen, zaupali pa so mu tudi dolžnost podpredsednika Odbojarske zveze Slovenije. Mnoga priznanja je prejel: mladostniško sodelovanje s partizani in za obnovo domovine, za kasnejše telesnokulturno in družbenopolitično udejstvovanje doma, v radovljiški občini in zunanj. Prejel je že tudi zlato značko Stanka Bloudka.

»Zaradi sodelovanja v športu in na drugih dolžnostih mora doma marsikaj počakati, vendar me domači razumejo. Ko človek prejme takšno priznanje, kot je Bloudkova plaketa, na vse to pozabi. Prijetno je biti ponosen, da prideš med take izbranec,« je menil Paul po prejemu plakete.

»Moj mladostniški šport je bila odbojka. Leta 1946 sem jo začel igrati po zaslugi profesorja telesne kulture Toneta Šmitka, ki je skupaj z bratom Janezom v letih 1936 in 1937 Kroparje kot prve na Gorenjskem zastupil z odbojko. Do leta 1974 sem jo aktivno igral, potem kot trener pripeljal prvo kroparsko moštvo v prvo slovensko ligo, nato pa preživel z mladimi odbojkarji na lipniški osnovni šoli najboljša trenerska leta. Užitek je bilo delo z mladimi. Dvakrat smo sodelovali v finalu pionirskega osnovnošolskega tekmovanja Slovenije: enkrat smo zmagali, enkrat pa smo bili peti. Naredil sem izpit za republiškega odbojarskega sodnika, leta 1978 pa še za zveznega. Razen tega sem republiški sodnik za klasične in alpske smučarske discipline. Smučarja je bila moja druga strast. Tekel sem in predvsem skakal, bil v mladinski državni reprezentanci skakalcev iz kropske generacije, v kateri so bili še Marjan Gašperšič, Slavko Škreb, Zdravko Petrač in Andrej Resman. V reprezentanci sva si bila najhujša konkurenta z Lojzeto Gorjancem, pa tudi z Jožetom Kavarijem, Ulčarjem in Vovkom z Bleda, itd. Bili smo generacija,

katero vzornika sta bila Langus in Zidar,« opisuje to plat svojega življenja Srečko Paul. Še bogatejša je organizacijska: vodil je odbojarske tekmovalne komisije v Radovljici in republiki, ko je šlo za obstoj ali propad te igre in tu sta z Jeseničanom Srečkom Strajnarjem opravila veliko delo. Od začetka je bil do nedavna član osrednjega odbora za prireditve. Po poteh partizanske Jelovice, vsa leta pa vodi tekmovanje ekip rezervnih starešin in mladine.

»Kot rokometni sodnik sem zelo strog in blag,« se je ob vprašanju, kakšen rokometni sodnik je, nasmejal Nikica Božinovič z Golnika. »Vedno sem ostro kaznoval tisto, kar je bilo v rokometu nasilnega, kar je škodovalo tej igri, blažje in dobronamerno pa sem ocenil prizadevanja, da bi bila igra čim boljja. Težko dojamem, da bi moški rokomet v Kranju skoraj zamrl. Ženski je boljši po zaslugi Dupelja in Preddvora. Menim, da mora Kranj v ženski ligi obdržati vodilno mesto in se brez kvalifikacij uvrstiti v II. ligo. Gorenjskemu rokometu škodi pomanjkanje strokovnih delavcev, navdušenja za to igro po osnovnih šolah. Ženski rokomet se drži po zaslugi dveh, treh prizadevnih učiteljev, ki so obenem tudi dobri trenerji. Kranj pa je poln talentov, ki uhajajo. Vendar, če želiš v športu nekaj zgraditi, moraš biti zaljubljen, če ne kar nor na šport. Takih ljudi nam manjka. Kako dobro so v Kranju igrali rokomet dr. Drago Petrič, Peter Bevk, Bernard, Milan Juvan, Peter Colnar, Ankele, Krampl, pa sestri Ankele, Mira Udovčeva, Bregarjeva, Rajgljeva, Kristanova in še nekatere (ta hip se jih ne spominim) med dekletji. Jaz rokomet ne bom pustil, pa če živim še 50 let. Zamerim nekdanjim igralcem, da so na rokomet tako hitro pozabili. Lahko bi pomagali.

Nikica je doma iz Tivta v Boki Kotsorski. Nad 30 let je že na Golniku. Navdušen nad igro z žogami je opustil nogomet in se navdušil za rokomet, ki so ga takrat na Gorenjskem dobro igrali. Sam ni bil nikdar posebno dober igralec, vendar je živel zanj, kot organizator, kot sodnik najvišje kakovosti, pa rokometni funkcionar na Golniku, na Gorenjskem, v Sloveniji, Rokometni zvezi Jugoslavije in sodniški organizaciji. Piščalko je opustil in otožen postane, ko se spomni poslovlina sojenja. Je še kontrolor sodnikov, vzgojitelj mladih, član predsedstva Rokometne zveze Slovenije. Kot odlični sodnik je po priporočilu naše osrednje zveze tri leta sodil v italijanski ligo.

»Soditi je težko. Sodnik je lahko človek, ki je voljan žrtvovati za to svoj prosti čas, ki je človek s popolnimi moralnimi kvaliteta in ugledom. Samo ob takih sodnikih lahko rokometna igra kakovostno napreduje,« pravi Nikica. Po njegovem bi bila izredna škoda, da bi v rokometni organizaciji zapravili tisto, kar je zgrajenega.

»Zaradi tega, ker cenim Bloudka kot izjemnega človeka, ki je živel in umrl za šport in je tik pred smrtjo z vso odgovornostjo pisal prijateljem v Kolašin, da ne more k njim, ker mu odpoveduje srce, sem njegove spominske plakete izjemno vesel. Veselje delim z vsemi, ki so mi omogočali in pomagali pri mojem delovanju: na delovnem mestu, na Golniku, v rokometni in sodniški organizaciji. Če zaradi te plakete moram delati, dokler bom zmogel.«

J. Košnjek

Sliki: F. Perdan

V štirih panogah že končali

Kranj, 25. novembra — Na letošnjih občinskih sindikalnih športnih igrah Kranja so zaključili s tekmovanjem v balinanju, malem nogometu, kegljanju in rokometu. V balinanju je nastopilo osemnajst ekip. **Vrstni red:** 1. IBI 100, 2. Merkur 93,3, Iskra Telematika 86,7, 4. Sava 80, 5. Iskra Kibernetika.

V malem nogometu je v finalu za prvo mesto Iskra Kibernetika I premagala Planiko. **Vrstni red:** 1. Iskra Kibernetika I, 2. Planika, 3. Kibernetika II, 4. Tekstilindus I, 5. Iskra Telematika TV.

Močna je bila tudi udeležba v kegljanju. V obeh kategorijah je nastopilo kar petdeset ekip. **Ekipni vrstni red — moški:** 1. Kibernetika I, 2. ETP, 3. Tekstilindus, 4. CP Kranj, 5. Iskra ERO; **ženske** — 1. Tekstilindus, 2. Sava, 3. CP Kranj, 4. IBI, 5. Kokra; **posamezno moški** — 1. Bergant (Tekstilindus), 2. Zalogar (Iskra), 3. Suštaršič (Tekstilindus), 4. Benedik (Kibernetika), 5. Giacometti (Petrol); **ženske** — 1. Jerala (Tekstilindus), 2. Jošt (CP Kranj), 3. Zajc (Sava), 4. Pirc (IBI), 5. Virant (Sava).

V rokometu za ženske sta nastopili dve ekipi. Telematika je premagala Iskra ERO z 9 : 6. V moški konkurenci je nastopilo deset ekip, prvak pa je Tekstilindus. **Vrstni red** — 1. Tekstilindus, 2. Kibernetika, 3. Prosveta OŠ Lucijan Seljak, 4. Gorenjski tisk, 5. Iskra ERO.

Po petih panogah je ekipni vrstni red: 1. Kibernetika, 2. Planika, 3. Tekstilindus, 4. Telematika, 5. Elektro Kranj, 6. IBI, 7. Kokra, 8. Gradbinec, 9. OŠ J.B. Tito, 10. IKOS.

D. H.

V tej sezoni devet tekaških centrov — Kranj, 25. novembra — V tej zimski sezoni bodo za potrebe rekreativnih smučarskih tekačev v Kranju organizirali devet urejenih centrov. Odbor za množični šport in športno rekreacijo pri ZTKO bo te centre in ureje ne proge financiral po zmogljivosti, urejati pa jih bodo začeli takoj, ko bodo to dopuščale snežne razmere.

Centri bodo v Senčurju, na Kokrič, pri ŠD Jakob Štucin, v Dupljah, v Mavčičah, v Cerkljah, v Stražišču, Podgorju in Preddvoru. Da bodo tekaške smučarske proge res dobre jih je treba dobro preteči in prehoditi. Tekalci naj v smučinah ne puščajo cigaretnih ogorkov in ostalo nesnago. Po progah ne hodite brez tekaških ali alpskih smuč.

D. H.

Vabila, obvestila, prireditve — V Škofji Loki dvoransko prvenstvo lokostrelcev — Lokostrelski klub Senčur prireja v nedeljo, 29. novembra, v počastitev dneva republike, ob 9. uri odprto prvenstvo v lokostrelstvu v disciplini indoor 18 metrov. Tekmovanje bo v Škofji Loki v športni dvorani Poden. (D. H.)

V Križah tekmovanje v namiznem tenisu — Občinski sindikalni svet Trzič prireja v sodelovanju s TVD Partizan Križe ekipno sindikalno praznično prvenstvo v namiznem tenisu. Prijave sprejemajo še danes v pisarni TKS Trziča ali jutri, uro pred začetkom tekmovanja. Tekmovanje bo jutri ob 8. uri v telovadnici v Križah. — J. Kikel

TSK Triglav Gašper Kordež in predsednik kluba Miloš Martinovič

V reprezentanci sedem tekačev Triglava

Kranj, 25. novembra — Prvi sneg v nižinah predvsem razveseljuje in spodbuja tekače na smučeh. Tako včasem je tudi pri smučarskem tekaškem klubu Triglav iz Kranja. O njihovi načrtih v tej sezoni sta pripovedovala poklicni trener Gašper Kordež in predsednik Miloš Martinovič

Ni lahko vsega doseči samo s treningi v naravi. Prve snežne padavine v nižinah zato dajejo nove spodbude vsem. Kaj pričakujejo od letošnje smučarske tekaške sezone pri TSK Triglav iz Kranja? Na to sta odgovorjela poklicni trener Gašper Kordež in predsednik kluba Miloš Martinovič. Smučarski tekači in tekačice Triglava imajo v svojih vrstah sedem reprezentantov. Pokrovitelja tekačev Triglava sta Tekstilindus in Gozdno gospodarstvo Kranj. V veliko pomoč pa jim je tudi ZTKO Kranj.

»V našem klubu imamo skupno osemdeset tekačev in tekačic. V članski A reprezentanci so Ivo Čarman, Matej Kordež in Mitja Kolman, v planiški tekaški šoli so Borut Nunar, Jure Šorli in Andrej Zupan, v mladinski planiški šoli pa je Andrej Ažbe. V našem klubu so trenerji še Franci Ažbe, Marjan Tepina, Bojan Kožuh, Lojze Katrašnik, Tomo Koprivnjak pa je kondicijski trener. Začeli smo v prehodnem obdobju aktivnega treninga, aprila na snegu na Jelovici. Maja so se nato začele kondicijske priprave s tekem po Udinborštu. Tu smo trenirali šestkrat do desetkrat tedensko. Treninge na rolkah smo imeli v Besnici. Naši pionirji in pionirke so bili tudi na sedemdnevni skupni pripravah v našem pionirskem taboru v Premanturi. Ostali pa so po ciklusu vadili doma, reprezentantje pa v reprezentanci vrstah. Cilj v tej sezoni je, da bi se uvrstili kak tekmovalce na olimpijado v Calgary, ostali pa naj bi dobro reprezentirali naš smučarski tek. Od ostalih pa pričakujemo osvajanje državnih in republiških prvenstev. Pionirke in pionirji naj bi spet osvojili vseekipni pokal Žita. V tej sezoni bomo organizatorji pionirskega državnega prvenstva v februarju na Jezerskem. Prvo tekmo bomo imeli s skupnim štartom mladincev in članov 19. decembra na Jezerskem. Potem bo še tek za pokal Jezerskega in memoriala Tomaža Beštra. Novost v tej sezoni je tudi tekaška turneja po Sloveniji na koncu sezone. To bo pet tekem. Prva bo na Jezerskem, nato pa na Pokljuki, Krvavcu, Rogli in na Voglu.«

D. Humer

Od tekme do tekme

Selekcijski turnir za pionirje in pionirke — Partizan Škofja Loka je priredil selekcijski namiznoteniški turnir za pionirke in pionirje. Tekmovalo je 29 pionirjev in 10 pionirk. Med pionirji so bili najboljši Boštjan Rant in Domen Poljanec (Partizan) ter Igor Benedičič (Železniki), med pionirkami pa Vesna Bernik (Partizan) in Nataša Mohorič ter Mojca Floriančič (Železniki). — J. Starman

Pokal Gorenjcu z Bleda — Jeseniški kegljaci na ledu so priredili 32. slovenski pokalni turnir v počastitev praznika republike. Pokal je z 22 točkami osvojila ekipa Gorenjca z Bleda pred Gradbincem in Vatrostalo z Jesenic. Tekmovala so moštva z Jesenic, Rateč, Žirovnice, Bleda in Ljubljane. — J. Rabič

Aktivni tržiški šahisti — Po uspešni simultanki s Korčojem so tržiški šahisti obiskali kolege v slovaškem mestu Kežmarok. V vsakem moštvo je bilo 12 šahistov, zmagali pa so Trzičani z 86,5 : 57,5. Najuspešnejši posamezniki dvoboja so bili Srečo Mrvar, Pavel Loc, Andrej Loc, Hudy, Roblek, Tropp, itd. Prihodnje leto bodo slovaški šahisti gostje Trzičanov. Na rednem društvenem turnirju pa je zmagal Ravnik pred Mrvarjem in Andrejem Locem. — J. Kikel

Skupščina občine Kranj in
družbenopolitične organizacije
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških
starešin

čestitajo
delovnim ljudem

za dan republike — 29.
november — in jim želijo še
nadaljnjih uspehov pri
gradnji socializma

Mizarstvo in profiliranje
lesa

OVSENIK

Kranj, Jezerska c. 108 c
tel.: 064/35-770

čestita cenjenim
strankam in občā-
nom Gorenjske za
praznik republike —
29. november.

ALI ŽE
VESTE

da imajo v Murkini prodajalni ELGO v
Lescah UGODNO PRDAJO
MIKROVALOVNIH PEČIC ZA DINARJE.
Dobro pa so založeni tudi s kristalom,
steklom, porcelanom, belo tehniko in
akustiko. Vse blago je možno kupiti na
kredit.

Industrija bombažnih izdelkov

specializirana delovna organizacija za izdelavo
žakardskih tkanin za notranjo opremo stanovanj

čestita občanom Gorenjske za dan republike —
29. november

Gostilna Lovec

GORIČE, tel. 46-030

čestitamo
za dan republike

Sprejemamo rezervacije
za zaključene družbe.
Priporočamo se za obisk.

MERCATOR —
KMETIJSKO
ŽIVILSKI
KOMBINAT
GORENJSKE
KRANJ, C. JLA 2

TOZD KMETIJSTVO KRANJ
TOK RADOVLJICA
TOZD MLEKARNA KRANJ
TOZD KOMERCIALNI SERVIS KRANJ
TOZD AGROMECHANIKA KRANJ
TOZD MESOIZDELKI ŠKOFJA LOKA
TOZD KLAVNICA JESENICE in
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

čestita občanom in poslovnim prijateljem
Gorenjske za praznik republike — 29.
november

**naša prihodnost je samo
v delu!**

**Sava
Kranj**

**Delavci SAVE KRANJ
čestitamo delovnim ljudem
ob dnevu republike**

alpina

ŽIRI

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestita za
dan republike — 29. november

KRZNARSTVO »CETINSKI«

RAK GOJKA Kranj, Cesta Staneta Žagarja 5,
na dvorišču (za nebotičnikom)

— nudimo vse vrste
krznarskih storitev
po zadnji modi,
priporočamo se za
nadaljnje zaupanje.

čestitamo za praznik — 29. november.

KROJ

modna
konfekcija
Škofja Loka

Delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
čestitamo za dan republike —
29. november

Modno ČEVLJARSTVO

kern Kranj, Partizanska 5

V naši trgovini v Kranju, Maistrov trg (nasproti Delikatese),
nudimo obutev iz pravega usnja.
Priporočamo vam tudi športno obutev za kolesarje (šprintar-
ce).

Kvalitetna izdelava — ugodne cene.

Trgovina je odprta od 8. do 12. ure in od 14.30 do 18.30, ob
sobotah od 8. do 13. ure.

čestita cenjenim strankam in občanom Gorenjske za
praznik republike — 29. november

JELOVICA

Lesna industrija Škofja Loka

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem
čestita za dan republike — 29. november.

piccadilly

piccadilly

piccadilly

piccadilly

Tovarna klobukov

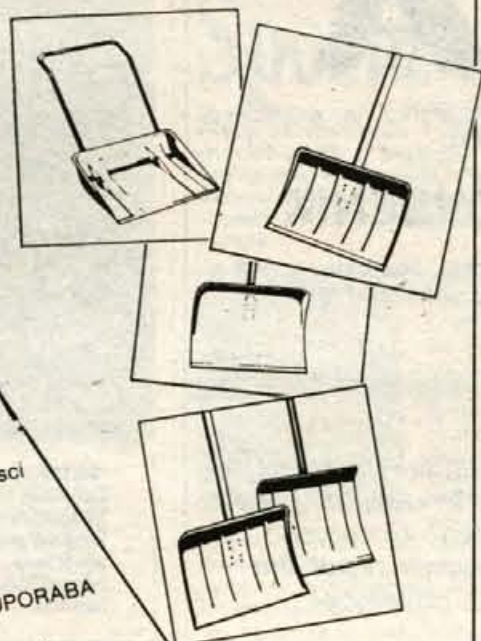
Sesir

Škofja Loka

Sesir

priporoča svoje izdelke ter čestita
vsem delovnim ljudem za
dan republike — 29. november

BLIŽA SE ZIMA — PRIPRAVITE SE NANJO

TOKOS
TRŽIČ

Nudimo vam SNEŽNE LOPATE priznane zahodnonemške firme ADLUS v različnih izvedbah:

- "snežna dama" — širine 80 cm, s kolesci
- alu snežna lopata
- termoplastična snežna lopata
- M vsestranska lopata

Vse lopate so na voljo z ročajmi ali brez.
ODLIČNA KVALITETA — PRIROČNA UPORABA — TRAJNOST

Posebno ugodno lahko lopate kupite v naši trgovini v trgovskem centru Deteljica, na voljo pa so vam tudi v bolj založenih tehničnih trgovinah!

NAJNOVEJŠE V POTROŠNIŠKEM CENTRU »DETELJICA«
**PRODAJALNA OTROŠKE OBUTVE IN EKSPRESNA
 POPRAVLJALNICA VSEH VRST OBUTEV**

Vincenc Ješe iz Križ pri Tržiču nudi v novi trgovini v Bistrici pri Tržiču bogato izbiro otroške obutve, ki svojo kvaliteto uspešno potrjuje tudi na zahodnonemškem trgu. Izdelki iz njegove delavnice, ki ima več kot tridesetletno tradicijo v izdelovanju otroške obutve, so izdelani iz naravnega usnja in z anatomsko obliko prispevajo k zdravemu razvoju otroških nog. Tudi cene so ugodne, o čemer se lahko prepričate vsak dan od 8.30 do 12. in od 14. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 13. ure. Obenem vam ekspresno popravilo obutev. Informacije dobite po telefonu 50-175

Vaš turistični servis na Gorenjskem

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

**KRANJ, BRNIK, JESENICE,
 BLED, KRANJSKA GORA...**

vam čestita ob dnevu republike in vam želi prijetno praznovanje

Vedno na razpolago KOMPAS BRNIK z vsemi turističnimi storitvami, tel.: 22-347

ARHITEKT **BIRO**
SGP TRŽIČ

IMOS
SGP Tržič
p. o.

**ČESTITAMO VSEM
 OBČANOM IN POSLOVNIM
 PRIJATELJEM ZA DAN
 REPUBLIKE**

Proizvodnja
 naprav za
 čevljarstvo in industrijo

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem
 čestitamo ob dnevu republike

SŽ VERIGA LESCE
 64248 Lesce, Alpska c. 43

Komisija za delovna razmerja delovne skupnosti skupnih služb objavlja prosta dela in naloge:

**VODJA KADROVSKE
 SLUŽBE**

Pogoji: diplomirani družboslovec, najmanj 4 leta delovnih izkušenj

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 10-ih dneh na naslov: SŽ Veriga Lesce, kadrovska služba, Alpska c. 43, 64248 Lesce.

**MARIJA
 PRIMC**

Cesta na Klanec 3, Kranj
 (v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvaliteto in hitro izdelavo vseh vrst očal.
 Se priporoča

**MLADINSKI SERVIS
 KRANJ**

razpisuje na podlagi zbora delovne skupnosti Mladinski servis, Kranj prosta dela in naloge:

ADMINISTRATOR I

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe, obvladanje strojepisja, komunikativnost in trimesečno poskusno delo

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Mladinski servis, Kranj, Stritarjeva 5. Kandidate bomo i izbiri obvestili v 15 dneh po izteku roka za objavo.

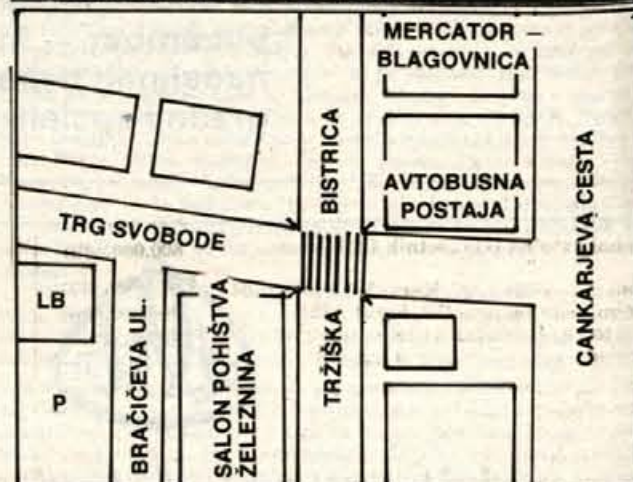
**MERCATOR — ROŽNIK
 TOZD PRESKRBA TRŽIČ**

**PRAVO MESTO ZA NAKUP POHIŠTVA
 JE MERCATORJEV SALON POHIŠTVA V
 TRŽIČU!**

- pohištvo vseh vrst najbolj znanih jugoslovanskih proizvajalcev
- talne obloge, preproge
- svetila, karnise
- UGODNA PRODAJA USNJNIH SEDEŽNIH GARNITUR DELFIN IN OTROŠKIH SOB DEA IN ŽIL

**PRODAJA NA OBROKE — PRI
 GOTOVINSKEM PLAČILU 10 %
 POPUSTA — STROKOVNI NASVETI —
 BREZPLAČNA DOSTAVA**

Del. čas: 7 — 19, sobota 7 — 12

Telefon: 50-898

OBIŠČITE NAS ALI NAS POKLIČITE!

TEKSTILINDUS KRANJ

INFORMATIVNO PRODAJNI
 CENTER

PREŠERNOVA 1 — Tel. 25-168

Pričakujemo vas

ALPETOUR
 40 let

Turistična agencija

NOVO LETO v Tuhejskih toplicah, Izoli (Simonov zaliv), Poreču

SMUČANJE na olimpijskih terenih Bjelašnice in Jahorine — **UGODNE CENE**

SKI ABONMA — ZA MLADINO

DUNAJ — BRATISLAVA pred prazniki, 3 dni, odhod 18. decembra — **UGODNO**

NOVO LETO V GRČIJI — letalo/avtobus, odhod 29. decembra.

Informacije in prijave v Alpetour-ovih turističnih poslovalnicah

Trgovsko podjetje

murka
LESCE

Vsem delovnim ljudem, poslovnim partnerjem in prijateljem čestitamo za dan republike — 29. november.

SOZD ZDRUŽENI PROIZVAJALCI STROJNE OPREME

DELOVNA ORGANIZACIJA p. o.

LJUBLJANA n. sub. o.

INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME IN STROJEV - KRANJ

64001 KRANJ — JUGOSLAVIJA

Izdelujemo stroje za čevljarstvo in tekstilno industrijo ter tračne brusilne stroje za kovinsko industrijo.

Vsem delovnim ljudem čestitamo za dan republike — 29. november

IKOS KRANJ Industrija kovinske opreme in strojev Savska c. 22

- PRODAJA**
odpisana naslednja osnovna sredstva:
1. Programski rezkalni stroj WMW — HEC-KERT Tip: Fkr SRS 250 x 1000 NC, letnik 1976, z rezervnimi deli 5.000.000,-din
 2. Programski rezkalni stroj WMW — HEC-KERT Tip: Fkr SRS 250 x 1000 NC, letnik 1976 z rezervnimi deli 5.000.000,-din
 3. Univerzalna stružnica PRVOMAJSKA Tip: TNP 225/800, letnik 1966, s priborom 1.400.000,-din
 4. Produkcijska stružnica PRVOMAJSKA Tip: 200/800, letnik 1969, s priborom 850.000,-din
 5. Univerzalna stružnica PRVOMAJSKA Tip: TNP — 250 x 3000, letnik 1969 s priborom 3.000.000,-din
 6. Rezkalni stroj (vertikalni s programatorjem) PRVOMAJSKA Tip: PGV-3, letnik 1976, s priborom 1.500.000,-din
 7. Univerzalni rezkalni stroj PRVOMAJSKA Tip: ALG 100, letnik 1963, s priborom 2.000.000,-din
 8. Krožna žaga TRENJEGER Tip: 351 HA, letnik 1970 1.000.000,-din
 9. Žaga za kovino — tračna — MIDSAV letnik 1968 1.000.000,-din
 10. Skobelni stroj POBEDA—NOVI SAD letnik 1962 800.000,-din
 11. LUKNJALNIK-za programsko obdelavo na obdelovalnih strojih 500.000,-din
 12. Električni vilicar tip: EVP—800—1500, letnik 1972 500.000,-din
 13. Osební avto R4 GTL, letnik 1981 800.000,-din
 14. Osební avto Lada 1200, Karavan, letnik 1984 1.000.000,-din
 15. Osební avto zastava 101, letnik 1981 900.000,-din
 16. Traktorski nakladalec (nekompletan) 600.000,-din
- in odpisano ter poškodovano opremo.

Opremo bomo prodajali dne 4. decembra 1987 ob 13. uri v prostorih IKOSA—Kranj, Savska c. 22, po sistemu videno kupljeno, brez kasnejših reklamacij, demontirano na stroške kupca. Interesenti morajo položiti varščino v višini 20 % vrednosti izklicne cene pred licitacijo. Prometni davek ni vračunan v izklicno ceno. Oglede je mogoče isti dan od 11 ure do 13 ure. Kupnino je potrebno poravnati pred prevzemom oz. najkasneje v 3 dneh, po plačilu pa blago takoj prevzeti.

GORENJSKI GLAS

Časopisno podjetje GLAS KRANJ
razpisuje prosta dela in naloge:

1. NOVINARJA — PROPAGANDISTA
2. KOORDINATOR FOTOSTAVLJENJA — FOTOSTAVEC

Pogoji:
pod 1.: višja ali visoka izobrazba družboslovne smeri (VI. ali VII. stopnja), eno leto delovnih izkušenj
pod 2.: srednja izobrazba administrativne smeri (V. stopnja), zaželjene delovne izkušnje pri delu na računalniku, uspešno opravljen preizkus tipkanja

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 3 mesece.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov ČP Glas Kranj, Cesta JLA 16. Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po izbiri.

PLANIKA

INDUSTRIJSKI KOMBINAT PLANIKA
Komisija za delovna razmerja DSSS OBJAVLJA prosta dela in naloge:

OPRAVLJANJE OBRATNO MEHANSKIH DEL- ZELO ZAHTEVNO
Pogoji: 4 letna srednja strokovna izobrazba strojne smeri, 2 leti delovnih izkušenj, sposobnost hitrega ukrepanja, iznajdljivost, poznavanje strojev in naprav, hidravlike in pnevmatike in trimesečno poskusno delo.

Pisne ponudbe sprejema kadrovski oddelek Industrijskega kombinata Planika Kranj, Savska Loka 21 v 15 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po poteku roka za vložitev prijav.

Na podlagi 37. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) in 244. člena statuta občine Kranj je Izvršni svet skupščine občine Kranj na 61. seji dne 15. 7. 1987 sprejel

SKLEP
o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta za ojačitev vodovoda Kranj z novimi zajetji nad Povljami in Bašljem

1. Javno se razgrne osnutek lokacijskega načrta za ojačitev vodovoda Kranj z novimi zajetji nad Povljami in Bašljem, ki ga je decembra 1986 izdelal Domplan Kranj, št. projekta V/8-25/86.
2. Osnutek iz 1. točke tega sklepa se javno razgrne v prostorih skupščine občine Kranj, v KS Trstenik, Bela, Predoslje, Korkica, Tenetiše in Naklo za dobo 30 dni od dneva objave.
3. V času javne razgrnitve bo organizirana javna razprava v prostorih KS.
4. Vsak občan, organizacija združenega dela ali druga samoupravna organizacija oziroma skupnost lahko dajo v času javne razgrnitve pisne pripombe na osnutek.
5. Ta sklep se objavi v Gorenjskem glasu in na oglasnih deskah skupnosti iz 2. točke sklepa.
Številka: 351-1278/87-04
Datum: 18. 11. 1987
Predsednik IS
Henrik Peternelj, l. r.

KOVINAR JESENICE

KOMUNALNO PODJETJE KOVINAR JESENICE
DS skupnih služb razpisuje prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za štiri leta

1. VODENJE KOMERCIALNO — EKONOMSKEGA SEKTORJA
2. VODENJE SPLOŠNEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom predpisanih pogojev, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
Pod 1.:
— VII. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske, komercialne ali organizacijsko—proizvodne smeri in eno leto delovnih izkušenj na podobnih delih
— ali VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske, komercialne ali organizacijsko—proizvodne smeri in tri leta delovnih izkušenj na podobnih delih
pod 2.:
— najmanj srednješolska izobrazba družboslovne smeri in pet let delovnih izkušenj na podobnih delih
— prednost imajo kandidati z višjo izobrazbo

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi v zaprti ovojnici na naslov: Komunalno podjetje KOVINAR JESENICE, Razpisna komisija DSSS, Jesenice, Spodnji Plavž 6, 64270 Jesenice, z oznako "za razpis". O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po preteku razpisa.

ZCP, CESTNO PODJETJE KRANJ n.sub.o.
Kranj, Jezerska c. 20

Cestno podjetje Kranj obvešča, da bo cesta L-38/4 na GOLNI-KU, to je od priključka R-322 do odcepa za skladišče bolnišnice zaprta za ves promet do 30. decembra 1987.

Podaljšanje zapore ceste je potrebno zaradi nepredvidenih del, ki so se pojavila v času gradnje in zaradi posebno težavnega terena.

Obvoz za ves promet je določen na relaciji MALJEVO BRDO—TOPLARNA—BOLNIŠNICA in obratno.

Udeležence v prometu opozarjamo, da se ravnajo po cestno prometni signalizaciji in z razumevanjem upoštevajo, da navedena dela iz tehničnih in varnostnih razlogov ni možno izvajati med prometom.

Na podlagi 37. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) in 244. člena Statuta občine Kranj je IS skupščine občine Kranj na svoji 73. seji, dne 28. 10. 1987 sprejel

SKLEP
o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta primarnega plinovoda Tekstilindus — blagovni terminal Naklo

1. Javno se razgrne osnutek lokacijskega načrta primarnega plinovoda Tekstilindus — blagovni terminal Naklo, ki ga je septembra 1987 izdelal Domplan Kranj, št. projekta UD/263-63/87.
2. Osnutek iz 1. točke tega sklepa se javno razgrne v sobi 105 skupščine občine Kranj, v KS Gorenja Sava, v KS Struzevo in v KS Naklo za 30 dni od dneva objave.
3. V času javne razgrnitve bodo v krajevnih skupnostih organizirane javne obravnave.
4. Občani, organizacije združenega dela, samoupravne organizacije oziroma skupnosti lahko v času javne razgrnitve dajo svoje pripombe in predloge k osnutku lokacijskega načrta.
5. Ta sklep se objavi v Gorenjskem glasu in na oglasnih deskah v KS iz 2. točke tega sklepa.
Številka: 350-08/87-04
Datum: 10. 11. 1987
Predsednik IS
Henrik Peternelj, l. r.

Lth

LTH DO THN ŠKOFJA LOKA
Kadrovska komisija objavlja prosta dela in naloge v tehničnem sektorju

ODGOVORNEGA KEMIJSKEGA TEHNOLOGA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
— da ima končano VI. stopnjo zahtevnosti — kemijsko tehnološke smeri,
— da ima do treh let delovnih izkušenj na podobnih delih, Izbrani kandidat bo moral opraviti tečaj iz varstva pri delu in si pridobiti znanje s področja površinske zaščite, poliuretana in lepil.
Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

V delovni skupnosti skupnih služb
KORESPONDENTA I.

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
— da ima končano V. stopnjo izobrazbe administrativne ali njeje ustrezne smeri
— do dve leti delovnih izkušenj.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas za nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.
Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izobrazbi pošljejo v roku 8 dni od objave na naslov LTH do THN Kadrovska socialna služba, Kidričeva 66, Škofja Loka
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST ŠKOFJA LOKA

RAZPIS RAZISKOVALNIH NALOG ZA LETO 1988

1. ORS Škofja Loka razpisuje natečaj za izbor raziskovalnih nalog v letu 1988, pomembnih za družbenoekonomski razvoj občine.
2. ORS bo (so)financirala raziskovalne naloge s področja, ki so opredeljena v Samoupravnem sporazumu o temeljnih planih ORS Škofja Loka za obdobje 1986—1990:
— raziskave surovinskih virov
— raziskave energetskih virov
— raziskave s področja varstva in sanacije okolja
— raziskave o možnostih daljinskega ogrevanja
— raziskave v zvezi z dolgoročnim prostorskim planom občine,
— raziskave kriterijev za prenovo starih mestnih in vaških jedr,
— raziskave s področja kmetijstva,
— raziskave s področja zgodovine, arheologije in umetnostne zgodovine,
— raziskave s področja družboslovnih ved
3. Na razpis se lahko prijavijo znanstveno—raziskovalne institucije, druge OZD in posamezniki preko institucije.
4. Prijava mora vsebovati:
— naziv organizacije, ki predlaga raziskovalno nalogo,
— naslov raziskovalne naloge
— naziv nosilca in izvajalcev ter sodelavcev raziskovalne naloge ter recenzorja (mentorja),
— izhodišče, cilj in namen naloge,
— uporabnost rezultatov,
— predvideni pričetek in zaključek naloge,
— finančni predračun (s sofinancerji).
5. Naloge, ki so jih nekateri izvajalci že predlagali in so usklajeni s tem razpisom, bo ORS obravnavala enakovredno nalogam, prijavljenim na ta razpis.
6. Rok za prijave nalog je 28. decembra 1987 na naslov: OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST ŠKOFJA LOKA, SPODNJI TRG 40, 64220 ŠKOFJA LOKA

ljubljanska banka

TEMELJNA BANKA GORENJSKE, n.sub.o., KRANJ
Poslovna enota Jesenice, Jesenice, Titova 8

objavlja naslednja prosta dela in naloge v novi ekspozituri Hrušica:

1. VODENJE DINARSKO VALUTNIH TERMINALSKIH POSLOV
2. Izvrševalca

Za opravljanje nalog poleg izpolnjevanja splošnih pogojev zahtevamo še:
— končano V. stopnjo ekonomske, upravno-administrativne komercialne, PTT, splošne ali druge ustrezne družboslovne smeri
— 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
— dvomesečno poskusno delo

Delo združujemo za nedoločen čas in se bo opravljal v deljenem delovnem času.
Prijave z dokazili oddajte v 8 dneh po objavi na naslov: Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske Kranj, Poslovna enota Jesenice, Titova 8, 64270 Jesenice, komisija za delovna razmerja.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST ŠKOFJA LOKA

Z namenom, da vzpodbudi in nagradi ustvarjalnost posameznikov ter, pospeši razvoj inovativne dejavnosti v združenem delu objavlja

RAZPIS
za podelitev treh nagrad in priznanj
INOVATOR OBČINE ŠKOFJA LOKA ZA LETO 1987

in za podelitev plakete
NASJUSPEŠNEJŠA OZD V OBČINI ŠKOFJA LOKA V LETU 1987 PRI RAZVOJU INOVATIVNE DEJAVNOSTI

Pogoji razpisa:
1. Kandidate lahko predlagajo
a) za nagrado in priznanje
— komisije za inovacije ali drugi organi za inventivno dejavnost v OZD oz. obrtnih organizacijah
— delavski sveti OZD
— družbenopolitične organizacije v OZD
— društva DIATI, LT, DIT, strokovna društva
— posamezniki
— kandidati osebno
b) za plaketo
— komisije za inovacije ali drugi organi za inventivno dejavnost v OZD
— delavski sveti OZD

3. Pisni predlog za nagrado in priznanje mora vsebovati:
— osebne in splošne podatke o avtorju inovacije
— kratek opis in risbo prijavljene inovacije
— podatke o izvirnosti, uporabnosti in ekonomski vrednosti inovacije
— dokazilo, da je inovacijo obravnavala pristojna komisija

4. Pisni predlog za plaketo mora vsebovati:
— splošne podatke o OZD (število zaposlenih, doseženi dohodek v letu 1986 in načrtovan za leto 1987, morebitni izvozni rezultat, prestrukturiranje proizvodnje v zvezi z inovacijo ipd.)
— učinke inovacije oz. inovacijski dohodek
— podatke in pokazatelje o inovativni dejavnosti v OZD (organiziranost, stimulacije, odnos do inovacij)

5. Pristojni organ skupščine Občine raziskovalne skupnosti Škofja Loka bo v skladu s pogoji tega razpisa ter splošnimi merili (ekonomska korist, uporabnost inovacije ipd.) ugotovili in izbral najuspešnejše inovatorje in jim podelili nagrade ter priznanja.
Na podlagi kriterijev kot so: odstotek inovacij na zaposlenega, odstotek nagrajenih inovacij, ustvarjen inovacijski dohodek na zaposlenega ipd. bo isti organ izbral tudi najuspešnejšo OZD in ji podelil plaketo.

6. Posamezniki lahko nastopijo tudi z več inovacijami v istem letu.
7. Rok za prijave je 28. december 1987 na naslov: Občinska raziskovalna skupnost Škofja Loka, Spodnji trg 40.
8. Podelitev nagrad in priznanj ter plaket bo opravljena na priložnostni slovesnosti v začetku leta 1988.

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

vozila

Prodam Z 750, letnik 1985, 21.000 km. Tel.: 50-476 20173
Prodam APN 6, še v garanciji po zelo ugodni ceni. Frankovo 90, Škofja Loka 20177
Prodam ALFO SUD, letnik 1981 ali zamenjam za GOLFA na bencin. Tel.: 68-710 20180
Prodam avtomobilarske, električarske in karoserijske dele za R 4. Andrej Trobec, Log 18, Škofja Loka 20184
Prodam R 4, letnik 1976, neregistriran, motor po generalni. Igor Ozanič, Podlubnik 158, Škofja Loka 20186
Prodam Z 101, letnik 1976, v voznem stanju, neregistrirano, cena 35 SM. Tel.: 75-820 20194
Z 101, letnik 1976, prodam. Tel.: 73-200 20200
Prodam FIAT 125 P, letnik 1978. Tel.: 89-046 20203
Z 101 GTL, letnik november 1984, prodam. Vrtač, Mače 11 20205
GOLF JC diesel, novi tip, star dve leti bel, prodam. Kozelj, Hotemaže 72, Preddvor 20206
Prodam VW 1300 in 1200, ugodno. Tel.: 42-332 20209
SUZUKI RM 125 cross, letnik 1982, prodam. Sp. Brnik 76, Cerklje 20211
Prodam Z 750, letnik 1977 za 65 SM. Tel.: 28-733 20214
Prodam PASSAT, letnik 1977 in barvo TV. Rakovica 16 20217
Ugodno prodam MOPED avtomatik, še v garanciji in popolnoma nove 5 MUČI elan platinium S. David Lazar, Tuga Vidmarja 6, Kranj, tel.: 37-473, popoldan 20219
Ugodno prodam ohranjeno LADO 1300 S, letnik 1983. Ogled v nedeljo. Sp. Brnik 5 20229
Odstopim mesto za NISSAN SUNNY SLX, 4 vrata, rok plačila 2. decembra 1987. Voklo 25 20236
Prodam štiri letne GUME 145 x 13 (Jugo). Tel.: 35-521, zvečer 20237
Prodam Z 128, letnik 1984, 52.000 km. Ašanin, Pipanova 76, Senčur, ogled po 10. uri 20238
Avtomatik 3 MS, september 1986, prodam. Tel.: 62-025 20240
R 9, december 1982, prodam. Tel.: 37-720 20241
Prodam FIAT 126, letnik 1978, garažiran. Ogled možen vsak dan popoldan v Lescah, Alpska cesta 1 19939
Z 750, letnik 1977, obnovljena registrirana do aprila 1988, z vlečno kljuko, prodam. Tel.: 82-945 19956
PEUGEOT, letnik 1978, 78.000 km, prodam. Tel.: 41-144 19806
Prodam Z 750, starejši letnik, cena 15 SM. Dušan Strelec, Milje 26 19822
Prodam GOLFA, letnik 1980, Ogled v popoldanskem času. Škofic, Zg. Besnica 68 19930
Prodam SAMBO TALBOT, letnik 1985, 8.500 km lepo ohranjen in varčen, kovinske barve. Dušan Gvardjančič, Goranjska vas, Reteče, tel.: (061) 611-392 19973
Prodam Z 101, letnik 1976, registrirano do julija 1988. Peter Močnik, Delavska 22, Mojstarna 19976
Prodam Z 750, letnik 1980. Stranska pot 2, Senčur 19977
Prodam 126 P, letnik 1979. Jeraj, Žigaja vas 53, Duplje 19980
Prodam FIAT 125 celega ali po delih. Stara cesta 27, ob obvoznici Kranj 19981
Prodam Z 101, letnik 1978. Sr. Bitnje 12 19984
Poceni prodam dobro ohranjena APN 6 in APN 4. Vojko Mali, Goriče 49/b 19988
Prodam AVTOMATIK silver bullet. Alen Cirkasi, Kebetova 16, Kranj 19991
Z 101 confort, letnik 1979, dobro ohranjeno, registracija do oktobra 1988, poceni prodam. Sv. Duh 94, Škofja Loka, tel.: 60-429 19993
Prodam OPEL KADET tip A, letnik 1965, v nevoznem stanju, za 25 SM. Kozmelj, Reteče 7, Škofja Loka 19596
Prodam GOLF, letnik 1981, odlično ohranjen z mnogo dodatne opreme, kovinsko siv. Tel.: 74-097 19995

Prodam Z 750 SE, letnik 1982, 34.000 km. Tel.: 79-746 20000
Prodam LADO 1200, letnik 1976. Tel.: 80-719 20001
Prodam Z 101, letnik 1975. Velesovo 77 20006
Prodam Z 750, letnik 1982, dobro ohranjen. Tel.: 46-355 20008
Ugodno prodam VW 1200, letnik 1976. Stepanjan, Zlato polje 3/e 20009
R 4, letnik 1979, registriran do julija 1988, prodam. Tel.: 73-207 20010
Prodam R 4 TLS, letnik 1977. Slobodjanec, Gradnikova 5, Kranj 20013
Prodam dobro ohranjen PZ 125, letnik 1977. Cesta JLA 11/A, Kranj 20014
Prodam OPEL REKORD 1700, prevoznih 98.000 km. Marjan Praprotnik, Ljubno 106 20015
Ugodno prodam obnovljeno Z 101, letnik 1976. Petrnalj, Kropa 17, popoldan 20016
Prodam starejšo Z 101, letnik 1977. Tel.: 33-642 20022
Prodam dobro ohranjeno Z 101, letnik 1977. Kocjanova 3/a, Stražišče 20024
Prodam LADO 1200, letnik 1972, dobro ohranjeno. Marjan Benedik, Šiškovsko nas. 15, (pod Šmarjetno) 20025
Prodam Z 750, letnik, december 1979. Novak, Rodine 8/b, Žirovnica, tel.: 80-309 20026
Prodam nemški GOLF bencinar, 4 vrata, letnik 1980. Mujo Hadžič, Alpska 17, Lesce 20028
Prodam prednji levi notranji BLATNIK za Jugota in prednjo steno za Jugota. Tel.: 68-423 20030
Reno 4, letnik 1977, registriran do avgusta 1988, ugodno prodam. Tel.: 28-786 20034
ŠKODO 110 R coupe, letnik 1976, prodam ali zamenjam za Z 101, letnik 1974 dalje. Tel.: 39-793, vsak dan po 14. uri 20035
Prodam avto Z 750, star 12 let-vozen. Tel.: 61-618 20038
Prodam motorno KOLO BMX 80/7, letnik 1981 ali menjam za osebni avto. Tel.: 70-511 20040
Prodam Z 750, letnik 1979. Tel.: 49-133 20043
Prodam osebni avto SAAB 99, letnik 1971. Tel.: 34-162 20044
Prodam AVTOMATIK 3 KSLG, star eno leto. Niko Bogataj, Groharjevo nas. 5, Škofja Loka 20045
Prodam FORD CAPRI, letnik 1970. Tel.: 77-046 20046
Prodam Z 126 P, letnik 1980, prevoznih 65.000 km. Tel.: 46-576 20047
Prodam R 4, letnik 1978. Tel.: 69-790 20048
Ugodno prodam Z 126 P, obnovljen, registriran do 30. oktobra 1988. Smukavec, Kamnje 26, Bohinjska Bistrica 20049

Prodam R 16 TS, letnik 1975, registriran za 40 SM. Britof 101 20088
Prodam rezervne dele za Z 101. Velesovo 50, tel.: 42-490 20069
Prodam osebni avto GOLF, letnik 1987, original nemški, veliko dodatne opreme, garažiran, pozimi ni bil vožen, izgleda kot nov. Ivo Bocič, Ledine 8, Kranjska gora 20072
Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1985 december. Tel.: 24-493 20076
Prodam Z 101, letnik 1980. Andrej Kavčič, Gorenjesavska 58, Kranj 20079
Poceni prodam obnovljeno Z 101, letnik 1977. Tel.: 40-526 20080
Ugodno prodam OPEL REKORD 1900 karavan, letnik 1973, v odličnem stanju, registriran do 20. novembra 1988. Damjanovič, Trg Prešernove brigade 5, tel.: 35-378 20081
Prodam dobro ohranjen R 12 TL, registriran 1976, garažiran, nekaramboliran, redno vzdrževan, obnovljena pločevina, 70.000 km. Štunfel, Bračičeva 3, Trzič 20081
Prodam Z kombi 850 osebni, letnik 1979. Tel.: 80-434 20084
Prodam 4 malo rabljene GUME za Z 750. Cankarjeva 12, stanovanje 9, Radovljica 20085
Prodam R 4, letnik 1976, obnovljen. Tel.: 27-886 20088
Prodam prednja zunanja BLATNIKA za stari tip Z 101. Tel.: 26-368 20090
Prodam osebni avto CIMOS 1,3, letnik 1981, 77.000 km, cena 2900.000. Tel.: 22-515 20091
Prodam Z 101 GTL, letnik 1984, prevoznih 30.000 km. Toni Kristan, Selo pri Bledu 32 20097
Ugodno prodam R 12 karavan, registriran do novembra 1988, prva registracija 1976. Franc Gudnov, Zelenica 8, Trzič, tel.: 51-960 20098
WARTBURG, letnik 1978, obnovljen, 68.000 km, prodam. Tel.: 66-749 20101
Prodam R 4, letnik 1983. Omejc, Rudija Papeža 30, Kranj 20103
Prodam avto Z 101, letnik 1980. Tel.: (061) 627-176 20104
Prodam ohranjen KOMBI Z 850, letnik 1982, cena 180 SM. Tel.: 51-442 20207
FURD konzul cupe 1700, letnik 1972, s plinsko napravo ohranjen, registriran, rumen s črno streho, prodam. Tel.: 39-329 20111
Ugodno prodam WARTBURG limuzino, letnik 1978, plinski štedilnik, črno-beli TV, toaletno mizico. Zarko Kovarčević, Valjavčeva 10, Kranj 20112
Prodam Z 750, starejši tip, dobro ohranjen. Ludvik Roblek, Breg ob Kokri 24, Preddvor 20114
Prodam VW 1200. Marjan Jerala, Mračkova 1, Kranj 20118
Ugodno prodam BP 50, letnik 1987, registriran. Marko Brežček, Hrušica 70, Jesenice 20120

R 4, letnik 1977, registriran do maja 1988, odlično ohranjen, prodam za 90 SM. Tel.: 68-468 20157
Prodam Z 101, letnik 1977, obnovljen. Tel.: 40-569 20158
Prodam Z 750, letnik 1980, dobro ohranjen, registriran do julija 1988 za 120 AM. Muranovič, Alojza Travna 17, Jesenice 20160
Prodam dobro ohranjen avto Z 101, letnik 1981. Hrastje 12, tel.: 34-418 20161
JUGO 45, letnik 1983, 36.000 km, prodam. Bolke, Tupaliče 36

razno prodam

Prodam REPO za kisanje, Voglje 90 20174
Prodam žensko JAKNO perzianer št. 36. Tel.: 67-010 20185
Akvaristi! Prodajam več vrst rib in vodne želve ter akvarijske rastline. Tel.: 68-480 20188
Prodam pršeno domačo KAŠO. Zg. Brnik št. 7, tel.: 42-713 20197
Prodam rabljene alpske SMUČI, dolžine 110, kupim pa rabljene alpske smuči, dolžina 140. Tel.: 77-385 20201
Prodam STEBRE za kozolec. Tel.: 42-332 20210
Prodam KROMPIR za krmo. Britof 315 20230
Prodam krzno JAKNO, temno rjava lisica št. 38. Tel.: 73-553 20234
Prodam krmilno REPO, semenski krompir igor, ženske PLASČE. Virmaše 5, Škofja Loka 20242
Prodam 1 m³ smrekovih plohov, konzolno DVGALO (šrotar) za mletje žita ali koruze v zrnju. Tel.: 39-424 doma, v službi 35-221, int. 19 20243
Prodam KROMPIR za prašiče. Pevno 8, Škofja Loka 19942
Smučarske HLAČE št. 54, skoraj nove, ugodno prodam. Tel.: 60-314 19946
AVTORADIOKASETAR, avtoroverz, še v garanciji, nove verige rival B ter okroglo luč za Z 101, prodam. Tel.: 33-336 19955
Prodam ZLATO za zobe. Tel.: 33-886 19978
Prodam drobni KROMPIR za krmo. Zalog 55, Cerklje 19979
Ugodno prodam HLADILNIK z zamrzovalnikom corting, nahrbtnik za dojenčka, revije SAM 82,83,84,85. Tel.: 34-761, po 15. uri 19987
Menjam koruzo za pšenico in prodam dobri MOST. Ljubno 25 19989
Prodam pralni STROJ ei niš, otroško POSTELJICO z jogijem trikrlino garderobno omaro in masko za Z 101. Batar, Juleta Gabrovska 21 20031
Prodam dolgo belo poročno OBLEKO št. 38 za 30.000 din. Hojan, Zg. Duplje 92 20054
Prodam bukova drva. Stanonik, tel.: 68-662 20074
Prodam kotno klop, šivalni stroj v omari bogat slavica, ptičko kletko, TV stabilizator, TV mizico in prenosno korigo za pranje las. Ogled po 15. uri. Planina 8, stanovanje 4 20096
Pristen kraški TERAN prodam po 600 din, možna dostava. Dutovlje 24, tel.: (067) 74-012 20208
Prodam VERIGE za traktor šore št. 11/28. Tel.: 68-097 20113
Prodam REPO za kisanje, polovico mlade GOVEDI, dve teliki štiri tedne stari. Lahovče 17, Cerklje, tel.: 42-927 20115
Prodam jedilni KROMPIR desire. Tel.: 42-668 20122
Prodam bukova DRVA, štedilnik 2+2 gorenje K 60 42 F nov in Z 101, letnik 1977. Poženik 13, Cerklje, tel.: 42-079 20123
Ugodno prodam večerni PLASČ beli nerc, skoraj nov. Tel.: 36-491, popoldan 20126
Prikolico ADRIA 380, prodam za 230 SM. Sv. Duh 20, Škofja Loka 20131

aparati, stroji

Prodam nov barvni TV samsung 34. Tel.: 41-135 20170
Prodam barvni TV starejši letnik. Tel.: 60-159 20179
Prodam nov 2 metrski krivilni STROJ za izdelavo žlebov. Kožuh, Gaberk 4, Škofja Loka 20183
Prodam stružni AVTOMAT indeks 18 z delom. Čadež, Na Logu 17, Škofja Loka 20190
Prodam dvoredni krompirjev IZRUVAC. Luže 6, Senčur 20191
Prodam barvni TV sprejemnik iskra panorama 73. Jože Jošt, Pokopališka pot 4, Naklo, tel.: 47-380 20193
Ugodno prodam pralni STROJ gorenje, star šest let. Tel.: 38-285 20198
Prodam RADIO hitachi, dvokasetar in KOLO personal, star eno leto. Tel.: 67-168 20218
VIDEOREKORDER hitachi vhs na daljinsko in črno-bel TELEVIZOR portabla 30 cm vse novo prodam z deklaracijo in računom. Tuga Vidmarja 6, stanovanje 26 20220
Prodam vrtavkasto BRANO cimosa 3 m in krmilno PESO C. 26. julija 5, Naklo 20221
Prodam RAČUNALNIK spectrum z ročko in kasetofonom in črno-bel TV gorenje topaz. Tel.: 37-820 20226
Ugodno prodam nerabljen pisalni STROJ Tel.: 22-718, popoldan 19985
Ugodno prodam nov VIDEOREKORDER Tel.: 57-190, po 15. uri 19990
Prodam eno leto star pralni STROJ gorenje v brezhibnem stanju. Cena po dogovoru. Tel.: 50-260, int. 452, od 6. do 14. ure 19997
Prodam pralni STROJ gorenje. Tel.: 27-556 20018
Prodam VIDEOREKORDER samson fq in GRAMOFON marenc z omarico Hubert Stublar, Proletarska 3/a, tel.: 51-569 20039

VELIKA IZBIRA:

— igrač
— sladkarij tudi po ugodnih cenah
— oblačil in smučarske opreme

ISKRENE ČESTITKE OB DNEVU REPUBLIKE

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

Prodam barvni TV iskra azur. Peter Šifer, Sutna 2, Zabnica, tel.: 44-584 20041
Ugodno prodam pralni STROJ in trajnožarečo PEČ. Hrušica 178, Jesenice 20056
VIDEOREKORDER fisher VHS sistem, prodam. Tel.: 64-149 20058
Prodam TRAKTOR tomo vinkovič 18 ter 2000-litrsko plastično cisterno. Balačič, Predoslje 86, tel.: 34-278 20066
Prodam ali zamenjam KOSILNICO 130 za 160. Sp. Brnik 11 20087
Italijanski prevozni molzni STROJ omc, malo rabljen, prodam. Simon Mlakar, Tunjice 28, Kamnik, tel.: (061) 832-113 20093
ZVOČNIKI hitachi HS 3, gramofon HT 41 S ter RAČUNALNIK ZX spectrum, prodam. Tel.: 26-175 20099
Prodam gozdarsko VITLO in 2 m³ DESK debeline 30 mm. Ambrožič, Muže 2, Zasp Bled 20100
Prodam črno-bel TV gorenje, star šest let po ugodni ceni. Planina, tel.: 37-600 20142
Prodam starejši dobro ohranjen, obnovljen, pralni STROJ gorenje PS 613 in KAVC. Predoslje 67/a 20143
Ugodno prodam mizarski skobeljni STROJ tichert. Zasp, Sebenje 8 20155
Benytone RADIOKASETAFON 2 x 10 W, prodam. Tel.: 27-803 20165

gradbeni mat.

Prodam 3 m³ smrekovih PLOHOV in 2 m³ colaric. Tel.: 42-751 20223
Prodam suhe smrekove in meseceno obloge notranje ali zunanje (opaž), širina 5,7,9 cm, dolžina 1-4 m in bukova DRVA. Tel.: 64-103 19943
Prodam 8 m³ tervola, trdega, debeline 6 cm, 20-odstotkov ceneje kot v trgovini. Tel.: 74-355 20003
Prodam BH 4 OPEKO. Zaplotnik, tel.: 46-675 20011
Prodam 2 m³ PRIZME 8 x 12 cm, 1 m³ suhih desk 18 mm za opaž in 12 kosov špirovcev 12 x 14 cm. Tel.: 47-545 20017
Ugodno prodam dvizna garažna VRATA lip Bled. Marjan Kogoj, Križe 109, Križe 20019
Ugodno prodam 2200 kosov betonskih STREŠNIKOVA folc. Zadrzna ulica 4/a, Kranj 20042
Prodam smrekov OPAŽ in plohe. Tel.: 50-270 20055
Prodam 80 m² bukovega lamelnega PARKETA. Tone Eržen, Sr. Bitnje 20, tel.: 22-525 20061
Prodam 50 m² NAPUŠČA in 3 m³ smrekovih plohov. Ručigajeva c. 3, Prmskovo Kranj 20067
Prodam stensko OBLOGO smreka, osebni avto AUSTIN 1600, nevozen, Cesta na Klanec 19/a, Kranj 20124
Prodam suhi smrekov utorjen OPAŽ, debeline 18 mm in rezan les za ostrešje 12 x 14 cm kosov 20 in 15 x 17 cm 3 kose, dolžine nad 8 m. Tel.: 50-489 20133
SNEGOLOVILCE klasične, kromaste, močne 20 kosov, prodam. Tel.: 80-151 20152
Prodam 1 tono betonskega ŽELEZA 12,10,8,6. Bodešče 17, Bled 20166

živali

Prodam TELETA simentalca starega 7 dni. Zg. Duplje 42 20171
Prodam PRAŠIČA za zakol — 150 kg. Goriče 7, Golnik 20171
Prodam mesnate PRAŠIČE od 100—150 kg. Golniška cesta 1, Kokrica 20171
Prodam težko jalovo KRAVO. Luže 6, Senčur 20175
Prodam dva PRAŠIČA težka po 180 kg in polovico KRAVE. Pipanova 40, Senčur 20175
Prodam PRAŠIČE za zakol. Nova vas 3, Preddvor 20176
Prodam TELICO 8 mesecev brejo. Bergant, Kidričeva 29, Škofja Loka 20187
Prodam več mesnatih PRAŠIČEV težkih do 120 kg. Oman, Zrnec 12, Škofja Loka 20189
Prodam 9 let staro KRAVO s 15 litrov mleka. Tel.: 44-124 20192
Prodam PRAŠIČE težke 90 kg, domače reje. Sp. Brnik 60 20196
Prodam sedem tednov stare PUJSKE Gros, Sr. vas 16, Golnik 20202
Prodam več brejih TELIC ali menjam za govedo za zakol. Kurirska pot 11, Prmskovo 20224
Prodam težkega mesnatega PRAŠIČA. Suha 24, Kranj 20225
Za zakol prodamo težjega PRAŠIČA (200 kg), krmiljen z domačo krmo. Tel.: 66-177 20228
Prodam polovico mlade KRAVE Lahovče 26 20231
Prodam PRAŠIČA za zakol. Orehovlje 13, Kranj 20232
Prodam PRAŠIČE za zakol. Praprotna polica 4 20232
Prodam PRAŠIČE krmiljene z domačo hrano. Grad 3, Cerklje 20002
Prodam sedem tednov stare PRAŠIČKE. Pivka 7, Naklo 20004
Prodam 180 kg težkega PRAŠIČA za zakol. Zalog 63, Cerklje, tel.: 42-147 20007
PRAŠIČE prodam, težke od 20 do 40 kg. Sebenje 36, Križe 20020
Prodam PRAŠIČE 35 kg težke. Soklič, Selo 22, Bled 20021
Prodam PRAŠIČA težka 160 kg, domača krma. Valančič, Pševo 10 20027
Prodam KRAVO za zakol. Virmaše 42, Škofja Loka 20052
V rejo vzamem KOBILO, staro 8 do 10 let, težko 500 do 800 kg, vajeno vseh kmečkih del, če bo odgovarjala jo bom odkupil. Tel.: 40-507 20065
Prodam štiri mesece brejo KRAVO simentalco. Tel.: 79-454 20070
Prodam teden dni starega črno-belega TELIČKA in PRAŠIČE težke od 50 do 60 kg. Tel.: 27-791 20073
Prodam leto dni stare KOKOŠI. Pivka 1, Naklo 20077
Prodam dva PRAŠIČA za zakol, težka 180 kg. Luže 14, Senčur 20078
Prodam PRAŠIČE 120 do 180 kg težke. Sp. Brnik 11 20086
Prodam KONJA starega sedem let, težkega 600 kg. Valentin Čarman, Topol 27, Medvode 20089
Prodam KRAVO 500 kg težko. Tel.: (061) 662-375 20092
Prodam PRAŠIČE za zakol. Porenta, Sv. Duh 44, tel.: 44-616 20102

TOZD AGROMECHANIKA Kranj — Hrastje 52/a

nudi brezobrestni kredit ali popust za traktorje **TOMO VINKOVIČ**, Bjelovar in program lastne proizvodnje (škrpilno tehniko)

Telefoni: Centrala (064) 36-461, 36-751, 36-764, 34-033, 34-034, 34-032, PSC Hrastje (064) 34-035.

Prodam Z 101, obnovljeno, cena po dogovoru. Nikolič, Jenkova 2, Kranj 20057
OPEL REKORD berlina, 67.000 km prodam. Tel.: (061) 576-098 20059
Prodam Z 101, šasijsa, letnik 1979, motor v okvari. Cena 35 SM. Tel.: 70-187 20060
Prodam Z 750, letnik 1979 november. Popovič, Trg Rivoli 8, Kranj Planina III 20062
Prodam MOTOR APN 4, dodatno opremljen. Tel.: 25-753 20063
Prodam LADO KARAVAN, letnik 1985. Britof 197, tel.: 39-440 20064

VW 1200, letnik 1976, odlično ohranjen, prodam. Tel.: 80-737 20121
Prodam Z 101 C, letnik september 1981. Tel.: 36-491, popoldan, c. 1. maja 57 20125
Prodam Z 750, letnik 1975. Sp. Brnik 4 20129
R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Tel.: 42-622 20132
Prodam JUGO 55, letnik 1985 ali menjam za novo LADO 1500. Tel.: 36-852 20134
Poceni prodam dobro ohranjen R 4 TLS, letnik 1978. Jeraša, Stražiška 15, Kranj-Stražišče 20135
Prodam Z 101, letnik 1978. Tel.: 36-282 20136
Prodam Z 750. Hrastje 188, tel.: 33-227 20137
Prodam APN 6. Krivic, Rodine 6/c, tel.: 80-313 20139
Prodam LADO 1200, letnik 1971, registrirano ter še dobro ohranjeno za 70 SM. Alpska 3, Bled, stanovanje 31 20140
Prodam Z 101 confort, letnik 1982, 45.000 km, lepo ohranjena. Tel.: 79-733 20141
126 P, letnik 1984, motor generalno obnovljen, prodam. Tel.: 24-079 ali 35-153 20145
Z 850, letnik 1984, 32.000 km, dodatno opremljeno, dobro ohranjeno, prodam. Kastrun, Tenetiše 40, Golnik 20147
PEUGEOT 404 karavan, letnik 1971, zelo ohranjen in štiridelno OMARO za dnevno sobo oreh, ugodno prodam. Tel.: (061) 346-008 20148
Prodam 125 FIAT special, 5 brzin, letnik 1971. Tel.: 38-105 20154
Prodam Z 101, letnik 1974 za rezervne dele. Matjaž Tonjan, Sv. Duh 6, Škofja Loka 20164
JUGO 45, letnik 1982, prevoznih 28.000 km, izredno ohranjen, prodam. Tel.: 28-786 20168

DEŽURNI VETERINARI

OD 27. NOVEMBRA DO 4. DECEMBRA 1987:

Živinorejsko veterinarski zavod Gorenjske — Kranj, Ivana Slavca 1, obvešča živinorejce na Gorenjskem, da sprejema naročila za vse veterinarske storitve vsak dan od 6. ure zjutraj do 22. ure zvečer na zavodu v Kranju oz. po telefonu št. 22-781 ali 25-779.
Naročila za veterinarske storitve oddajte do 8. ure zjutraj, za nujne obiske pa lahko ves dan.
Naročila v času nočnega dežurstva — od 22. ure zvečer do 6. ure zjutraj — pa sprejemajo:

za občino Kranj:
Janez Teran, dipl. vet., Britof 414, Kranj, tel.: 36-121
za občino Škofja Loka:
Miro Križnar, dipl. vet., Škofja Loka, partizanska 37, tel.: 60-380
za občini Radovljica in Jesenice:
Franc Pavlič, dipl. vet., Zasp, Stagne 24, tel.: 77-639
za občino Trzič:
Borut Savojec, dipl. vet., Naklo, V. Rejca 1, tel.: 47-063 ali 79-055

Trgovska in gostinska DO »ŽIVILA« Kranj, n.sol.o. TOZD Maloprodaja Kranj n.sol.o.

1. Dežurne prodajalne imajo na podlagi določil sporazuma o obratovalnem času v soboto, dne 28. 11. 1987, naslednji delovni čas:

a) za območje občine Kranj od 7. do 17. ure
b) za območje občine Jesenice od 7. do 16. ure
c) za območje občine Trzič od 7. do 17. ure

2. V TOREK, dne 1. 12. 1987, bodo v skladu s sporazumom o obratovalnem času dežurne od 8. do 11. ure naslednje prodajalne:

SP Naklo	SP Planica	SP Pri Mostu
SP Podnart	SP Podlublje	SP Senčur
SP Pri Peterčku	PC Planina	SP Cerklje
PC Vodovodni stolp	SP Planina-center	SP Pod Joštom
SP Zlato polje	SP Storič	SP Čirče
SP Prehrana	PC Britof	SP Orehek
SP Klemenček	SP Preddvor	SP Labore
SP Jelka	SP Prmskovo	PC Bitnje
SP Jesenice	SP Kočna	prod. Brnik
SP Škratitica	prod. Golnik	prod. Dom Sr. vas

Prodajalna PC DELIKATESA BO DEŽURNA OD 7. do 11. ure

Prodaj od 30 do 180 kg težke PRAŠIČE. Posavec 123 19727
 Prodaj 10 tednov stare, rjave JARKICE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 19970
 Prodaj PRAŠIČE od 120 do 170 kg. Visoko 92, Senčur 19972
 Prodaj TELICO simentalke pred talitvijo. Tupaliče 62, Predvdor 19982
 Zamenjam KRAVO z mlekom ali bredo za mlado klavno goved. Voglje 42, tel.: 49-185 20105
 Prodaj PRAŠIČE od 30 do 180 kg. Blaženka Jesih, Finžgarjeva 9, Javornik, Jesenice 20106
 Ljubiteljem živali oddamo črnega KUŽKA Britof 271, tel.: 39-301 20128
 Prodaj male PRAŠIČKE. Anton Pušavec, Hudo 3, tel.: 57-183 20150
 Prodaj KRAVO po tretjem teletu. Ivan Dežman, Ribno Gorenjska 3, Bled 20159

stan.oprema

Prodaj dobro ohranjen kombiniran HLADILNIK-zamrzovalnik gorenje 260-litrski. Tel.: 38-588, med 17. in 19. uro 20207
 Prodaj ugodno etažno centralno PEČ. Tel.: 42-332 20208
 Prodaj etažno centralno PEČ em central 23. Zalokar, Podhom 42, Gorje, tel.: 78-366 20212
 Otroško POSTELJICO z jogijem, prodaj. Tel.: 61-425 20239
 Prodaj sedežno GARNITURO, nov kavč in rabljeno kuhinjo, poceni. Tel.: 24-040 ali 62-937 19552
 Prodaj 80-litrski BOJLER nov. Stenovec, Moše 2, Smednik 19824
 Prodaj mladinsko POSTELJO. Tel.: 33-161 19975
 Ugodno prodaj električni ŠTEDILNIK, štedilnik na trda goriva, eno leto star 8-litrski bojler, kamin emo 5, vse v zelo dobrem stanju. Ogljed možen v popoldanskem času. Naslov v ogl. oddelku 19999
 Prodaj rabljeno sedežno GARNITURO z raztegljivim kavčem (Zlit Tržič), cena po dogovoru. Tel.: 66-888 20005
 Prodaj zamrzovalno SKRINJO Ith. Janko Ros, Finžgarjeva 2, Lesce 20023
 Prodaj 260-litrsko zamrzovalno OMARO bauknech in lep FIKUS. Tel.: 79-945 20032
 Ugodno prodaj trosed in dva fotelja in črn krznen PLAŠČ (perzijanar teče). Tel.: 24-702, od 18.30 do 19.30 20050
 Ugodno prodaj dva kavča, dva fotelja in pohištvo za dnevno sobo. Tel.: 62-143 20051
 Prodaj ŠTEDILNIK na trda goriva in električni štedilnik. Tel.: 39-305 20053
 Ugodno prodaj kotno GARNITURO. Nemanič, Kovor 36 20061
 Prodaj kmečko MIZO s šestimi STO-LI 10 odstotkov ceneje. Frankovo nas. 143, Škofja Loka 20075
 Ugodno prodaj kotno sedežno GARNITURO. Radovan Djukič, M. Pijade 11, Kranj, tel.: 27-553 20094
 Prodaj dva JOGIJA 180 x 90 cm za 6 SM in meblo element 240 x 65 x 41 za 20 SM. Tel.: 21-106 20220
 Prodaj kombinirano PEČ za kopalnico. Sp. Bela 9, Predvdor 20116
 Prodaj zamrzovalno SKRINJO 380-litrsko. Tel.: 79-454 20138
 Prodaj OMARO, dva fotelja in mizico za dnevno sobo ali otroško sobo. Tel.: 81-136, po 18. uri 20151
 Prodaj ŠTEDILNIK 2 plin 2 elektrika gorenje. Tel.: 62-031 20162

zaposlitve

Natakarico išče Gostilna pri Viktorju, Partizanska 17, Kranj (pri Vodovodnem stolpu). Delo v izmenah, nedelje proste. Tel.: 23-484 20172
 Živiljenjski cilji so večkrat povezani z dohodkom. Če jih želiš uresničiti se javi skupini, ki se ukvarja s prodajo zelo zanimivega artikla. Plačilo takoj. Tel.: 38-461 20216
 Za prodajo najboljšega programa MLADINSKE KNJIGE, nudimo honorarno zaposlitev ZASTOPNIKU. Delo ob sobotah in nedeljah. Lasten prevoz. Šifra: Platoon 19928
 Zaposlim KV KUCHARICO. OD 50. SM. Tel.: 80-051 19551
 Hišni svet Šorlijeva 4, Kranj, išče SNAŽILKO. 19974
 Prodaj MOTOR in menjalnik za Z 750 in iščem kakršnokoli delo od 9. ure naprej. Šmidova 2, Čirče 20037
 Honorarno zaposlim šiviljo šteparico z veliko prakse. Šifra: Gorenjska 20071
 GOSTIŠČE TREBIJA club Primadona, zaposli DEKLE za delo v střeži. Trije dnevi v tednu prosto. Stanovanje in hrana lahko v hiši. Tel.: 68-468 20156

izgubljeno

V nedeljo zvečer se je v Škofji Loki izgubila mlada, bela MUCA. Sliši na ime Bela. Kdor bi karkoli vedel o njej, naj javi na tel.: 60-483 20195

PRIREDITVE

DISCO PLESI v Delavskem domu Kranj v dnevi: petek, sobota, nedelja in ponedeljek ob 20. uri. VABI VAS PLESONI KLUB 20222
 Kulturno-prosvetno društvo JELOVICA Lancova prireja v soboto, 28. novembra 1987 zabavo s plesom, na kateri bo igral priznani ansambel RŽ iz Tržiča, s pričetkom ob 20. uri. Vabimo vas, da se nam pridružite. Za pijačo in jedajo bo poskrbljeno. VABLJENI! 20227
 DPD Svoboda Strazišče prireja v petek, 27. novembra 1987, večer DIXIELANDA v dnevu KS Strazišče, s pričetkom ob 20. uri. VABLJENI 20167

V Lescah prodaj enosobno STANOVANJE 38 m². Tel.: 73-287 20146
 Mlad par najame garsonjero ali enosobno stanovanje v Kranju ali okolici za dobo pol leta. Plačilo vnaprej. Tel.: 44-125 20213
 Mlada družina z otrokom išče stanovanje. Šifra: Blizu letališča 20235
 Mlad par (Slovenca) z zaposlitvijo vzameta v najem stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. Tel.: 33-448 20244

posesli

Prodaj zazidljivo PARCELO v Javorju. Tel.: 65-191 20178
 Kupim gozd v okolici Kranja. Tel.: 35-578 20233
 Vzajem v najem manjšo prtično HIŠO ali vsaj dve sobi s toaletno in delu hiše z možnostjo dovoza z avtom, za mirno dejavnost (pisarne) v Kranju ali bližnji okolici. Tel.: 60-855, dopoldan 19983

posesli

Ugodno prodajmo v Ševljah tri manjše gozdne PARCELE, ki merijo skupaj 1,974 ha. Največ smrekov gozd. Tel.: 65-040 20144

kupim

Kupim suhe smrekove PLOHE 5 cm ali prizma od 7. do 10. ure. Tel.: 61-691 20181
 Kupim OKOVJE tyrolia za turno smučanje. Roman Jelenc, Virmaše 100, Škofja Loka 20182
 Kupim bredo TELICO simentalke. Tel.: 70-202 20199
 Kupim suhe smrekove deske 25 mm. Novak, C. 1. maja 71, Kranj 20215
 Kupim KOMAT za konja 24 do 25 colski. Ivan Košir, Topol 26, Medvode 20029
 Kupim dve rabljeni zimski GUMI dimenzije 750/16. Tel.: 668-650 20033
 Takoj kupim starejšo GARSONJERO v Kranju. Šifra: Gotovina 20130
 Kupim borove PLOHE 50 ali 70. Jože Podjed, Britof 116, Kranj, tel.: 36-560 20163

zaposlitve

Natakarico išče Gostilna pri Viktorju, Partizanska 17, Kranj (pri Vodovodnem stolpu). Delo v izmenah, nedelje proste. Tel.: 23-484 20172
 Živiljenjski cilji so večkrat povezani z dohodkom. Če jih želiš uresničiti se javi skupini, ki se ukvarja s prodajo zelo zanimivega artikla. Plačilo takoj. Tel.: 38-461 20216
 Za prodajo najboljšega programa MLADINSKE KNJIGE, nudimo honorarno zaposlitev ZASTOPNIKU. Delo ob sobotah in nedeljah. Lasten prevoz. Šifra: Platoon 19928
 Zaposlim KV KUCHARICO. OD 50. SM. Tel.: 80-051 19551
 Hišni svet Šorlijeva 4, Kranj, išče SNAŽILKO. 19974
 Prodaj MOTOR in menjalnik za Z 750 in iščem kakršnokoli delo od 9. ure naprej. Šmidova 2, Čirče 20037
 Honorarno zaposlim šiviljo šteparico z veliko prakse. Šifra: Gorenjska 20071
 GOSTIŠČE TREBIJA club Primadona, zaposli DEKLE za delo v střeži. Trije dnevi v tednu prosto. Stanovanje in hrana lahko v hiši. Tel.: 68-468 20156

izgubljeno

V nedeljo zvečer se je v Škofji Loki izgubila mlada, bela MUCA. Sliši na ime Bela. Kdor bi karkoli vedel o njej, naj javi na tel.: 60-483 20195

PRIREDITVE

DISCO PLESI v Delavskem domu Kranj v dnevi: petek, sobota, nedelja in ponedeljek ob 20. uri. VABI VAS PLESONI KLUB 20222
 Kulturno-prosvetno društvo JELOVICA Lancova prireja v soboto, 28. novembra 1987 zabavo s plesom, na kateri bo igral priznani ansambel RŽ iz Tržiča, s pričetkom ob 20. uri. Vabimo vas, da se nam pridružite. Za pijačo in jedajo bo poskrbljeno. VABLJENI! 20227
 DPD Svoboda Strazišče prireja v petek, 27. novembra 1987, večer DIXIELANDA v dnevu KS Strazišče, s pričetkom ob 20. uri. VABLJENI 20167

DISCO! Vsako soboto ob 19. uri v Senčurju. Do 19.30 stop prost. 28. novembra nastopa plesna skupina HELENA, ki je zmagala na kranjskem Norrem dnevu. Ob 24. uri pelje posebni avtobus v Kranj. 20119
 PARTIZAN Gorenja vas, prireja ob dnevu republike v soboto, 28. novembra ob 20. uri VELIKO VESELICO z družabnim večerom. Za ples bo igral ansambel IVANA RUPARJA, program bo povezoval Boris Kopitar. 20149
 Skupina OBEZNA SMER s pevcema Ivom in Darjo igra v nedeljo, 29. novembra 1987 v dvorani na Kokrici, s pričetkom ob 17. uri. Gost večer - presenečenje. Zrebanje kart, lepe nagrade. Pridite na veliki žuri QUANDO BILBITA 20153

OSTALO

Želite preživet lep večer? V gostilni ALES na Bregu ob Savi vsak ponedeljek in torek zveče nežno zvone citre...

Matematiko, fiziko in angleščino za osnovne in srednje šole INSTRUIRAM. Tel.: 42-695 19996

OBRTNIK! Vodim poslovne knjige z izdelavo davčne napovedi ter vsa kadrovska in drugo evidenco. Šifra: Azurno 19998

V najem nujno vzajem OVERLOOK za dobo 3 mesecev, dobro plačilo. Tel.: 75-428, vsak dan do torka od 15. do 17. ure 20109

Oddam GARAZO v najem na Golniku. Marjan Jerala, Mrakovčeva f. Kranj 20117

V najem vzajem prostor za mirno obrt. Šifra: Blizina Kranja 19992

OPRAVIČILO! Pri pogrebu pokojnika Valentina Serajnika, dne 19. novembra 1987 v Kranju, je pomotoma izostal pevski zbor Društva upokojencev. Za naljubo napako se svojem iskreno opravičujemo! KOGP KRANJ tozd Komunala, Pogrebna služba 19994

OBVESTILA

Na domu vodim poslovne knjige in tipkam diplomske naloge ter razna druga besedila. Tel.: 37-909 20169

IZDELAVA in POPRAVILO avtocerad, popravilo bladinov in šotor. AVTO-TAPETNIŠTVO RAUTAR, Rožna dolina 12, Lesce, tel.: 74-972 19529

IZOLIRAM CEVI centralne kuraje z volno, pločevino. Tel.: (061) 216-673 18497

TV MEHANIKA PORENTA, Breg ob Savi 75, obveščam, da vam v NAJ-KRAJSEM času popravim vaš TV aparat. Tel.: 40-347. SE PRIPOROČAM! 19694

Žene zadrudnice M. Kmetijske zadruge Medvode, vas vabijo na razstavo z naslovom KROMPIR NAŠ VSAKDA-NJI, ki bo od sobote, 28. novembra do torka, 1. decembra, od 10. do 18. ure v OŠ Franc Maren v Vodichah. Otvoritev razstave je v soboto ob 10. uri 20012

Za hitro in solidno popravilo našega pralnega STROJA, štedilnika, boilerja se priporoča SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV Andrej Žepič. Tel.: 57-086 20127

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi drage mame, babice, sestre in tete

JOŽEFE BREZOVAR
 roj. Guzelj

se iskreno zahvaljujemo vsem za darovano cvetje, izraze sožalja, vsestransko pomoč in spremstvo na poslednji poti. Zahvala dr. Zrimšku za dolgoletno zdravljenje ter osebju bolnišnice Golnik za vso skrb in trud. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za opravljeni obred, pevcem iz Sv. Duha za ubrano petje in govorniku za lepe poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala.

VSI NJENI
 Škofja Loka, Zürich, 13. novembra 1987

V SPOMIN
 Tih, a brez slovesa si odšel, leto dni že v grobu spiš, klic nobeden te ne zdrami tudi solza ne zbudi. K počitku leglo je telo, a delo tvoje in ljubezen pozabljeno ne bo.

27. novembra mineva leto dni od smrti

JERNEJA MRAKA
 Vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov grob, iskrena hvala

VSI NJEGOVI

ZAHVALA
 Tih je odšla od nas naša teta

ANČKA ŠTER
 iz Tržiča

Osebju Doma Petra Uzarja in vsem, ki so jo spoštovali in imeli radi ter jo v času njene težke bolezni obiskovali, iskrena hvala.

Tatjana in Lado

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi naše ljubljene žene, mamice, hčerke in sestre

MILENE VODLAN
 roj. Petelinkar

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in kolektivu JATA za izražena sožalja, darovane vence in cvetje in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala sosedu Martinjaku, govorniku ing. Alojzu Matjanu za poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljeni obred ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: mož Stane, sinovi Stanko, Blaž in Marko, mama, ter sestra Vida z družino
 Suhadole, Bukovica, 17. novembra 1987

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi drage mame, babice, prababice, tete in tašče

FRANČIŠKE OBLAK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Ivanki Stenšak in osebju bolnišnice Golnik odd. 600 za lajšanje njenih bolečin. Hvala tudi g. župniku za lep pogrebni obred in dobrima sosedoma Ivanki in Ivanu Medved.

ŽALUJOČI VSI NJENI

ZAHVALA
 Po težki bolezni nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, brat in stric

FRANC DEBELJAK
 p. d. Tonetov ata iz Martinj vrh 10

ZAHVALA
 Ob prerani in boleči izgubi ljubljenega moža, očeta in deda

VALENTINA SERAJNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in nam izrekli ustno ali pisno sožalje. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem DO Merkur za besede slovesa ter izražena sožalja, sosedom, sorodnikom in prijateljem.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, deda, praded, tasta, brata, strica in svaka

BOŽIDARJA PRETNARJA-BOŽOTA
 udeleženca NOV

se iskreno zahvaljujemo za nesebično pomoč sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti. Iskrena hvala vaščanom, predstavnikom KS Brezje, ZB Brezje in Kovor, GD Brezje, ZRVS Tržič, osebju ZD Tržič, govorniku Milanu Valjavcu za poslovilne besede, pevcem bratom Zupan, praporščakom, Komunalnemu podjetju ter g. župniku za lepo opravljeni pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste se poslovlili od njega na domu in ga tako v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI
 Brezje, Žiganja vas, Bistrica pri Tržiču, 16. novembra 1987

ZAHVALA
 Ob prerani in boleči izgubi našega dragega moža, očka, strica in tasta

MARTINA SLADIČA
 Župančičeva 19 iz Kranja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sodelavcem tozd TSD Iskra Kibernetika za izrečena ustna in pisna sožalja, darovano cvetje in finančno pomoč. Iskrena hvala dr. Šternu in medicinskemu osebju pnevmološkega oddelka 200 instituta Golnik. Hvala tudi KS Huje, organizaciji KS ZRVS, pevcem iz Naklega, godbenikom iz Kraja in govornikom. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena Cilka, sin Tine in hčerka Mojca z družinama ter ostalo sorodstvo

Dan med malčki na razvojnem oddelku

Tudi za prizadete je prostor na soncu

Prvi pride že zarana, v dremotnem jutru se stiska k mami. Zadnji pozdrav odhajajoči mami skozi okno. Nelagodni hip jutranjega slovesa se razblini, ko počasi kot dež prikaplajo še ostali. Do zajtrka jih je na oddelku za zmerno prizadete v kranjski Mojci šestero, v sosednji sobi, kjer varujejo teže prizadete, so danes štirje. Jutranji živčavi naznani, da se je delavnik za malčke in tovarišice na razvojnem oddelku začel.

Tadej, Alma in Tomaž so imeni-tni graditelji.

Ringa ringa raja... Foto: G. Šinik

Iz kopalnice se razlega čebljanje, ko si drobiček nerodno umiva roke. Janez in Boštjan potrebujejo pomoč, Alme ni mogoče spraviti izpod pipe. Zajtrk gre v slast, čeprav je kruh nadrobljen na koščke, čeprav žlica komaj najde v usta, čeprav so srajčni rokavi namočeni v polit čaj... Tomaž ustrežljivo pobriše mizo.

Pol ducata noskov se prilepi na okensko steklo. Danes je padel prvi sneg. Običajni otroci ga z vriščem in kepanjem dožive zunaj, našim ga prinesemo v igralnico v velikem loncu. To zimsko čudo vsakdo spoznava drugače. Tadej si s kepico podrgne po licu — joj, kako je mrzlo! Jano zabava, ker se taleča snežna kepa vozi po mizi kot avto. Alma ga kot prej kruh drobi na drobce. Boštjan se ga previdno dotakne s prstom, nato pa se mu ob

novem doživljanju usta razležejo v širok nasmeh. Tomaž s kepico na kepico sestavlja miniaturnega sneženega moža. Tina se spomni pesmice in si malce po svoje zapoje Zima zima bela...

Ko se presenečenje tega dopoldneva topi v loncu na radiatorju, že kliče druga igra. Tekmujemo, kdo bo spretnejši pri plezanju skozi valj. Pri igrici »dež — sonce« se skrivamo pod dežnikom, po svoje si pripovedujemo zgodbo Pod medvedovim dežnikom. Naša pesmica ima eno samo, prvo kitičko. Ker jim pozornost hitro opeša, je brž spet treba k novi igri. Z žogo zbijamo stolp iz kock, se nato za mizo umirimo ob sestavljanju kock in zlaganju sličic, pred nami se zvrstijo natikanke, igračke, ki so jih nalašč zanje izdelale tovariši-

ce Nuša, Lija, Ofelija in druge. Vmes vzamejo Janeza k fizioterapiji, nato ga družno občudujemo, ko mu tovarišica Jana natakne nove pancerce in smuči, kako večje predstavlja svoje sicer okorne nožice. Letos pojde fant prvič na sneg.

Otroci drug drugemu niso enaki. Med zmerno prizadetimi smo veseli obetavnega razvoja šestletnika, ki lepo napreduje v samostojnega otroka. Triletnika, ki je letos na oddelku novinec, čaka še veliko učenja, da bo samostojno dojel življenje. Z igro, prilagojeno otrokovim preostalim sposobnostim, ga tukaj vzgojiteljice, doma pa starši, skušajo naučiti najnujnejše, kar bodo v življenju potrebovali: hranjenje, osnovne higijene, sporazumevanja. Malčku, ki je v razvoju zaostal na ravni nekajmesečnega dojenčka, lahko nudijo le veliko topline.

Malčki, eni živahni, nemirni in nagajivi, drugi spet bolj zaprti vase in plašni, pač otroci kot vsi drugi. Toda tako je tu, v razvojnem oddelku, kjer jim je življenje umerjeno tako, da jim je kar najbolj v prid. Med drugimi otroci pa so vsak po svoje neobgledni. Tovarišice, ki delajo z njimi, od varuhinj, specialnih pedagogov, fizioterapevtke, logopedinje in drugih, se od petih zjutraj do štirih popoldne (mnoge pa tudi še potem) trudijo, da bi tudi prizadeti otroci zaživel čim bolj podobno ostalim vrstnikom.

Pređen jim spanec zatise očke, trudne od dopoldanskih dogodkov, vzgojiteljice in varuhinje še posedimo ob malčkih. Ko odbije druga, odidejo s starši, tedaj z naklonjenostjo v oči do njihove današnje varuhinje, ki so jo zjutraj sprejeli z nezaupanjem. D. Z. Žlebir

GLASOVA ANKETA

Glasba povezuje Tržičane

Kjer se pôje, tam sédi!

Tržič, 23. novembra — Stari ljudski rek trdi: »Kjer se pôje, tam sédi, zlobni pesmi nima, to védi!«. In če velja za pesem, potlej je res, da tudi godba povezuje ljudi. Tržiška godba na pihala družji tamkajšnje prebivalce že šest desetletij, zato bi gotovo bilo življenje brez njim mnogim prazno in pusto.

Miro Istenič

Tržičani so že od nekaj znani kot dobri pevci in glasbeniki, zato je njihova kulturna dejavnost od začetkov prepletena z glasbo. Temelji današnje godbe na pihala segajo v leto 1927, ko so se začeli zbirati pri Jožu Grosu prvi organizatorji godbene skupine, naslednje leto pa so dobili prve instrumente in na njih zaigrali za delavski praznik.

Sledila so leta vaj in nastopov na proslavah, gasilskih paradah, in raznih drugih svečanstih. Po prihodu okupatorja je tudi tržiška pihalna godba obmolnila. Za zmagoviti maj so godbeniki prinesli glasbila iz skrivališča v Jelendolu in pod vodstvom Pavleta Kralja igrali po Tržiču svobodi v pozdrav.

Z obnovo domovine je ponovno rastle tudi godba. Leta 1953 je dobila uniforme in prostore v nekdanjem Nadišarjevem kinu, leta 1959 se je razširila s 14 mladimi glasbeniki in naslednje leto so jo opremili z novimi instrumenti. V sezoni 1961 je od Franca Šarabona prevzel kapelniško mesto Marjan Sajovic, ki je uspešno vodil godbo nadaljnjih 11 let. Potlej je taktirko zavzel Andrej Puhar.

Po letu 1970, ko je v godbi igralo 27 glasbenikov, je orkester doživel nov razcvet. Kurnikovi nagradi za leto 1974 je tri leta pozneje dodal Prešernovo nagrado Gorenjske in zlato plaketo občine Tržič. Za letošnji, 80-letni jubilej pa je orkester pod vodstvom novega dirigenta prejel najvišje priznanje, red slug za narod s srebrno zvezdo.

Priznanja imajo, ne pa dovolj denarja

»Zelo smo ponosni na državno odlikovanje in druga priznanja,« priznava predsednik upravnega odbora orkestra Mirko Istenič, ki je

že polna štiri desetletja pri godbi, zato iz izkušnje presoja: »Vemo, da je Tržič navezan na svojo godbo in brez nje ne bi mogel biti. Muzika navdušuje in združuje Tržičane; imajo jo radi, vendar se to premalo odraža v odnosu do financiranja naše dejavnosti. Od 1983. leta nas sicer stalno podpirajo tržiške delovne organizacije kovinarske stroke, a je denarja skupaj z dotacijo kulturne skupnosti komaj za najnujnejše potrebe.«

Pomanjkanje denarja jih sili tudi k prirejanju nastopov za plačilo. Sami morajo vzdrževati in popravljati glasbila. Celotni stroški prevoza na vaje grede iz žepa godbenika. Udeležba na vajah zato vidno peša, kot sklepa podpredsednik odbora Franc Podlipnik, starejši, ki po 28 letih igranja ugotavlja, da zlasti mlajšim godbenikom manjka volje in vztrajnosti.

Da te trditve ne veljajo za vse, dokazuje njegov sin Franci Podlipnik; kot študent glasbene akademije rad svetuje samoukou to in ono ter kot namestnik kapelnika vodi sekcijske vaje pihal, a še raje igra svoj klarinet; celo desetletje nastopa z njim v orkestru.

Tako kot pri Podlipnikovih se v mnogih družinah prehaja glasbena tradicija iz roda v rod. Žal le malo mladih prihaja zadnja leta v orkester iz tržiške glasbene šole. V njem bi bili zelo veseli še kakšnega novega igralca pozavne in trobil. Več zanimanja je med dekletji za mažoretno skupino, ki je po 1983. letu popestrila nastope orkestra.

»Škoda je,« ocenjuje kapelnik Vlado Škrlec iz Ljubljane, »da nima Tržič dobre dvorane, kjer bi godbeniki lahko večkrat nastopili. Zanje človek ne bi mogel reči, da so amaterji. Sposobni bi bili še večjih uspehov, če bi imeli več pomoči za njihovo delovanje.«

Tržiški pihalni orkester vseeno ne nastopa malo. V domačem mestu redno prireja noveletni koncert, razveseljuje ob delavskem in občinskem prazniku ter igra ob raznih pridelavah. Že nekaj let ga poleti poslušajo turisti na Bledu, gostoval pa je tudi drugod doma in na tujem.

Stojan Saje

Podražitve vode, stanarine, kanalščine, odvoza odpadkov...

Izvršni svet se je le seznanil

Jesenice, 24. novembra — Člani jeseniškega izvršnega sveta so se na današnji seji opravičeno vprašali, kakšen je smisel, da jih stanovajska skupnost, Vodovod in Kovinar seznanjajo s podražitvami vode, stanarine, kanalščine in odvoza smeti potem, ko so to že storili. V prihodnje naj bi bila praksa drugačna, vsaj tako je sklenil izvršni svet. Od navedenih organizacij bodo namreč zahtevali, da bodo seznanjale komite za družbeno planiranje in gospodarstvo, prek tega pa tudi izvršni svet, še pred načrtovanimi podražitvami.

V jeseniški občini so jesenski »paket« podražitev odvezali s 1. novembrom. Stanarine so takrat »poskočile« za 55 odstotkov, kar je letos že tretje povišanje. Gospodinjstva, ki so doslej plačevala za kubični meter pitne vode 120 dinarjev, bodo od novembra dalje 156 dinarjev oziroma trikrat več, kot so ob koncu minulega leta. Če ne bo posegele vmes protinflacijski ukrep, bodo z novim letom začele veljati tudi nove pristojbine in najemnine za grobove. Podražitve so precej visoke, najemnine bodo trikrat višje od letošnjih, pristojbine skoraj enainpolkrat, vendar v kovinarstvu temeljni organizaciji Komunalne službe ob tem obljublajo, da bodo predlagane cene veljale vse leto. Od 1. novembra veljajo v jeseniški občini tudi nove cene za kanalščino in odvoz smeti. Odvoz se je podražil za četrtno, kanalščina za 28 oziroma 29 odstotkov.

C. Z.

Trojni jubilej glasila Železarne

Železar se ne ustavlja pred tovarniškim plotom

Jesenice, 25. novembra — Zgodovinska komisija in komisija za informiranje pri predsedstvu občinskega komiteja ZKS Jesenice sta v sredo pripravili v Kosovi graščini na Jesenicah okroglo mizo o nastanku in razvoju tovarniškega glasila Železarne. Letos namreč miniva 50 let od izida prve številke Našega kovinarja, prvega predhodnika današnjega Železarja, 40 let od začetka izhajanja Jeseniškega kovinarja in 25 let, odkar je Železar začel izhajati kot tednik.

O nastanku in razvoju Našega kovinarja je govoril dr. Miha Potočnik, o razvoju Železarja po drugi svetovni vojni pa njegov dolgoletni urednik Joža Varl.

Železar je v slovenskem tovarniškem tisku v marsičem poseben. Ves denar za njegovo redno izhajanje zagotavlja železarna. Že od prve številke, ki je izšla 26. novembra 1951, ne piše le o dogajanju v Železarni, temveč posveča precej pozornosti tudi

dogodkom v radovljiški in še zlasti v jeseniški občini. Razvil je pestro in obsežno založniško dejavnost, vedno je odmerjal prostor tudi literaturi in zgodovinskim, njegov pomemben del je tudi kulturna priloga Listi. Uredništvo, ki je bilo nekaj predvsem pod vplivom vodstva, je zdaj že razmeroma samostojno, vendar še vedno kadrovsko prešibko.

Železar izhaja v nakladi

10.500 izvodov, je glasilo Železarne in ni nikdar imela teženj, da bi postal občinsko glasilo, čeprav se pri pisanju ne zaustavlja pred tovarniškim plotom. Uredništvo se prizadeva, da bi časopis popestrilo s strokovnimi članki, vendar mu ne uspe privabiti k pisanju strokovnjakov. S prehodom na računalniško pisanje besedil je zmanjšalo izdatke skoraj za eno četrtno.

Sedanja kriza gospodarstva, družbenih odnosov in vrednot otežuje uresničevanje vloge tovarniškega tiska in povečuje občutljivost vodilnih, vodstvenih oziroma poslovodnih delavcev do svobodnega ali alternativnega razmišljanja o tako imenovani »uradni politiki« ali bolje rečeno — »vodilni politiki«, je dejal Joža Varl. Polemika, ki je zadnje čase vse bolj prisotna v Železarni, nekatere moti, češ da je na prenikri kulturni ravni in da ne prispeva k reševanju problemov. Mile Crnovič, sedanji glavni in odgovorni urednik Železarja, trdi drugače: »Polemika je koristna, je na približno enaki ravni kot v drugih časopisih in tudi bralci so jo ocenili kot pozitivno.«

C. Zaplotnik

Radovljiško zdravstvo praznuje

Bled, 27. novembra — Osrednja prireditve ob dnevu republike bo v radovljiški občini drevi ob 17. uri, ko se bo v sejni dvorani Zdravstvenega doma na Bledu začela slavnostna seja njihovega delavskega sveta. S slovesnostjo bodo počastili jubilej zdravstva v radovljiški občini — letos slavi 40 let — in 20-letnico blejskega zdravstvenega doma.

Ob tej priložnosti bo predsednik radovljiške občinske skupščine Bernard Tonej podelil šest državnih odlikovanj, ki jih bodo prejeli Katarina Ževnik, Jakob Jan, dr. Marija Rus, Polona Košnik, Anton Belc in Jernej Jenstrle. 63 sedanjih in nekdanjih delavcev pa bodo izročili priznanja, ker so vsa leta z veliko navdušenja in volje prispevali k razvoju javnega zdravstva.

D. Ž.

Sojenje roparjem prekinjeno za nedoločen čas

Veliko nejasnosti načrtovanega ropa draguljarne v Giesnu

RADOVLJICA, 26. novembra — V torek zjutraj so začeli soditi trojico obtožnih, ki naj bi storili oborožen rop draguljarne v zahodnonemškem Giesnu. Ob poostrenih varnostnih ukrepih, zunaj in znotraj stavbe radovljiškega sodišča, so na zatožni klopi sedli obtoženi, 33-letni Sašenko, 28-letni Sead Nadžaković in 42-letni Halid Malkoč, vsi iz BiH. Namestnik javnega tožilca očita prvima dvama oborožen rop, 1. julija letos, v draguljarno Wilhelma Friedericha Posta. Po napadu na lastnika so trije roparji izginili s sedmimi kilogrami zlatih izdelkov, vrednih najmanj 400 tisoč mark. Dva dneva kasneje so v vozilu Halida Malkoča, na Koroškem sedlu, odkrili skrito naropano blago, plinske pištole in par policijskih lisic. Halidu očitajo tihotapstvo. Trojici bi se moral na sojenju pridružiti tudi četrti osumljenec, 28-letni Nihad Malkoč, vendar je ta trenutno na begu.

Prvi dan sojenja so sodniki jeseniškega sodišča zasliševali najprej voznika Halida Malkoča, ki sicer že 17 let dela v ZR Nemčiji.

»Z obema soobtoženima me je spoznal nečak Nihad v Dortmundu. Če bi vedel za rop ne bi pristal, da peljem »vroče« tovor v Bosno. Sašenko mi je v avtu, ko smo se peljali proti jugu rek, in z roko pokazal v smeri Giesna. Tam smo opravili posel...« se je zagovarjal obtoženi Halid Malkoč.

Obtoženi Sead Nadžaković, že večkrat kaznovan, je opisal, kako sta prišla s Sašenkom v Nemčijo in kje sta vse bila.

»To kar piše v obtožnici ni res. Trdim, da sem bil takrat, ko so ropali draguljarja, v maminem vikendu blizu Ženice. Halida Malkoča sem prvič videl v preiskovalnem zaporu, sploh ga ne poznam. Kar pravi ni res. Mogoče tako govori, ker skriva prave roparje, ki se jih verjetno boji? Nikoli nisem bil v Giesnu,« se je branil prvi dan in vztrajal pri tej izpovedi tudi drugi dan in po soočenjih s soobtoženima.

Obtoženi Sašenko Zlatković je že večkrat globoko zabredel v kriminal, verjetno je tudi zato iz dneva v dan večja razvalina. Odločitev velikega senata, da ga pregleda psihiater je utemeljena, saj je sodnikom povedal veliko o stiskah, zdravljenju v psihiatrični bolnišnici in goltanju velikih količin pomirjeval in poskusih samomorov.

»Dobro poznam severni del Nemčije, v Giesnu pa nisem bil. Vse bolj sem prepričan, da se za vso zadevo skriva še nekd in da je ta vloga, kdo ve zakaj, pripisana meni. Iz Nemčije smo se 3. julija peljali vsi štirje z dvema avtomobila; Halid Malkoč, njegov nečak Nihad, Sead Nadžaković in jaz.«

Sodišče je ugodilo predlogom obrambe, da neposredno zaslišijo draguljarja in prič, ki so videle rop. Dokumentacijo nemške policije bodo prevedli v slovensčino, psihiater bo pregledal tudi Seada Nadžakovića. Vsem so podaljšali pripor in sojenje za nedoločen čas prekinili.

MIRKO KUNŠIČ

Proslava v prenovljeni dvorani

Sovodenj, 26. novembra — Krajevno praznovanje praznika, ki naj bi ga v krajevni skupnosti Sovodenj praznovali pred dobrim mesecem so takrat odložili, ker so bili ravno sredi največjih del pri obnovi kulturne dvorane. Sklenili so, da bodo še bolj svečano proslavili praznik konec novembra ob dnevu republike.

S prizadevnim delom domačih mojstrov in obrtnikov ter finančno pomočjo delovnih organizacij so cilj, ki so si ga zadali, tudi uresničili. Do proslave, kot je povedal predsednik sveta krajevske skupnosti Sovodenj Franc Peternelj, ki bo v nedeljo, 30. novembra, ob 15. uri, bo dvorana nared. Na svečanosti bo predsednik sveta krajevne skupnosti najprej ocenil delo, v kulturnem programu pa bodo nastopili oktet Jelovica, folklorna skupina Sovodenj, učenci osnovne šole in recitatorji Kuda Boštjan Jerzeršek. Podelili bodo tudi priznanja in pohvale krajevne skupnosti.

Nova trgovina v Naklem

Uresničena dolgoletna želja

Naklo, 24. novembra — Dolgoletna želja prebivalcev Naklega je bila, da bi v kraju dobili novo, sodobno trgovino. Z današnjo popoldansko otvoritvijo sodobne samopostrežne trgovine z bifejem, se jim je ta želja uresničila. Nosilec celotne dejavnosti za izgradnjo trgovine so bili vsi živilni tozdi, sicer pa je bil glavni izvajalec izgradnje mariborski Marles skupaj s tržiško enoto kranjskega Gradbinca.

Novozgrajeni objekt sredi naselja meri 600 kvadratnih metrov. Kar 400 kvadratnih metrov so namenili samopostrežni prodajalni. Čistih prodajnih površin je 240 kvadratnih metrov, gostinski del pa meri 180 kvadratnih metrov. Objekt ima tudi zaklonišče za 25 oseb. Po krajšem kulturnem programu je trgovino odprla predsednica potrošniškega sveta v krajevni skupnosti Anastazija Marinšek. A. Z.